

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย
The Effectiveness of Enforcement of the Alcoholic Drink Control Act 2008
related to Alcohol Consumption by Youth in Chiang Rai

(ข้อตกลงเลขที่ 56-ข-018)

โดย

อาจารย์วรพชร จันทร์ขันตี
สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ได้รับทุนสนับสนุนโดย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
กันยายน 2558

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย

(ข้อตกลงเลขที่ 56-ข-018)

โดย

อาจารย์วรพชร จันทร์ขันตี
สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ได้รับทุนสนับสนุนโดย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
กันยายน 2558

Final Report

The Effectiveness of Enforcement of the Alcoholic Drink Control Act 2008 related to Alcohol Consumption by Youth in Chiang Rai

(Contract no. 56-ช-018)

By

Worapach Chankhanti

School of Law, Mae Fah Luang University.

This project was supported by
Center for Alcohol Studies
Thai Health Promotion Foundation (ThaiHealth)
September, 2015

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สถานการณ์การปฏิบัติและผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในจังหวัดเชียงราย (2) การรับรู้ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และ (3) สถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะสามารถสร้างประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความตระหนักต่อปัญหาสุราของผู้ที่เกี่ยวข้องได้บ้างไม่มากก็น้อย

คณะผู้วิจัย

สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กันยายน 2558

ชื่อโครงการวิจัย	ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย	
ผู้วิจัย	อาจารย์วรพชร จันทร์ขันตี อาจารย์รัฐวิชัย ไพรวัน นายสำราญ นุ่นพันธ์	หัวหน้าโครงการ ผู้วิจัย ผู้วิจัย
สถานที่ทำการวิจัย	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	
ระยะเวลาทำการวิจัย	พ.ศ. 2556 – 2558	

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สถานการณ์การปฏิบัติและผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในจังหวัดเชียงราย (2) การรับรู้ของเยาวชน ผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และ (3) สถานการณ์การเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถาม สุ่มถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนที่ตี้มและไม่ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กลุ่มละ 400 คน รวม 800 คน ผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จำนวน 384 คน และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 180 คน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 นี้มีการบัญญัติให้ผู้มีผลประโยชน์ที่ขัดกันกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เข้าไปควบคุมนโยบายในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 2) แม้วัตถุประสงค์ของกฎหมายบางข้อระบุว่าเพื่อช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย แต่โดยความเป็นจริงแล้ว ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว 3) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 อนุญาตให้มีการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในรูปแบบที่กำหนดไว้ได้ 4) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 นี้มีช่องว่างในหลายจุด ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ทั้งในแง่ของบทบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมาย

คำสำคัญ: ควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์, การบังคับใช้, เยาวชน, จังหวัดเชียงราย

Research Title : The Effectiveness of Enforcement of the Alcoholic Drink Control Act 2008 related to Alcohol Consumption by Youth in Chiang Rai

Researchers : Mr. Worapach Chankhanti Project Leader
Mr. Rattawit Paiwan Researcher
Mr. Sumran Noonpun Researcher

Research site : Mae Fah Luang University, Chiang Rai Province

Duration : 2013 - 2015

Abstract

This research aims to study on (1) application and enforcement of the Alcoholic Drink Control Act 2008 in Chiang Rai precinct (2) acknowledgement of youth, consumers, suppliers, and related officers in regard to the Alcoholic Drink Control Act 2008 and (3) accessibility of alcoholic drink by youth in Chiang Rai precinct using questionnaires by means of random sampling on representative samples namely 400 youths who consume and another 400 who do not consume alcoholic drink (800 in total), 384 alcoholic drink suppliers, and 180 related officers in Chiang Rai Province. Once analyzed the outcomes by way of descriptive statistics, it is found that 1) the Alcoholic Drink Control Act 2008 had appointed persons with conflict of interests to administrate on alcoholic drink control policy 2) while some objectives of aforementioned law aim to prevent youth accessibility to alcoholic drink, the persons in charge pay no attention to such objectives 3) the Alcoholic Drink Control Act 2008 allows an advertisement of alcoholic drink only by prescribed formats 4) the Alcoholic Drink Control Act 2008 contains several legal gaps that need to be revised in respect of both the legislation itself and the enforcement.

Keyword: Alcoholic Drink Control, enforcement, youth, Chiang Rai

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์การวิจัย	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	6
2.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน	7
2.3 ลักษณะและระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชน	7
2.4 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	9
2.5 หลักการบังคับใช้กฎหมาย	11
2.5.1 ความหมายของการบังคับใช้กฎหมาย	11
2.5.2 ขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมาย	12
2.5.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย	12
2.6 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	13
2.6.1 หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	13
2.6.2 วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	13
2.6.3 การให้คำจำกัดความของกฎหมายและการตีความ	16
2.6.4 คณะกรรมการและหน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	20

2.7 การควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์	33
2.8 จังหวัดเชียงราย และเยาวชนในจังหวัดเชียงราย	48
2.8.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงราย	50
2.8.2 เยาวชนในจังหวัดเชียงราย	51
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย	54
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
3.3 วิธีการสร้างแบบสอบถาม	58
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	59
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อวิจารณ์	60
4.1 กลุ่มเยาวชน (ที่ตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย)	60
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชน	61
4.1.1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มเยาวชน	61
4.1.1.2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการตีม ลักษณะการตีม ปริมาณการตีม และการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน	64
4.1.2 ความรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	73
4.1.2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย	73
4.1.2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย	76
4.1.3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของเยาวชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	81
4.1.3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค	81
4.1.3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย	82
4.1.3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	83
4.1.3.4 ประเด็นด้านกฎหมาย	84
4.2 กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์	87
4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่าย	88
4.2.1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มผู้จำหน่าย	88
4.2.1.2 ข้อมูลการประกอบการของกลุ่มผู้จำหน่าย	89
4.2.2 ความรับรู้ของผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	96
4.2.2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย	96

4.2.2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย	98
4.2.3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จำหน่ายต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551	101
4.2.3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของเยาวชนผู้บริโภค	101
4.2.3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย	102
4.2.3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	102
4.2.3.4 ประเด็นด้านกฎหมาย	104
4.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่	106
4.3.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มเจ้าหน้าที่	107
4.3.2 ความรับรู้ของเจ้าหน้าที่ต่อเครื่องดื่มน้ำอัดลมต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551	109
4.3.2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย	109
4.3.2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย	114
4.3.2.3 ประสบการณ์ในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมตามกฎหมาย	117
4.3.3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551	123
4.3.3.1 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	123
4.3.3.2 ประเด็นด้านกฎหมาย	123
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	127
5.1 บทสรุป	127
5.1.1 กลุ่มเยาวชน	127
5.1.2 กลุ่มผู้จำหน่าย	129
5.1.3 กลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่	131
5.2 การอภิปรายผลการศึกษา	133
5.2.1 กลุ่มเยาวชน	133
5.2.2 กลุ่มผู้จำหน่าย	135
5.2.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่	136
5.2.4 สถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มน้ำอัดลมของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย	137
5.3 ข้อเสนอแนะ	138
5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา	138
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	139
รายการอ้างอิง	140

ภาคผนวก		143
ภาคผนวก ก.	พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	144
ภาคผนวก ข.	แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย	157
ภาคผนวก ค.	ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ที่ไม่ดัดแปลงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่าง	179
ภาคผนวก ง.	สรุปผลการจัดประชุม	193
ประวัติคณะผู้วิจัย		210

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2-1 แสดงผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	20
ภาพที่ 2-2 การขอต่ออายุใบอนุญาตสถานบริการ	39
ภาพที่ 2-3 การขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4)	40
ภาพที่ 2-4 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ปี พ.ศ. 2554	48
ภาพที่ 4-1 แสดงตัวอย่างการจัดรายการส่งเสริมการขายช่วงเวลา 18.01–21.00 น. ในช่องทางออนไลน์ของสถานบริการในจังหวัดเชียงราย	69
ภาพที่ 4-2 แสดงตัวอย่างสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่เปิดใกล้กับสถานศึกษา และจัดรายการส่งเสริมการขายเพื่อดึงดูดเยาวชนเข้าไปใช้บริการ	70
ภาพที่ 4-3 แสดงตัวอย่างสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่เปิดบัญชี (Account) ในสื่อสังคมออนไลน์ (Facebook)	75
ภาพที่ 4-4 แสดงตัวอย่างสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่ใช้วิธีการลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การแจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	83
ภาพที่ 4-5 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งเตือนการตั้งด่านหรือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในจังหวัดเชียงราย	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1-1 แสดงสถิติอุบัติเหตุจากรถของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554	2
ตารางที่ 2-1 แสดงรายได้จากการจัดเก็บภาษีเบียร์และสุราของกรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2552 – 2558 (ช่วง 8 เดือนแรก)	27
ตารางที่ 2-2 แสดงอำเภอจำนวน 18 อำเภอ ของจังหวัดเชียงราย	50
ตารางที่ 2-3 สรุปข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงราย แยกรวม 18 อำเภอ 1 เทศบาลนคร 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด	51
ตารางที่ 2-4 จำนวนประชากรแยกรายอายุ จังหวัดเชียงราย เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556	52
ตารางที่ 3-1 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
ตารางที่ 4-1 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเยาวชนผู้บริโภค	60
ตารางที่ 4-2 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชน	61
ตารางที่ 4-3 แสดงชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กลุ่มเยาวชนดื่มเป็นประจำ	65
ตารางที่ 4-4 แสดงความถี่ของการดื่มโดยเฉลี่ยของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	66
ตารางที่ 4-5 แสดงค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้งของ กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	67
ตารางที่ 4-6 แสดงช่วงเวลาที่กลุ่มเยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	68
ตารางที่ 4-7 แสดงกลุ่มบุคคลที่เยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกัน	70
ตารางที่ 4-8 แสดงสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เยาวชนมักซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	71
ตารางที่ 4-9 แสดงการตัดสินใจไปสังสรรค์ของกลุ่มเยาวชน	72
ตารางที่ 4-10 แสดงจำนวนเงินที่ใช้เพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน	72
ตารางที่ 4-11 แสดงกลุ่มคนรอบข้างของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	73
ตารางที่ 4-12 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชน	74
ตารางที่ 4-13 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชน	74
ตารางที่ 4-14 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน	75
ตารางที่ 4-15 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน	76
ตารางที่ 4-16 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 27) ของกลุ่มเยาวชน	77

ตารางที่ 4-17 แสดงการความรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 28) ของกลุ่มเยาวชน	78
ตารางที่ 4-18 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่สถานที่ห้ามดื่ม (ตามมาตรา 31) ของกลุ่มเยาวชน	79
ตารางที่ 4-19 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มเยาวชน	80
ตารางที่ 4-20 แสดงการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	81
ตารางที่ 4-21 แสดงการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่าย	82
ตารางที่ 4-22 แสดงการเคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จัดจำหน่ายที่กระทำความผิด	83
ตารางที่ 4-23 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จากการประเมินของกลุ่มเยาวชนที่ดื่ม	84
ตารางที่ 4-24 แสดงทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	85
ตารางที่ 4-25 แสดงทัศนคติความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับ การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	85
ตารางที่ 4-26 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	85
ตารางที่ 4-27 แสดงลำดับต้นตอของการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม จากทัศนคติของกลุ่มเยาวชน	86
ตารางที่ 4-28 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	87
ตารางที่ 4-29 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่าย	88
ตารางที่ 4-30 แสดงประเภทของการถือครองกรรมสิทธิ์ในสถานประกอบการ	90
ตารางที่ 4-31 แสดงจำนวนพนักงานในสถานประกอบการแต่ละแห่ง	90
ตารางที่ 4-32 แสดงประเภทของสถานประกอบการของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	91
ตารางที่ 4-33 แสดงช่วงเวลาเปิด-ปิดทำการของสถานประกอบการ	91
ตารางที่ 4-34 แสดงความถี่ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำหน่าย แต่ละประเภทในสถานประกอบการ	92
ตารางที่ 4-35 สัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานประกอบการ	93
ตารางที่ 4-36 แสดงรายได้รวมเฉลี่ยของสถานประกอบการในแต่ละวัน	93
ตารางที่ 4-37 แสดงกำไรขั้นต้นของการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานประกอบการ	94
ตารางที่ 4-38 แสดงกลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ	94
ตารางที่ 4-39 แสดงสถานที่สำคัญที่ใกล้สถานประกอบการในรัศมี 1 กิโลเมตร	95
ตารางที่ 4-40 แสดงการมีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานประกอบการ	95
ตารางที่ 4-41 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มผู้จำหน่าย	96

ตารางที่ 4-42 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มผู้จำหน่าย	97
ตารางที่ 4-43 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้จำหน่าย	97
ตารางที่ 4-44 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้จำหน่าย	98
ตารางที่ 4-45 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 27) ของกลุ่มผู้จำหน่าย	99
ตารางที่ 4-46 แสดงการความรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 28) ของกลุ่มผู้จำหน่าย	99
ตารางที่ 4-47 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่สถานที่ห้ามดื่ม (ตามมาตรา 31) ของกลุ่มผู้จำหน่าย	100
ตารางที่ 4-48 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา (ตามมาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มผู้จำหน่าย	100
ตารางที่ 4-49 แสดงให้เห็นการเคยพบเห็นพฤติกรรมของเยาวชนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	101
ตารางที่ 4-50 แสดงการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่าย	102
ตารางที่ 4-51 แสดงสัดส่วนการเคยถูกจับกุมของกลุ่มผู้จำหน่ายที่กระทำผิดกฎหมาย	103
ตารางที่ 4-52 จำนวนการถูกดำเนินคดีจำแนกตามการกระทำความผิดตามกฎหมาย	103
ตารางที่ 4-53 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จากการประเมินของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	104
ตารางที่ 4-54 แสดงทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้ กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	104
ตารางที่ 4-55 แสดงทัศนคติความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมาย ที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้จำหน่าย	105
ตารางที่ 4-56 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มผู้จำหน่าย	105
ตารางที่ 4-57 แสดงลำดับต้นต่อของการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม จากทัศนคติของกลุ่มผู้จำหน่าย	106
ตารางที่ 4-58 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเจ้าหน้าที่	106
ตารางที่ 4-59 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเจ้าหน้าที่	107
ตารางที่ 4-60 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	110
ตารางที่ 4-61 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	111
ตารางที่ 4-62 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่	111

ตารางที่ 4-63 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	112
ตารางที่ 4-64 แสดงการรับทราบว่าตนเองเป็นเจ้าของหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	112
ตารางที่ 4-65 แสดงการได้รับแจ้งจากผู้อื่นว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	113
ตารางที่ 4-66 แสดงการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ว่าการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา	113
ตารางที่ 4-67 แสดงการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ว่าการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อนวัยอันควร	113
ตารางที่ 4-68 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 27) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	114
ตารางที่ 4-69 แสดงการความรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 28) ของกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่	115
ตารางที่ 4-70 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (ตามมาตรา 31) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	116
ตารางที่ 4-71 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา (ตามมาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	116
ตารางที่ 4-72 แสดงการเคยเข้าอบรมของกลุ่มเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	117
ตารางที่ 4-73 แสดงการเคยได้รับการติดต่อใดๆ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	118
ตารางที่ 4-74 แสดงการเคยได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามกฎหมายของกลุ่มเจ้าหน้าที่	118
ตารางที่ 4-75 แสดงประสบการณ์พบเห็นการกระทำความผิดของเยาวชน และการเข้าดำเนินการของเจ้าหน้าที่	119
ตารางที่ 4-76 แสดงประสบการณ์พบเห็นการกระทำความผิดของ ผู้จำหน่ายและการเข้าดำเนินการของเจ้าหน้าที่	119
ตารางที่ 4-77 สรุปผลการสำรวจการรับรู้ของกลุ่มเจ้าหน้าที่	120
ตารางที่ 4-78 แสดงประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการตำรวจ	121
ตารางที่ 4-79 สถิติจำนวนความผิดฐานเมาสุราขณะขับรถในจังหวัดเชียงราย ตั้งแต่ปี 2553 – 2557	122
ตารางที่ 4-80 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จากการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่ด้วยกันเอง	123

ตารางที่ 4-81 แสดงทัศนคติของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้ง มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	124
ตารางที่ 4-82 แสดงทัศนะของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้ง มีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	124
ตารางที่ 4-83 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จากการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่	125
ตารางที่ 4-84 แสดงลำดับต้นตอของการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม จากทัศนคติของกลุ่มเจ้าหน้าที่	126

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมกรดืมสุราในปี พ.ศ.2557 ของประชากร อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 54.8 ล้านคน พบว่า ในจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป 54.8 ล้านคน เป็นผู้ดืมสุราในรอบ 12 เดือนที่แล้วประมาณ 17.7 ล้านคน (ร้อยละ 32.3) โดยผู้ชายมีอัตราการดืมสุราสูงกว่าผู้หญิงประมาณ 4 เท่า ซึ่งกลุ่มวัยทำงาน (อายุ 25-59 ปี) มีอัตราการดืมสุราสูงกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 38.2) และมีข้อสังเกตว่ากลุ่มผู้สูงวัยที่ดืมสุราสูงถึงร้อยละ 18.4 เมื่อพิจารณาถึงความบ่อยครั้งของการดืมสุรา พบว่า ร้อยละ 57.6 เป็นผู้ดืมมานานๆ ครั้ง ร้อยละ 42.4 เป็นผู้ดืมสม่ำเสมอ เมื่อพิจารณาความถี่หรือความบ่อยครั้งในการดืมของกลุ่มผู้ดืมสม่ำเสมอ นั้น พบว่า เป็นผู้ดืม 5 วันต่อสัปดาห์ขึ้นไปถึงร้อยละ 38.3 ซึ่งในกลุ่มนี้เป็นผู้ดืมทุกวัน สูงถึงร้อยละ 26.2 เมื่อเปรียบเทียบอัตราการดืมของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2550 อัตราการดืมสุรา มีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 32.7 เป็นร้อยละ 30.0 ในปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32.0 และลดลงเหลือร้อยละ 31.5 ในปี พ.ศ.2554 แต่ล่าสุดปี พ.ศ. 2557 มีอัตราการดืมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32.3¹

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน ทั้งทางด้านสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจและสังคม ในแต่ละประเทศจึงได้มีการกำหนดนโยบายมาตรการต่างๆ ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับประเทศไทยนั้นก็ได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการกำหนด มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 โดยมีเจตนารมณ์ที่จะลดปริมาณการดืมแอลกอฮอล์ของประชากรโดยรวม และป้องกันการเพิ่มขึ้นของผู้ดืมแอลกอฮอล์หน้าใหม่ เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ (ตามตารางที่ 1-1) และอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งภาครัฐและเอกชนขึ้นหลายหน่วยงาน อย่างไรก็ตามการดำเนินการมาตรการต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นผลก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

¹ <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/smokeExec57.pdf> (10 เมษายน 2558)

ตารางที่ 1-1 แสดงสถิติอุบัติเหตุจากรถของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

พ.ศ.	จำนวนอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคล (จำนวน : คน)			มูลค่าความเสียหาย ของทรัพย์สิน (บาท)
		เสียชีวิต	บาดเจ็บสาหัส	บาดเจ็บเล็กน้อย	
2545	91,623	13,116	16,806	52,507	1,494,936,815
2546	107,565	14,012	17,066	62,626	1,750,964,040
2547	124,530	13,766	18,207	75,957	1,623,081,112
2548	122,040	12,859	19,111	75,253	3,238,226,110
2549	110,686	12,693	17,852	65,438	3,643,747,912
2550	101,752	12,492	15,989	63,040	4,620,398,166
2551	88,689	11,561	12,871	58,188	5,415,524,563
2552	84,806	10,717	10,113	51,883	3,815,520,899
2553	83,220	7,661	3,560	14,769	396,220,581
2554	68,296	9,060	4,047	17,123	610,686,128

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กล่าวโดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะทำการศึกษาวิจัยนั้น จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ ประกอบไปด้วย 18 อำเภอ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว และยังสามารถเชื่อมต่อการเดินทางไปยังประเทศใกล้เคียงได้ เช่น จีน และเวียดนาม จังหวัดเชียงรายจึงเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคเหนือ มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติจำนวนมาก รวมทั้งการมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีการไปมาหาสู่ของประชาชนและนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ปัจจุบันดังกล่าวทำให้จังหวัดเชียงรายมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านจำนวนประชากร ปัจจุบันจังหวัดเชียงรายมีประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 รวมทั้งสิ้น 1,204,660 คน² โดยมีเยาวชนอายุระหว่าง 11 – 24 ปี ที่มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จำนวน 221,762 คน นอกจากจำนวนเยาวชนของจังหวัดเชียงรายตามข้อมูลประชากรดังกล่าวแล้ว ยังมีเยาวชนซึ่งเป็นประชากรแฝงอีกจำนวนมาก เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายแห่งทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยมีโรงเรียนกว่า 800 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาอีกกว่า 10 แห่ง ทำให้มีเยาวชนจากจังหวัดใกล้เคียงและจากจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศมาศึกษาและอาศัยในจังหวัดเชียงราย จากการขยายตัวในด้านต่างๆ ทำให้จังหวัดเชียงรายเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเติบโตในทางเศรษฐกิจ ทำให้มีสถานบันเทิงและร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดขึ้นจำนวนมากในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้าส่วนใหญ่ของสถานบันเทิงหรือร้าน

² ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ประกาศ ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557

จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ก็คือ เยาวชน ซึ่งในจังหวัดเชียงรายพบว่า เยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน เป็นนักตีมหน้าใหม่เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ การเติบโตของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว มีสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผู้ประกอบการสถานบันเทิงและร้านจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น การเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของเยาวชนก็ง่ายขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะสถานประกอบการที่เปิดจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ใกล้กับสถานศึกษาที่มีจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมาก เช่น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ ปัญหาครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชน ปัญหาการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ ปัญหายาเสพติด และการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติและศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พบว่า เยาวชนรุ่นใหม่มีแนวโน้มการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นและเริ่มตีมที่อายุน้อยลง ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงรายอย่างเคร่งครัดและความร่วมมือร่วมใจของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ความรู้ความเข้าใจและค่านิยมที่ถูกต้องแก่เยาวชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันและลดปัญหาจากการตีมแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงรายต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีภาระหน้าที่สำคัญในการนำความรู้ไปสู่การแก้ไขปัญหาและช่วยพัฒนาสังคม จึงตระหนักในความสำคัญของปัญหาและสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย จึงมีความสนใจที่จะประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย หลังจากที่ถูกกฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้มาเป็นเวลากว่า 5 ปี โดยความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย (สสจ.) ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์จังหวัดเชียงราย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่ (สคร.) ในฐานะผู้รับผิดชอบ งานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน และเครือข่ายองค์กรงดเหล้าในพื้นที่ เพื่อจะทำการทราบผลในทางปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการทางกฎหมายต่างๆ และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงรายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในจังหวัดเชียงราย
- 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ของเยาวชน ผู้จำหน่าย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- 3) เพื่อศึกษาสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และสถานการณ์ รูปแบบการเข้าถึง ลักษณะการตี้มและปริมาณการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 18 อำเภอ³ โดยจะทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภค ซึ่งเป็นเยาวชนในจังหวัดเชียงราย กลุ่มผู้จำหน่าย และกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย (สสจ.) ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัดเชียงราย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่ (สคร.) ในฐานะผู้รับผิดชอบ งานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน และเครือข่ายองค์กรงดเหล้าในพื้นที่ เพื่อนำผลการสำรวจมาวิเคราะห์ผลของการบังคับใช้กฎหมาย และหาแนวทางการควบคุมที่เหมาะสมและได้ประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ทำให้ทราบผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในจังหวัดเชียงราย
- 2) ทำให้ทราบถึงการรับรู้ของเยาวชน ผู้จำหน่าย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- 3) ทำให้ทราบสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย
- 4) ผลการศึกษานำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการเพื่อการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของจังหวัดเชียงราย และประเทศไทยต่อไป

³ จังหวัดเชียงราย แบ่งการปกครองระดับอำเภอออกเป็น 18 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองเชียงราย	2. อำเภอเวียงชัย
3. อำเภอเชียงของ	4. อำเภอเทิง
5. อำเภอพาน	6. อำเภอป่าแดด
7. อำเภอแม่จัน	8. อำเภอเชียงแสน
9. อำเภอแม่สาย	10. อำเภอแม่สรวย
11. อำเภอเวียงป่าเป้า	12. อำเภอพญาเม็งราย
13. อำเภอเวียงแก่น	14. อำเภอขุนตาล
15. อำเภอแม่ฟ้าหลวง	16. อำเภอแม่ลาว
17. อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	18. อำเภอดอยหลวง

1.5 นิยามศัพท์การวิจัย

1) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หมายความว่ารวมถึง กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของ เยาวชนซึ่งเป็นผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3) ประสิทธิภาพการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หมายถึง ผลของการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือไม่ เพียงใด

4) การประเมินประสิทธิผล หมายถึง การวัดผลการปฏิบัติตามที่กฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องปฏิบัติ โดยนำผลที่ได้จากการศึกษา/สำรวจมา เปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ข้อกำหนดของกฎหมาย

5) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หมายถึง การที่เยาวชน ผู้จำหน่าย เจ้าหน้าที่ มีความรู้ความเข้าใจ ความจดจำต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง กับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

6) เยาวชน หมายถึง เยาวชนที่อาศัยอยู่ใน 18 อำเภอ ของจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 11 – 24 ปี

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแปร และกรอบแนวคิดของการศึกษา ดังนี้

2.1 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้ความหมายว่า *สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา* ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น¹ ซึ่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ให้ความหมายของสุราว่า หมายความว่ารวมถึง *วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์* ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา²

กฎหมายว่าด้วยสุรา ได้แบ่งประเภทสุรออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สุราแช่ หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นและให้หมายความรวมถึง สุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรีด้วย เช่น เบียร์ ไวน์ สปาร์กลิงไวน์ และสุราแช่พื้นเมือง เป็นต้น³

2. สุรากลั่น หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรีด้วย เช่น สุราสามทับ สุราขาว สุราผสมสุราปรุงพิเศษ และสุราพิเศษ เป็นต้น⁴

โดยได้มีการกำหนดชนิดของสุรากลั่นเป็น 5 ชนิด ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 46 ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และกฎกระทรวงเรื่องกำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีของสุรา พ.ศ. 2546 ดังนี้⁵

- 1) สุราสามทับ คือ สุรากลั่นที่มีแรงแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 80 ดีกรีขึ้นไป
- 2) สุราขาว คือ สุรากลั่นที่ปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งผสมปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี

¹ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 3 วรรคสอง

² พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 มาตรา 4 วรรคหก

³ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 มาตรา 4 วรรคเจ็ด นิยามคำว่า “สุราแช่” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2556

⁴ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 มาตรา 4 วรรคแปด นิยามคำว่า “สุรากลั่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2556

⁵ กฎกระทรวง ฉบับที่ 46 (พ.ศ.2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493

3) สุราผสม คือ สุรากลั่นที่ใช้สุราขาวหรือสุราสามทับมาปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี

4) สุราปรุงพิเศษ คือ สุรากลั่นที่ใช้สุราสามทับมาปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี

5) สุราพิเศษ คือ สุรากลั่นที่สร้างขึ้นโดยใช้กรรมวิธีพิเศษ มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

5.1) ประเภทวิสกี้ บรั่นดี รัม ยิน หรือสุราแบบต่างประเทศอย่างอื่น

5.2) ประเภทเกาเหลียง เชียงซุน บุนกู่โล้ว หรือสุราแบบจีนอย่างอื่น

2.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน

ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และนิพัฏฐพนธ์ สนิทเหลือ อธิบายลักษณะของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ว่ามีสามลักษณะ คือ การดื่มเป็นครั้งคราว การดื่มเป็นนิสัย และการเสพติด ดังนี้⁶

1) การดื่มเป็นครั้งคราวหรือดื่มเล็กน้อย มีลักษณะดื่มนานๆ ครั้งเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง การเข้าสังคม เช่น งานสังสรรค์ งานพิธีต่างๆ งานวันเกิด เป็นต้น ในการดื่มไม่สม่ำเสมอกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนไม่ได้ ประมาณ 1 ครั้งต่อสัปดาห์

2) การดื่มเป็นนิสัย เป็นการดื่มเป็นปกตินิสัยหรือดื่มสม่ำเสมอเป็นประจำ อาจดื่มมากกว่า 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์

3) การดื่มจนเสพติด พวกที่ดื่มเป็นนิสัยถ้าดื่มมากๆ จะเพิ่มความถี่ในการดื่มและปริมาณในการดื่มแต่ละครั้งมากขึ้น จนเกิดการติด เมื่อหยุดจะมีอาการคล้ายอาการลงแดงโดยมากผู้ดื่มจะดื่มเกือบทุกวันหรืออาจจะดื่มจัดติดต่อกันเป็นเวลาร่วมเดือนหรือนานกว่านี้ ซึ่งจะถือว่าเป็นการติดสุราแบบเรื้อรังก็ได้

2.3 ลักษณะและระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชน

สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2521) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน สรุปลงสาเหตุจากปัจจัย 4 ประการ คือ⁷

1) ความอยากรู้อยากลอง มักเกิดขึ้นกับเยาวชนช่วงอายุระหว่าง 13-20 ปี ซึ่งมีความเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว จากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ คนในวัยนี้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองในทุกสิ่งทุกอย่างมากกว่าวัยอื่น ๆ และเมื่อได้ทดลองดื่มสุราครั้งแรกแล้ว อาจจะดื่มต่อไป เนื่องจากรู้ถึงรสชาติของสุราแล้วว่าเป็นอย่างไร และเมื่อดื่มเป็นระยะเวลานานเข้าก็เลยทำให้เกิดอาการติดสุรา

2) ดื่มเพื่อรักษาโรคร้ายไข้เจ็บและความผิดหวัง มียาบางชนิดที่ต้องผสมกับเครื่องดื่ม

⁶ จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และนิพัฏฐพนธ์ สนิทเหลือ, ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2554) หน้า 11.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11 – 12.

แอลกอฮอล์ในระยะเวลาของการใช้ยา ก็จะเจริญอาหาร แต่เมื่อใช้ยาที่ผสมกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นเวลานาน ก็เกิดการเสพติดขึ้นและต้องดื่มเป็นประจำร่างกายที่อ่อนแออยู่แล้วเมื่อติดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์อีกก็อาจมีโรคแทรกซ้อนได้ นอกจากโรคทางกายแล้ว ความกตัญญูผิดหวังยังเป็นสาเหตุ หนึ่งที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้ลืมความกตัญญู

3) ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้จิตใจเข้มแข็ง หรือดื่มย้อมใจ เพราะคนส่วนมาก เชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดความกล้า การกระทำในลักษณะกล้านั้นไม่ได้เกิดจาก ความเข้มแข็งของจิตใจ แต่เกิดจากความมึนเมาพฤติกรรมที่แสดงออกไม่ได้อยู่ในความควบคุมของ สติสัมปชัญญะ จึงทำให้เกิดการกระทำต่างๆ โดยปราศจากความยั้งคิด ซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดและ ความผิดส่วนมากมักเป็นการประทุษร้ายชีวิต ทำร้ายร่างกายและความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นต้น

4) ดื่มโดยเห็นว่าเป็นค่านิยมของสังคม

อัมพัลย์ วิศวีรานนท์ กล่าวว่า การเสริมสร้างพัฒนาการที่ดีของวัยรุ่นสรุปได้ดังนี้⁸

1. **ครอบครัว** เป็นระบบย่อยของสังคมที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุด มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดและมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน ครอบครัวจึงมีบทบาทในการส่งเสริม พัฒนาการ กล่าวคือ หากมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในครอบครัว มีความรักความอบอุ่น ความห่วงใย ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่เหมาะสม ซึ่งถือเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว ย่อมจะ เป็นสิ่งเอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กที่จะเป็นวัยรุ่น นอกจากนี้ครอบครัวยังทำหน้าที่เกี่ยวกับการสร้าง ค่านิยมของเด็ก ซึ่งมีผลกระทบต่อรสนิยม (Taste) ความนิยมการบริโภค (Consumption Preference) และรูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)

2. **กลุ่มเพื่อน** มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ถ้าวัยรุ่นอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีทัศนคติที่ ดีต่อการเรียน ก็จะชักจูงกันไปในทางที่ดี แต่ถ้าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ก็อาจถูก ชักจูงไปในทางที่ไม่ดี เช่น หนีโรงเรียน เที่ยวเตร่ ดื่มสุรา ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นผลเสียต่อการเรียน และ สุขภาพได้ สื่อในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตที่ นับว่ามีอิทธิพลต่อวัยรุ่นและเป็นสื่อที่วัยรุ่นเข้าถึงได้ง่ายและเร็วที่สุด วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความตื่นตัวต่อ การรับข่าวสารทางสังคม จึงมีโอกาสได้รับความรู้และข่าวสารทางสื่อต่างๆ มากกว่าวัยอื่น ๆ แต่สื่อก็มี อิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งในแง่บวกและแง่ลบ กล่าวคือ ถ้าเนื้อหานั้นมีประโยชน์ ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดี สื่อนั้นก็จะมีอิทธิพลในแง่บวก และส่งเสริมพัฒนาการด้วยในทางกลับกันหากเนื้อหานั้นแสดงถึงความ ก้าวร้าว ยั่วเยาะทางอารมณ์แล้ว สื่อนั้นก็จะมีประโยชน์ต่อตัวบุคคล แล้วยังก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม ด้วย

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นสามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกตตัวแบบ คือ⁹

1) ตัวแบบที่มีชีวิต ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีเวลาอยู่ด้วยกันกับวัยรุ่น พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงเป็นตัวแบบที่วัยรุ่นมีโอกาสเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ ได้ นอกจากนี้ เพื่อนถือว่าเป็น

⁸ อัมพัลย์ วิศวีรานนท์, *วิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่: ศึกษากรณีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นในเขต กรุงเทพมหานคร*, (ภาคินพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541) อ้างใน จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ นิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ, *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร รายงานการวิจัย*, (กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2554) หน้า 12.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 – 14.

กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเลียนแบบของวัยรุ่นมาก เพราะช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ดีก็จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมที่สุดด้วย แต่หากอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น กลุ่มเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เขาก็มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย หรือที่ในทางพระพุทธศาสนาสอนว่า “คบคนเช่นไรย่อมเป็นเช่นนั้น”

2) ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ คำบอกเล่า คำสั่งสอน สื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นมาก

2.4 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹⁰

ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือมีแอลกอฮอล์ผสมทั้งหลายนั้น นอกจากปัญหาทางด้านร่างกาย ซึ่งก็คือ ผลต่อตับ ทำให้เป็นโรคตับแข็ง มะเร็งตับ หรือผลต่อหัวใจ ฯลฯ แล้ว อันตรายที่หลายคนอาจจะไม่นึกถึงก็คือผลต่อโรคทางจิตประสาท ซึ่งก็ส่งผลกระทบต่อร่างกายอย่างมากเช่นกัน

1) ผลกระทบทางจิตประสาทเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.1) ความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางสติปัญญาและการเคลื่อนไหว จะเกิดขึ้นหลังจากการดื่มในแต่ละครั้ง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปริมาณการดื่มในครั้งนั้นๆ ด้วย หรือความจำเสื่อมแบบไปข้างหน้า หลังการดื่มในปริมาณมากๆ เซลล์สมองถูกทำลายเนื่องจากการใช้แอลกอฮอล์ หรือความบกพร่องด้านความจำ ซึ่งรูปแบบที่รุนแรงที่สุดคือ Korsakoff syndrome มีความสัมพันธ์กับการขาดวิตามิน ร่วมกับการได้รับพิษจากแอลกอฮอล์ โดยจะมีอาการความจำเสื่อมในระยะสั้น แต่ละรักษาความจำระยะยาวและการคิดย้อนอดีตได้ดีกว่า หรืออาการผิดปกติที่สมองส่วนหน้า ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการคิดรวบยอด การวางแผน และการจัดระบบ หรือการฝ่อของสมองส่วนซีรีเบลลัม ทำให้เกิดการเดินเซ ทรงตัวได้ไม่ดี หรืออาจเป็นภาวะเลือดใต้เยื่อหุ้มสมอง ทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง อาจเกิดหลังจากมีอุบัติเหตุที่ศีรษะซึ่งอาจถูกมองข้ามไปเนื่องจากการได้รับพิษจากแอลกอฮอล์

1.2) อันตรายของหลอดเลือดสมอง เส้นเลือดในสมองแตก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการบริโภคแอลกอฮอล์ที่ก่อให้เกิดอันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดื่มในปริมาณมากๆ ในคราวเดียวกัน หรือหลอดเลือดสมองอุดตัน มีความสัมพันธ์กับการดื่มที่ก่อให้เกิดอันตรายติดต่อกันเป็นเวลานาน

1.3) เส้นประสาทส่วนปลายพิการ จะมีอาการชาตามเท้า รู้สึกหนาวเหมือนใส่ถุงมือ ถุงเท้า หรือกล้ามเนื้อกลุ่ม Proximal หรือ distal อ่อนกำลังลง การฟื้นตัวจะช้ามาก ประมาณ 1 ปี แม้ว่าจะหยุดดื่มอย่างสิ้นเชิงแล้วก็ตาม

1.4) บาดแผล ได้แก่ การบาดเจ็บที่ศีรษะ ซีโคโนสทิก กระดูกขนาดยาวหัก

1.5) ผลของแอลกอฮอล์ต่อตัวอ่อนในครรภ์ ปัจจุบันพบว่าเป็นหนึ่งในสองสาเหตุที่พบบ่อยที่สุดของการเกิดภาวะปัญญาอ่อนในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ ค่าเฉลี่ย IQ ของเด็กที่ได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์จะอยู่ที่ 70 และจะไม่มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้นตามวัย

¹⁰ <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=966> (15 มีนาคม 2557)

โดยใบหน้าจะมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ สันจมูกยุบ ริมฝีปากบางผิดปกติ ไม่มีกระดูกอ่อนที่ก้นโพรงจมูก และพบความผิดปกติของหัวใจได้บ่อย

2) ผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.1) ครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น เสียเพื่อน ทำลายความสัมพันธ์กับคู่สมรส การแยกกันอยู่ หรือปัญหาการหย่าร้าง เป็นต้น

2.2) อาชีพ ไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ถูกลดตำแหน่ง ถูกไล่ออก ว่างาน

2.3) เศรษฐกิจ ขาดรายได้ประจำที่เคยได้จากการทำงาน เงินไม่พอใช้ เป็นหนี้การพนัน ถูกฉ้อโกง ถูกหลอกลวง

2.4) กฎหมาย ฝ่าฝืนกฎหมายที่ห้ามดื่มสุราหรือเสพยาขณะขับรถ ถูกยึดใบอนุญาต ขับขี่มีคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินถูกทำร้ายร่างกาย ฆ่าตัวตาย ทอดทิ้ง ไม่เลี้ยงดูบุตร หรือขายบริการทางเพศ

แค่นั้นถึงเรียกว่าดื่มไม่มากเกินไป “มากเกินไป” หมายถึง การดื่มที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ ปัญหาความสัมพันธ์ ปัญหาการงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของคุณ และเป็นการดื่มที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นด้วย

พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย ได้ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเมาหัวราน้ำของเยาวชนอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี¹¹ พบว่าอายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก เยาวชนชายส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรก เมื่ออายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 97.3 ส่วนเยาวชนหญิงส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรก อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 88.2 เครื่องดื่มที่ดื่มครั้งแรก พบว่าทั้งเยาวชนชายและเยาวชนหญิง ส่วนใหญ่ดื่มเบียร์ ดื่มครั้งแรกกับเพื่อน/รุ่นพี่ มักดื่มที่บ้านหรือที่พักของเพื่อน เหตุผลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก คือ อยากรู้ อยากลอง เยาวชนเคยดื่มแบบเมาหัวราน้ำ คิดเป็นร้อยละ 82.3 จากเยาวชนทั้งหมด เป็นเยาวชนชาย จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 88.6 เป็นเยาวชนหญิง จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1 ด้านปริมาณการดื่มพบว่าเยาวชนชายส่วนใหญ่ดื่ม 5-9 แก้ว ร้อยละ 44.5 เยาวชนหญิงส่วนใหญ่ดื่ม 5-9 แก้ว ร้อยละ 62.2 ที่เหลือดื่มในปริมาณที่มากกว่านี้และส่วนใหญ่เกิดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 34.5 ความถี่ของการดื่มพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ดื่มทุกเดือน/เกือบทุกเดือน ร้อยละ 51.0 ผลการวิจัยนี้ใช้เป็นแนวในการลด ละ เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเพิ่มมาตรการควบคุมการผลิตการจำหน่ายและการซื้อสุรา พร้อมทั้งจัดการอบรมให้ความรู้และปลูกฝังเยาวชนให้ตระหนักถึงโทษจากการดื่มสุราเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญเพิ่มความสนใจ เอาใจใส่ในการเฝ้าระวังพฤติกรรมและหาทางป้องกันต่อไป

¹¹ พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเมาหัวราน้ำของเยาวชนอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี, วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 2554; 41(3): 250.

2.5 หลักการบังคับใช้กฎหมาย

2.5.1 ความหมายของการบังคับใช้กฎหมาย

ศาสตราจารย์ ดร.วิชฌุ เครื่องงาม อธิบาย การใช้กฎหมาย ว่ามีความหมายสองประการ คือ การใช้กฎหมายในทางทฤษฎี และการใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ ดังนี้¹²

1. การใช้กฎหมายในทางทฤษฎี (Theoretical application of law) หมายถึง การที่จะนำกฎหมายไปใช้แก่บุคคล ในเวลาและสถานที่หรือตามเหตุการณ์หรือเงื่อนไขหรือเงื่อนไขหนึ่งๆ การใช้กฎหมายในทางทฤษฎีมีความสัมพันธ์กับการร่างกฎหมาย เพราะเมื่อมีการร่างกฎหมายจะต้องพิจารณาก่อนว่ากฎหมายที่จะร่างขึ้นนั้นประสงค์จะใช้บังคับกับใคร ใช้บังคับที่ใด และใช้บังคับเมื่อใด การใช้กฎหมายดังกล่าวจึงมิใช่การนำเอาตัวบทมาตราใดมาตราหนึ่งมาใช้ในการปรับบทกับข้อเท็จจริงหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้น

2. การใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ (Practical application of law) หมายถึง การนำตัวบทกฎหมายไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะเจาะจง เพื่อวินิจฉัยกรณีต่างๆ ให้เป็นที่ยุติ หรือที่เรียกว่า การปรับบทกฎหมาย ผู้ใช้กฎหมายในทางปฏิบัติจึงมิใช่ผู้ร่าง หากแต่เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับใช้หรือตีความกฎหมายตามที่กฎหมายนั้นๆ บัญญัติไว้

การใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย ได้วางหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนว่า การบังคับใช้กฎหมายไม่ว่าจะใช้โดยบุคคลใดย่อมมีหลักการเดียวกัน คือ ในเบื้องต้นจะต้องมีข้อเท็จจริงที่แน่นอนเสียก่อน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อมีข้อพิพาทหรือมีคดีความเกิดขึ้น พนักงานสอบสวน ทนายความ พนักงานอัยการ หรือผู้พิพากษา จะต้องพยายามแสวงหาข้อเท็จจริงที่แน่นอนหรืออันเป็นที่ยุติเสียก่อนจึงจะสามารถนำตัวบทกฎหมายไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องและยุติธรรม เมื่อได้ข้อเท็จจริงอันเป็นที่ยุติแล้ว จึงจะมีการบังคับใช้กฎหมายหรือปรับใช้กฎหมาย ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้¹³

- 1) กรณีที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องอะไร
- 2) มีหลักเกณฑ์ของกฎหมายสำหรับเรื่องที่เกิดขึ้นนั้นอย่างไร
- 3) ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเข้าหลักเกณฑ์ของกฎหมายหรือไม่
- 4) หากข้อเท็จจริงเข้าหลักเกณฑ์ของกฎหมายแล้ว ได้ผลอย่างไร

ดังนั้น การที่จะใช้บังคับกฎหมายได้อย่างถูกต้อง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจะต้องศึกษาหลักเกณฑ์ของกฎหมายจนมีความรู้ความเข้าใจ มิฉะนั้นจะไม่สามารถนำหลักเกณฑ์ของกฎหมายมาใช้ได้อย่างถูกต้องหรือไม่สามารถใช้กฎหมายได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ

¹² มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน่วยที่ 1 - 8, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544), หน้า 255

¹³ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน่วยที่ 8 - 15, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548), หน้า 49

2.5.2 ขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายนั้น มีขอบเขตของการบังคับใช้ แบ่งได้เป็น 3 ประการ คือ ขอบเขตในด้านเวลา ขอบเขตในด้านของบุคคล และขอบเขตในด้านของดินแดน

- 1) ขอบเขตในด้านเวลา ได้แก่วันเริ่มต้นมีผลบังคับใช้ กับวันสิ้นสุดผลบังคับใช้
 - วันเริ่มต้นมีผลบังคับใช้ยังเป็นเป็นสองกรณี คือ กรณีที่กฎหมายมีกำหนดวันบังคับใช้แน่นอน เช่น บังคับใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา บังคับใช้วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือบังคับใช้ 60 วัน 180 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น แต่หากเป็นกรณีที่กฎหมายมิได้กำหนดวันบังคับใช้ไว้ การบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปตามหลักที่ว่า “กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง” เป็นโทษแก่บุคคล
 - วันสิ้นสุดผลใช้บังคับ อาจกำหนดวันยกเลิกการบังคับใช้ไว้ในกฎหมายนั้นเอง หรือมีกฎหมายใหม่มายกเลิกกฎหมายเก่า หรืออาจถูกยกเลิกโดยศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองแล้วแต่กรณี
- 2) ขอบเขตในด้านของบุคคล การบังคับใช้กฎหมายนั้นหากพิจารณาในแง่บุคคลที่จะต้องถูกบังคับตามหลักดินแดนแล้ว กฎหมายของรัฐย่อมบังคับกับบุคคลที่อยู่ในรัฐนั้นๆ ไม่ว่าจะบุคคลที่เข้ามาอยู่จะมีสัญชาติของรัฐนั้นหรือไม่ก็ตาม เช่น กฎหมายอาญา แต่ก็มีกรณีบุคคลที่ได้รับการยกเว้นในเรื่องหลักดินแดน เช่น ประมุขของรัฐต่างประเทศ ทูต หรือกองทัพต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นต้น
- 3) ขอบเขตในด้านของดินแดน คือ กฎหมายของรัฐโดยอ้อมมีผลใช้บังคับได้ภายในดินแดนซึ่งรัฐมีอำนาจอธิปไตย

2.5.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายในบรรดาที่ได้ตราขึ้นจำนวนมากมายนั้น แต่ละฉบับนอกจากตัวบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้วยังประกอบไปด้วยเจตนารมณ์แห่งกฎหมายอันอยู่เบื้องหลังด้วย ดังนั้น เมื่อมีการบัญญัติกฎหมายออกมาบังคับใช้ ผู้ร่างหรือผู้บัญญัติกฎหมายก็ย่อมที่จะประสงค์ให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของการตรากฎหมายนั้นๆ ซึ่งเป็นเรื่องในทางทฤษฎีสำหรับผู้ร่างผู้บัญญัติกฎหมายอาจไม่เห็นปัญหาในทางปฏิบัติในขณะที่ร่างกฎหมาย เพราะกฎหมายยังมีได้ใช้จริง แต่เมื่อกฎหมายประกาศและมีผลบังคับใช้แล้ว การใช้กฎหมายในทางปฏิบัติย่อมมีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้ได้เป็นธรรมดา ซึ่งอาจเกิดจากตัวบทบัญญัติของกฎหมายเองหรือเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติก็ได้

หากปัญหาการใช้การตีความกฎหมายมักจะเกิดขึ้นในทางปฏิบัติเมื่อจะต้องนำบทกฎหมายไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้น อาจเนื่องมาจากกฎหมายไม่มีความชัดเจน กำกวม หรือเคลือบคลุม จึงต้องมีการตีความเพื่อหาความหมายที่แท้จริง ส่วนช่องว่างของกฎหมายนั้นเกิดขึ้นเมื่อมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นแต่ไม่มีตัวบทกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่จะปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งทั้งปัญหาการใช้การตีความและช่องว่างทางกฎหมายอาจมีความเกี่ยวข้องกันได้ เพราะบางครั้งผู้ใช้กฎหมายอาจตีความกฎหมายผิดพลาด โดยคิดไปว่ากฎหมายมีช่องว่างเพราะไม่มีบทบัญญัติจะนำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริง แต่ที่จริงแล้วกลับมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะนำมาใช้ได้ เพียงแต่กฎหมายไม่

ชัดเจนเพียงพอ หรือกลับกันคือ คิดว่ากฎหมายที่มีอยู่สามารถนำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงได้ แต่ความจริงใช้ไม่ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการตีความกฎหมายเป็นเรื่องสำคัญที่จะชี้ว่ากรณีนั้นๆ เกิดปัญหาการใช้กฎหมายในลักษณะใด อันจะนำไปสู่การปรับใช้กฎหมายให้ถูกต้องต่อไป¹⁴

2.6 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

2.6.1 หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเหตุผลในการประกาศใช้เนื่องจากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้¹⁵

2.6.2 วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 แบ่งออกเป็น 7 หมวด 45 มาตรา ได้แก่

- หมวด 1 คณะกรรมการนโยบายเครื่องตีมแอลกอฮอล์แห่งชาติ (มาตรา 5 - 9)
- หมวด 2 คณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ (มาตรา 10 - 23)
- หมวด 3 สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ (มาตรา 24 - 25)
- หมวด 4 การควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ (มาตรา 26 - 32)
- หมวด 5 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ (มาตรา 33)
- หมวด 6 พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 34 - 37)
- หมวด 7 บทกำหนดโทษ (มาตรา 38 - 45)

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีวัตถุประสงค์และสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมายเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการบังคับใช้กฎหมายในอุดมคติ ซึ่งหากกฎหมายนั้นมีวัตถุประสงค์อยู่หลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่มีลักษณะของการป้องปรามไม่ให้เกิดความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อกฎหมายนั้นก็จำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ กำลังคนอาจไม่สามารถที่จะดำเนินการให้สมกับเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้ทุกข้อ จำเป็นต้องให้ความสำคัญเรียงลำดับ

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53

¹⁵ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ก่อนหลังของวัตถุประสงค์ของกฎหมาย หากวัตถุประสงค์ข้อใดสำคัญและส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรง การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อนั้นจะต้องได้รับการปฏิบัติก่อนและเข้มข้นกว่า จึงต้องวิเคราะห์ว่า วัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นเรียงลำดับความสำคัญอย่างไร ให้ความสำคัญกับเรื่องใดก่อนหลัง อย่างไร ซึ่งต้องพิจารณาความก่อนหลังของการเรียงถ้อยคำในกฎหมาย ประกอบกับการสังเกต รูปแบบการปฏิบัติของผู้ที่ต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น

1.2 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีเหตุผลในการประกาศใช้ พระราชบัญญัตินี้ คือ “โดยที่เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ และอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนด มาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติด เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยส่งเสริม สุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็ก และเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” จะเห็น ได้ว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์อย่างหลายประการ พอจะสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของ กฎหมายเรียงลำดับความสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ คือ

วัตถุประสงค์ประการที่ 1. คือ เพื่อลดปัญหาด้าน อุบัติเหตุจากการมีเมามาแอลกอฮอล์แล้ว ขับขี่รถยนต์ อาชญากรรมอันเนื่องมาจากความมีเมามาแอลกอฮอล์ ลดปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหา ครอบครัว ผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

โดยตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ มีการออกอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยตรง เป็นประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2555 คือ

- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง “กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์บนทาง พ.ศ. 2555” ว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 31 (7) แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และ มาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายนายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ แห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามผู้ใดบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บนทางในขณะที่ขับขี่หรือในขณะที่โดยสารอยู่ในรถ หรือ บนรถ

คำว่า “ทาง” และ “รถ” ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า “ทาง” และ “รถ” ตามกฎหมาย ว่าด้วยการจราจรทางบก

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง “ห้ามขายหรือห้ามบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ ประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. 2555” ว่า โดยที่เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ และอุบัติเหตุ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ประกอบกับการประกอบ กิจการโรงงานในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อสภาพเศรษฐกิจ สมควรกำหนดมาตรการที่

เหมาะสมในการควบคุมการขายและบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานประกอบกิจการโรงงาน เพื่อมิให้เกิดการเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 มาตรา 27 (8) และมาตรา 31 (7) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบและคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามผู้ใดขายหรือบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

ข้อ 2 การห้ามขายหรือห้ามบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ตามข้อ 1 ไม่ใช่บังคับกับโรงงานผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) การขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ดำเนินการเป็นปกติธุระในทางการค้าของโรงงานผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(2) การบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่เป็นขั้นตอนของการผลิตหรือรักษามาตรฐานการผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง “กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ พ.ศ. 2555” ว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 มาตรา 27 (8) และมาตรา 31 (7) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบและคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้า หรือสโมสร

ข้อ 2 ห้ามผู้ใดบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

ข้อ 3 ประกาศนี้ไม่ใช่บังคับกับองค์การสุรา

ข้อ 4 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555

- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง “กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขาย หรือบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ พ.ศ. 2556” ว่า

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 วรรคหนึ่ง มาตรา 27 (8) และมาตรา 31 (7) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการ

เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำและความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามผู้ใดขายหรือบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
ประกาศ ณ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2556

วัตถุประสงค์ประการที่ 2. คือการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

-ยังไม่มีอนุบัญญัติที่ออกมาตามวัตถุประสงค์นี้โดยตรง

วัตถุประสงค์ประการที่ 3. คือช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ง่าย

-ยังไม่มีอนุบัญญัติที่ออกมาตามวัตถุประสงค์นี้โดยตรง

2.6.3 การให้คำจำกัดความของกฎหมายและการตีความ

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่มีลักษณะทางอาญาเนื่องจาก มีบทกำหนดโทษไว้ คือ โทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษตามมาตราประมวลกฎหมายอาญา¹⁶ ดังนั้น การที่จะเอาผิดและลงโทษกับบุคคลใด ต้องได้ความว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย¹⁷ หากถ้อยคำในกฎหมายไม่มีความชัดเจนก็ต้องมี

¹⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 บัญญัติว่า “โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน

โทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตมิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

ในกรณีผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีได้กระทำความผิดที่มีระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ถือว่าระวางโทษดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นระวางโทษจำคุกห้าสิบปี

¹⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 บัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง”

การตีความกฎหมายที่ไม่ชัดเจนนั้น ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่มีลักษณะทางอาญา การตีความจึงต้องยึดถือหลักการตีความกฎหมายอาญาที่จะต้องตีความโดยเคร่งครัด หมายความว่าต้องตีความอย่างจำกัด กล่าวคือ สามารถตีความแบบขยายความหรือตีความอย่างกว้างเพื่อให้จำเลยพ้นผิดได้ แต่จะตีความแบบขยายความเพื่อเอาผิดลงโทษไม่ได้จำเลย ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย เช่น

พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 41 บัญญัติห้ามไม่ให้ผู้ใดนำไม้หรือของป่าผ่านด่านป่าไม้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงเวลาพระอาทิตย์ขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ฯลฯ แต่พระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ดังกล่าว ไม่มีบทนิยามศัพท์คำว่า “ผ่าน” ไว้ ก็ต้องตีความตามความหมายธรรมดา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งคำว่า “ผ่าน” หมายถึงกิจที่ล่วงผ่านไป ลัดไป ซ้ำไป ฉะนั้นเมื่อคดีได้ความว่าจำเลยเพียงแต่นำไม้เข้ามาในเขตด่านป่าไม้จะแปลว่าจำเลยได้นำไม้ผ่านด่านป่าไม้ไม่ได้ จำเลยจึงไม่มีความผิดตามมาตรา 41¹⁸

การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ผู้เสียหายที่เป็นเจ้าของร่วมกับจำเลยไม่เป็นความผิดตามมาตรา 218¹⁹ เพราะความผิดตามมาตรา 218 เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 217 ดังนั้น ถ้าการกระทำมิได้เป็นความผิดตามมาตรา 217 แล้ว แม้กระทำต่อทรัพย์สินตามมาตรา 218 ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด มาตรา 217 ไม่มีข้อความว่า “หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย” จะตีความว่า “ทรัพย์สินของผู้อื่น” ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ย่อมไม่ได้เพราะการตีความบทกฎหมายที่มีโทษทางอาญาจะต้องตีความโดยเคร่งครัดจะขยายความออกไปถึงกรณีที่ไม่ได้ระบุไว้ในตัวบทโดยชัดแจ้งเพื่อให้เป็นผลร้ายแก่จำเลยมิได้²⁰ เพราะขัดต่อความรับผิดชอบของบุคคลในทางอาญาดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2

สำหรับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีวัตถุประสงค์ คือช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย²¹ ซึ่งหากมุ่งหวังโดยแท้จริงว่าจะใช้กฎหมายนี้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว คือ ป้องกันเด็กและเยาวชนแล้วก็สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดไว้เป็นพิเศษว่า เด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หมายถึงบุคคลที่มีอายุเท่าใด หรือ ให้คำจำกัดความว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในสถานะเช่นใด อาทิเช่น อาจกำหนดอายุว่าให้หมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่ากี่ปี หรืออาจจะให้คำจำกัดความว่าให้

¹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 79/2509

¹⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 บัญญัติว่า “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า
- (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา
- (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ
- (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี”

²⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5364/2536

²¹ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

หมายความรวมถึง บุคคลที่มีสถานะเป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษาด้วย เป็นต้น ซึ่งการกำหนดความหมายพิเศษเฉพาะนี้สามารถทำได้ อย่างเช่น พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558 ให้คำนิยาม "สัตว์น้ำ" หมายความว่า สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในน้ำเป็นปกติ สัตว์จำพวกสะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่น้ำท่วมถึง สัตว์ที่มีการดำรงชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ในน้ำ สัตว์ที่มีวงจรชีวิตช่วงหนึ่งที่อาศัยอยู่ในน้ำ เฉพาะช่วงชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำ รวมทั้งไข่และน้ำเชื้อของสัตว์น้ำ และสาหร่ายทะเลซากหรือส่วนหนึ่ง ส่วนใดของสัตว์น้ำเหล่านั้น และให้หมายความรวมถึงพันธุ์ไม้น้ำตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและ ซากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้น้ำนั้นด้วย²²

แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งได้ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 3 ซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้เลยว่า เด็กและเยาวชน หมายถึง บุคคลใดบ้าง ซึ่งกฎหมายทั้งฉบับ มีกล่าวถึงบุคคลที่น่าจะใกล้เคียงกับคำว่า “เยาวชน” ไว้ ที่เดียวคือในมาตรา 29 ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้”

เมื่อเป็นดังนี้ ทำให้เห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญอย่างแท้จริงในการป้องกันเด็กและเยาวชนในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทำให้น่าสงสัยว่า วัตถุประสงค์ของกฎหมายตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ ที่กำหนดว่า “...ช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย...” นั้นเป็นวัตถุประสงค์ที่ต้องการจริงๆ ของกฎหมายหรือแค่วัตถุประสงค์ที่ใส่เข้ามาเพื่อความสวยงาม ไม่ได้ต้องการจริงจังแน่ หรือหากมองว่าเป็นวัตถุประสงค์ของกฎหมายจริงๆ ก็แสดงให้เห็นว่า การร่างกฎหมายมีความบกพร่องหลงลืม หรือเป็นความตั้งใจของผู้ร่างผู้มีอำนาจพิจารณาผ่านกฎหมายที่จะไม่ให้ความสำคัญทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิด “ผู้ดื่มหน้าใหม่” เข้ามาในตลาดเพื่อประโยชน์แก่ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออย่างไร หรือเกิดจากความไม่รอบคอบของผู้ร่างผู้พิจารณาร่างกฎหมาย เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้ผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบในการประกาศใช้เป็นกฎหมาย²³ ระหว่างปี พ.ศ.2550-2551 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยมีสถานะติบัญญัติแห่งชาติเพียงสภาเดียวทำหน้าที่รัฐสภา ไม่มีวุฒิสภามาก่อนกรอร่างกฎหมายอีกชั้นหนึ่ง

ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ไม่ได้ให้คำจำกัดความของ เด็กและเยาวชนไว้ ในการตีความถ้อยคำในกฎหมายก็จะต้องตีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่ง เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และไม่ใช่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วจากการจดทะเบียนสมรส²⁴ หรือหากจะใช้กฎหมายที่

²² พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558 มาตรา 4 วรรคสอง

²³ ประกาศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2550

²⁴ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ใกล้เคียงอย่างยิ่ง²⁵ ก็มีพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้คำจำกัดความเด็กและเยาวชนไว้ ดังนี้²⁶

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ไม่ให้คำจำกัดความคำว่า “เยาวชน” ไว้ว่าให้หมายถึงบุคคลใดดังได้กล่าวแล้ว แต่ตามมาตรา 29 ซึ่งเป็นมาตราเดียวที่กล่าวถึงอายุของบุคคล คือ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ หากตีความจากมาตรานี้เป็นคำจำกัดความหมายเยาวชนได้ (ซึ่งเป็นที่น่าอนว่าครอบคลุมถึงเด็กด้วย) ก็เท่ากับว่าเด็กและเยาวชนตามความหมายของกฎหมายฉบับนี้คือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ แสดงให้เห็นว่า เป็นการกำหนดความหมาย ของคำว่าเยาวชนสูงกว่าความหมายที่กำหนดไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ในฐานะที่เป็นกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งดังได้กล่าวแล้ว

อย่างไรก็ดี การกำหนดดังกล่าวแม้ว่าจะกำหนดให้ เยาวชน มีอายุที่มากกว่าที่กำหนดความหมายไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาภายหลังก็ตาม แต่การกำหนดดังกล่าวเป็นการเพียงพอหรือไม่ ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วจะพบว่ามีหลายกรณีที่น่าสนใจศึกษาในเครื่องแบบทั้งชายและหญิงนั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้ หากนิสิตนักศึกษาดังกล่าวอายุเกิน 20 ปี ผู้จำหน่ายสุราก็จะสามารถจำหน่ายให้บุคคลดังกล่าวได้ทั้งที่แต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาโดยไม่มีคามผิด เป็นแต่เพียงความไม่เหมาะสมกับกาลเทศะเท่านั้น ซึ่งหากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีบุคคลใดในกลุ่มที่นั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ ก็อาจเอาผิดกับคนจำหน่ายสุราไม่ได้ อีกประการหนึ่ง เพราะกฎหมายกำหนดห้ามจำหน่ายแก่บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เท่านั้น ไม่ได้ห้ามบุคคลที่อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ประการใด กล่าวคือ ในมาตรา 29 ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ห้ามแต่ในด้านผู้ขาย แต่ไม่ได้ห้ามเด็กและเยาวชนที่จะดื่ม ดังนั้น การกำหนดอายุ และการห้ามดังกล่าวจึงไม่มีความหมายและไม่เกิดผลในความต้องการช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่ายตามวัตถุประสงค์ของการตราพระราชบัญญัติ

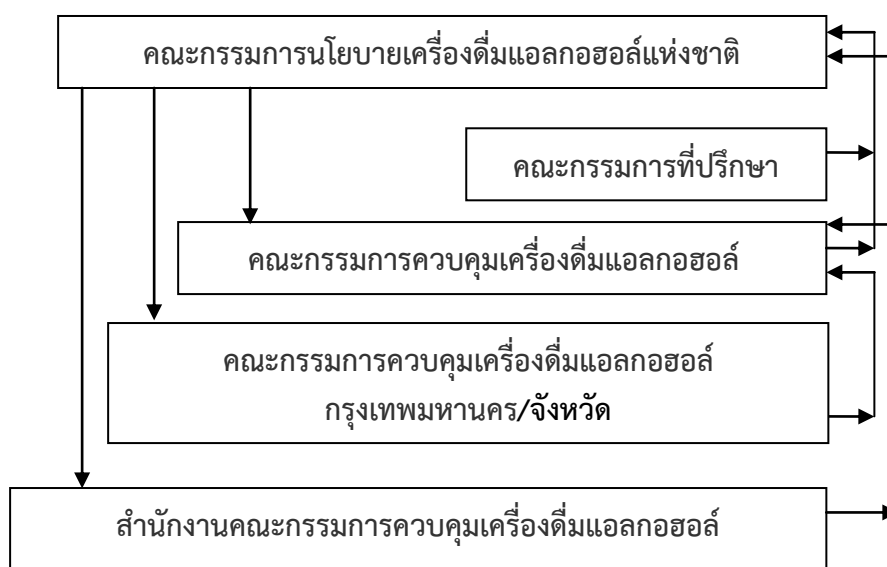
²⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4 บัญญัติว่า “กฎหมายนั้น ต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ

เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ให้วินิจฉัยคดีนั้นตามจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นนั้น ให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และถ้าบทกฎหมายเช่นนั้นก็มีด้วย ให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมายทั่วไป”

²⁶ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 4 วรรคสอง และวรรคสาม

2.6.4 คณะกรรมการและหน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ภาพที่ 2-1 แสดงผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

จากแผนภูมินี้จะเห็นได้ว่า ผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้แก่

- คณะกรรมการนโยบายเครื่องตัดแอลกอฮอล์แห่งชาติ (มาตรา 5)
- คณะกรรมการที่ปรึกษา (มาตรา 6)
- คณะกรรมการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ (มาตรา 10)
- คณะกรรมการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร/จังหวัด
- สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ (มาตรา 24)

ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายคณะกรรมการและหน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นลำดับไป ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายเครื่องตัดแอลกอฮอล์แห่งชาติ (มาตรา 5)

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายเครื่องตัดแอลกอฮอล์แห่งชาติ²⁷ ประกอบด้วย

²⁷ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 5

- นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่ 1
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่ 2
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ
- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ
- ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นเลขานุการ
- อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ได้แก่²⁸

1) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับ **มาตรการด้านภาษี** รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

2) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (1)

3) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โดยที่ได้กล่าวแล้วว่า หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551 ได้ระบุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ไว้ 3 ข้อเรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ

1. เพื่อลดปัญหาด้านอุบัติเหตุจากการมีเมามาแอลกอฮอล์แล้วขับขี่ยานยนต์ อาชญากรรมอันเนื่องมาจากความเมามาแอลกอฮอล์ ลดปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาครอบครัว

2. บำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย

เมื่อวัตถุประสงค์ของกฎหมายมีดังที่กล่าวนี้ หน่วยงานหรือบุคคลที่สมควรถูกกำหนดให้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็ควรที่จะเป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความต้องการ เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาตินั้นจะเห็นว่า มีบางส่วนที่ไม่เหมาะสมกับ

²⁸ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 8

วัตถุประสงค์ของกฎหมายโดยภาระหน้าที่ อันได้แก่ การที่กำหนดให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่ 2 เมื่อพิจารณาจะพบข้อที่น่าสังเกต คือ การกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่ 1 ก็เห็นว่าเป็น การเหมาะสม เนื่องจากโดยตำแหน่งแล้วก็มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลและสุขภาพของประชาชน แต่การที่กำหนดให้รองประธานกรรมการคนที่ 2 เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งมีบทบาท หน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของรัฐ และเงินส่วนหนึ่งก็ได้มาจากการจัดเก็บภาษีที่ได้มาจาก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น เมื่อต้องการลดปัญหาด้านอุบัติเหตุจากการมีเมาแอลกอฮอล์แล้วขับชี่ รถยนต์ อาชญากรรมอันเนื่องมาจากความมีเมาแอลกอฮอล์ ลดปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหา ครอบครัว บำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้าน สังคมและเศรษฐกิจของภาคครัวเรือน ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัย ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย แสดงให้เห็นว่า ต้องการให้มีการลด ละ เลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือให้เข้าถึงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้ยากขึ้น หรือกำหนดช่วงเวลาที่จะสามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้น้อยลง ก็เท่ากับว่าหากดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายแล้ว รายได้ของผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ต่อวัน ต่อเดือน ต่อปี ก็จะลดลง รายได้ที่หน่วยงานของกระทรวงการคลังจะจัดเก็บได้จากการจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ก็จะลดลงด้วย นี่แสดงให้เห็นได้โดยตรรกะว่า กระทรวงการคลัง โดยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังเป็นผู้เสียประโยชน์จากการดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามกฎหมาย เป็น ตำแหน่งที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

กฎหมายเป็นเครื่องมือของรัฐที่จะใช้บังคับให้เป็นไปตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของ รัฐ ทั้งนี้ ไม่ว่ากฎหมายนั้นๆ จะมาจากการกีดกันโดยกลุ่มใด ซึ่งหากกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้นั้นไป กระทบกับผลประโยชน์ของอีกกลุ่มหนึ่งแน่นอนว่ากลุ่มที่เสียประโยชน์ก็ต้องเข้ามาปกป้อง ผลประโยชน์ของตนเช่นกัน และกลุ่มผลประโยชน์ที่ว่านี้ อาจเป็นกลุ่มปฏิภิกิริยาสังคม กลุ่มเคลื่อนไหว ทางสังคม กลุ่มศาสนา และแม้กระทั่งหน่วยงานของรัฐเองเองก็เป็นกลุ่มเสียผลประโยชน์ได้เช่นกัน ทั้งนี้การที่ร่างกฎหมายขึ้นมานั้นก็ต้องมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักการและเหตุผลในการร่าง กฎหมาย โดยกำหนดองค์ประกอบของกฎหมายหรือกำหนดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบให้เป็นไปตาม กฎหมาย ซึ่งในเรื่องนี้กลุ่มที่ต้องการปกป้องผลประโยชน์ตนอาจเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้กลุ่มตนเข้าไป เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายเพื่อปกป้องผลประโยชน์ตน

ในทำนองเดียวกับมาตรา 5 วรรคสอง กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งมีหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับการคลัง และภาษีอากร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล²⁹ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าหากมีการ ขับเคลื่อนให้เป็นไปตามข้อความกฎหมายแล้ว โดยหลักการก็จะกระทบถึงการจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานที่ จัดเก็บ ดังนั้น หากจะบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หน่วยงานที่จัดเก็บรายได้ก็จะถูก กระทบผลประโยชน์ จึงมีการกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ในคณะกรรมการนี้ด้วย

²⁹ <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Category&file=categoryview&categoryID=CAT0000066> (10 มิถุนายน 2558)

ดังนั้น เห็นว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ในมาตรา 5 มีการกำหนดตัวบุคคลโดยตำแหน่งที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ซึ่งหากว่ากฎหมายดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งจริง ก็จะต้องไม่กำหนดให้บุคคลโดยตำแหน่งที่มีหน้าที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย อันได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เข้ามาเป็นคณะกรรมการ หรือผู้ช่วยเลขานุการ เว้นไว้แต่ว่า กฎหมายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มีความจำเป็นต้องตราขึ้นเพราะถูกกีดกันจากกลุ่มสาธารณสุข แต่ก็ยังให้ผู้ที่มิใช่ตำแหน่งหน้าที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายมาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติเพื่อถ่วงดุลการจัดเก็บรายได้จากภาษีเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วย

2. คณะกรรมการที่ปรึกษา (มาตรา 6)

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้มี คณะกรรมการที่ปรึกษา³⁰ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการที่ปรึกษา 9 คน ประกอบด้วย

1) ผู้แทนจากภาคการค้า อุตสาหกรรม รวม 3 คน อันได้แก่

- ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
- ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
- ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน

2) ผู้แทนจากภาคสังคมในส่วนของการคุ้มครองเด็ก การลดเลิกการตี้มแอลกอฮอล์ และการคุ้มครองผู้บริโภค รวม 3 คน ซึ่งเลือกกันเองอันได้แก่

- ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จำนวน 1 คน
- ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก จำนวน 1 คน
- ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 1 คน

3) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติแต่งตั้ง จำนวน 3 คน จากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์

- ด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 1 คน
- ด้านกฎหมาย จำนวน 1 คน
- ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ จำนวน 1 คน

ในส่วนของคณะกรรมการที่ปรึกษานี้ มีองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสมและไม่เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า แม้จะมีผู้แทนจากภาคสังคมในส่วนของการคุ้มครองเด็ก การลดเลิกการตี้มแอลกอฮอล์ และการคุ้มครองผู้บริโภค รวม 3

³⁰ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 6

คนก็ตาม แต่ก็ยังเป็นจำนวนเพียง 1 ใน 3 ของ คณะกรรมการที่ปรึกษา เท่านั้น เพราะอีก 2 ส่วนซึ่งเป็นจำนวนเท่าตัว คือ 6 คนนั้นเป็นตัวแทนของกลุ่มอุตสาหกรรม การค้า การท่องเที่ยว 3 คนซึ่งน่าจะเป็นที่ชัดเจนว่าเข้ามาเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตน ไม่ได้เข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะควบคุมเครื่องตี้อแอลกอฮอล์ และอีก 3 คน ที่แม้จะกำหนดว่ามาจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 1 คน ด้านกฎหมาย จำนวน 1 คน และ ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ จำนวน 1 คนก็ตาม แต่ก็มาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้อแอลกอฮอล์แห่งชาติซึ่งเป็นภาคการเมือง และเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าตั้งมาจากบุคคลผู้ใกล้ชิดกับการเมืองซึ่งแม้จะไม่เปิดเผยแต่กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมผลิตเครื่องตี้อแอลกอฮอล์ก็ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองซึ่งนักการเมืองสังกัดอยู่

การกำหนดสัดส่วนดังกล่าวจึงไม่มีความเหมาะสมเพราะขนาดที่ให้กลุ่มการท่องเที่ยว กลุ่มการค้า อุตสาหกรรม เข้ามาปกป้องผลประโยชน์โดยตรงในคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้วไม่พอยังให้ผู้แทนนักการเมืองซึ่งเรียกว่า “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ที่นักการเมืองแต่งตั้งเข้ามาปกป้องกลุ่มธุรกิจเครื่องตี้อแอลกอฮอล์ซึ่งหนุนหลังพรรคการเมืองนั้นสังกัดอยู่ ซึ่งเท่ากับว่าผู้แทนจากภาคสังคมในส่วนของการคุ้มครองเด็ก การลดเลิกการตี้อแอลกอฮอล์ และการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นตกอยู่ในฐานะเสี่ยงข้างน้อยเสมอ ดังนั้นจึงควรที่จะแก้ไขสัดส่วน และที่มาของคณะกรรมการดังกล่าวอันควรจะได้มีการศึกษากันต่อไป

3. คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้อแอลกอฮอล์ (มาตรา 10)

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้อแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้อแอลกอฮอล์³¹ จำนวน 24 คน ประกอบด้วย

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
- 2) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ 1
- 3) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ 2
- 4) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ 3
- 3) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 4) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 5) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม ฯ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 6) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 7) ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 8) ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 9) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 10) ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 11) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 12) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

³¹ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้อแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 10

13) ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
 14) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวน 3 คน ซึ่ง**นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง**จากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกิน 1 คน ทั้งนี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

15) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ซึ่ง**นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง**จากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกิน 1 คน

16) อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นกรรมการและเลขานุการ

17) อธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

18) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้³²

(1) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(3) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(6) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(7) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

³² พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 16

(8) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ

จากองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ตามมาตรา 10 และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวตามมาตรา 16 ดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยมีความเห็น ดังนี้

ข้อ 1. มีองค์ประกอบที่มากเกินไป มีบางส่วนไม่จำเป็นต้องเข้ามาเป็นกรรมการ ได้แก่ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยเฉพาะผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งโดยตำแหน่งควรเป็นระดับปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบายเท่านั้น นอกจากนี้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งบางประเภทก็ไม่ควรเข้ามาเป็นกรรมการ ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งโดยตำแหน่ง ไม่มีเหตุผลใดๆ ที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะมีความจำเป็นต้องมีหน้าที่ดูแลควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แต่ประการใด นอกจากนี้ การให้อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการนั้นก็ขาดความเหมาะสมอย่างยิ่งในการควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งหากพิจารณาหน้าที่หลักสำคัญ โดยตรงของหน่วยงานที่บุคคลดังกล่าวเป็นอธิบดีนั้น คือ การจัดเก็บรายได้เข้ารัฐ ให้ตรงตามเป้าหมายและหากยิ่งเก็บได้เพิ่มขึ้นหรือเกินกว่าที่ประมาณการก็จะเป็นการดีสำหรับหน่วยงาน ซึ่งการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิต ส่วนหนึ่งที่สำคัญก็มาจากการเก็บภาษีจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ นานาชนิดที่จำหน่ายในของตลาดนั่นเอง จึงทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า การร่างกฎหมายโดยเอาบุคคลของหน่วยงานที่มีตำแหน่งหน้าที่ขัดกันกับวัตถุประสงค์การควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เป็นการออกกฎหมายที่มีองค์ประกอบไม่ตอบสนองความต้องการของกฎหมายที่ประกาศไว้ และทำให้กฎหมายไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างแท้จริง

ข้อ 2. ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเท่าที่ผ่านมามีหากจะยอมรับความจริง หรือความจริงก็เป็นที่น่าท้อใจอยู่แล้วว่าการกำหนดเสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษีนั้น นอกจากไม่มีผลกับการลดปริมาณ การบริโภค และ/หรือการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แล้ว ผลที่ตามมาจากการเพิ่มภาษียังเป็นตรงกันข้ามกับความต้องการของกฎหมายที่ต้องการให้ลดปัญหาด้านสุขภาพ แต่กลับผลักดันให้ผู้บริโภคกลับได้รับพิษภัยจากการบริโภคแอลกอฮอล์มากขึ้น กล่าวคือ การที่มีการเพิ่มภาษีสรรพสามิตสุรา (เหล้า/เบียร์) นั้นไม่ทำให้การบริโภคลดลง แต่ผู้บริโภคกลับมีทางเลือกลดลง เมื่อต้องการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่เคยบริโภคซึ่งขึ้นราคาก็หันไปบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่มีคุณภาพต่ำกว่าจากกระบวนการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานทำให้มีผลต่อสุขภาพมากยิ่งขึ้น หากผู้บริโภคกลุ่มใดมีกำลังการบริโภคเพียงพอก็ยอมจ่ายเงินมากขึ้นเพื่อบริโภคแอลกอฮอล์ที่คุณภาพเท่าเดิม นี่ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การกำหนดนโยบายทางภาษีนั้น กลุ่มบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเกี่ยวกับการเงินการจัดเก็บรายได้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการหรือมีส่วนเกี่ยวข้องก็ทราบดีอยู่แล้วถึงผลที่กล่าวมาข้างต้น และทราบดีว่าการขึ้นภาษีสรรพสามิตดังกล่าวไม่ได้สร้างภาระให้กับผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายแต่ประการใด และทราบดีว่าผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายจะโยนภาระนี้ให้กับประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคให้เป็นผู้รับภาระภาษีที่เพิ่มขึ้นนี้ แต่บุคคลที่มาจากหน่วยงานเหล่านี้ก็ยังใช้มาตรการทางภาษี

ฝ่ายเดียวเพื่อประโยชน์ในการเก็บเงินรายได้เข้าหน่วยงานตนให้เพิ่มมากขึ้นโดยอ้างว่าเพิ่มภาษีเพื่อให้ลดการบริโภคซึ่งไม่เป็นความจริง ดังปรากฏข้อเท็จจริงตามที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีเบียร์และสุราที่เพิ่มขึ้นทุกปี แม้จะมีการขึ้นภาษีกี่ตาม

**ตารางที่ 2-1 แสดงรายได้จากการจัดเก็บภาษีเบียร์และสุราของกรมสรรพสามิต
ปีงบประมาณ 2552 – 2558 (ช่วง 8 เดือนแรก)**

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ภาษีเบียร์	ภาษีสุรา
2552	48,993.35	37,981.70
2553	58,830.81	42,398.05□
2554	61,498.29	48,624.38
2555	64,892.84	53,499.71
2556	69,118.85	52,640.29
2557	76,559	64,654
2558 (8 เดือนแรก)	56,223	44,539

ปีงบประมาณ 2553 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต³³ เบียร์ จัดเก็บได้จำนวน 58,830.81 ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ 2552 (48,993.35 ล้านบาท) จำนวน 9,837.46 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 20.08% สูงกว่าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ (50,400.00 ล้านบาท) จำนวน 8,430.81 ล้านบาท หรือคิดเป็น 16.73% สาเหตุที่จัดเก็บภาษีได้สูงกว่าปีก่อน **เนื่องจากการเพิ่มอัตราภาษีเบียร์** เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2552 จาก ร้อยละ 55 ของมูลค่าเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่า และปริมาณการผลิตเบียร์โดยรวมสูงกว่าปีก่อน 74.45 ล้านลิตร หรือเพิ่มขึ้น 4.17% (จาก 1,788.55 ล้านลิตร เป็น 1,863.00 ล้านลิตร) โดยกลุ่มข้าง และกลุ่มไทยเอเชียผลิตเพิ่มขึ้น 18.33% (จาก 568.03 ล้านลิตร เป็น 672.13 ล้านลิตร) และ 3.70% (จาก 79.70 ล้านลิตร เป็น 82.65 ล้านลิตร) ตามลำดับ ส่วน**ภาษีสุรา** จัดเก็บได้จำนวน 42,398.05 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน (37,981.70 ล้านบาท) จำนวน 4,416.35 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 11.63% และสูงกว่าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ (39,340.00 ล้านบาท) จำนวน 3,058.05 ล้านบาท คิดเป็น 7.77% **สาเหตุที่จัดเก็บภาษีสุราได้ค่อนข้างสูง** เนื่องจาก **การเพิ่มอัตราภาษี** เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2552

ปีงบประมาณ 2554 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต³⁴ **ภาษีเบียร์** จัดเก็บได้จำนวน 61,498.29 ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ 2553 สาเหตุที่ จัดเก็บภาษีเบียร์ได้สูงกว่าปีก่อน เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ ยังคงสูง ทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อมากขึ้นในปีงบประมาณ 2554 ส่งผลให้ปริมาณการชำระภาษีเบียร์โดยรวมเพิ่มขึ้น 72.72 ล้านลิตรหรือ3.92% โดยเฉพาะกลุ่มบุญรอด**ผลิตเพิ่มขึ้น**จากปีก่อน 169.37 ล้านลิตรหรือ 15.55% ส่วน**ภาษีสุรา**จัดเก็บได้จำนวน 48,624.38 ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ 2553 เช่นกัน

³³ กรมสรรพสามิต, รายงานประจำปีงบประมาณ 2553, หน้า 32 – 33.

³⁴ กรมสรรพสามิต, รายงานประจำปีงบประมาณ 2554, หน้า 38 - 39.

ปีงบประมาณ 2555 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต³⁵ ภาษีเบียร์ จัดเก็บภาษีได้จำนวน 64,892.84 ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ 2554 (จัดเก็บได้ 61,498.29 ล้านบาท) 3,394.55 ล้านบาท หรือสูงขึ้น 5.52% และสูงกว่าประมาณการ (61,500.00 ล้านบาท) 3,392.84 ล้านบาท หรือ 5.52% สาเหตุที่จัดเก็บภาษีเบียร์ได้สูงกว่าปีก่อน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับนโยบายเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนของรัฐบาลส่งผลให้ปริมาณการชำระภาษีเบียร์ โดยรวมเพิ่มขึ้น 7.24% (จาก 1,928.10 ล้านบาท เป็น 2,067.64 ล้านบาท) ส่วนภาษีสุรา จัดเก็บได้ 53,499.71 ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ 2554 เช่นเดียวกัน

ปีงบประมาณ 2556 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต³⁶ ภาษีเบียร์ จัดเก็บภาษีได้ 69,118.85 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน (64,892.84 ล้านบาท) จำนวน 4,226.01 ล้านบาท หรือสูงขึ้น 6.51% และสูงกว่าประมาณการ (66,000.00 ล้านบาท) จำนวน 3,118.85 ล้านบาท หรือ 4.73% สาเหตุที่จัดเก็บภาษีเบียร์ ได้สูงกว่าปีงบประมาณ 2555 ส่วนภาษีสุรา จัดเก็บภาษีได้ 52,640.29 ล้านบาท ต่ำกว่าปีงบประมาณ 2555 (53,499.71 ล้านบาท) จำนวน 859.42 ล้านบาท หรือลดลง 1.61% และต่ำกว่าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ (60,000.00 ล้านบาท) จำนวน 7,359.71 ล้านบาท หรือลดลง 12.27% สาเหตุที่จัดเก็บภาษีสุราได้ต่ำกว่าปีก่อนและต่ำกว่าประมาณการ เนื่องจากในปีงบประมาณ 2554 และปี 2555 มีข่าวการปรับเพิ่มอัตราภาษีอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้ค้าปลีกซื้อสินค้าไปกักตุนไว้จำนวนมาก ทำให้ปีงบประมาณ 2556 ปริมาณการชำระภาษีสุราลดลง

ส่วนปีงบประมาณ 2557 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต ภาษีเบียร์ ได้จำนวน 76,559 ล้านบาท ภาษีสุราเก็บได้ 64,654 ล้านบาท³⁷ สูงกว่าปีงบประมาณ 2556 และในช่วง 8 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2558 (ตุลาคม 2557 – พฤษภาคม 2558) ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต ภาษีเบียร์ ได้จำนวน 56,223 ล้านบาท ภาษีสุราเก็บได้ 44,539 ล้านบาท³⁸ มีแนวโน้มเก็บทั้งปีได้มากกว่าปีงบประมาณ 2557 เช่นเดียวกัน

4. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร/จังหวัด

4.1 คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร³⁹ ประกอบด้วย

- ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ
- ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ

³⁵ กรมสรรพสามิต, รายงานประจำปีงบประมาณ 2555, หน้า 34.

³⁶ กรมสรรพสามิต, รายงานประจำปีงบประมาณ 2556, หน้า 37.

³⁷ กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 48/2558 วันที่ 18 พฤษภาคม 2558, หน้า 8.

³⁸ กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 54/2558 วันที่ 15 มิถุนายน 2558, หน้า 6.

³⁹ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 18

- ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นกรรมการ
- ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ เป็นกรรมการ
- ผู้แทนกรมสรรพสามิต เป็นกรรมการ
- หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง 1 คน เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการ เป็นกรรมการ
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละ 1 คน
- ผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกิน 2 คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

4.2 คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด⁴⁰ ประกอบด้วย

- ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- รองผู้ว่าราชการจังหวัด ฯ เป็นรองประธานกรรมการ
- ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ
- สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง 1 คน เป็นกรรมการ
- หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง 1 คน เป็นกรรมการ
- ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นกรรมการ
- พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด เป็นกรรมการ
- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกิน 4 คน เป็นกรรมการ

⁴⁰ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 19

- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน
 - นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ
- คณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกิน 2 คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณีดังต่อไปนี้⁴¹

- 1) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม
 - 2) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์
 - 3) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์
 - 4) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์
 - 5) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม
 - 6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย
- จากอำนาจหน้าที่ และองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร/จังหวัด ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับคณะกรรมการอื่นๆ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้และกลับแย้งกว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาองค์ประกอบแล้วจะพบว่า การร่างกฎหมายฉบับนี้ผู้ร่างมองการทำหน้าที่ของบุคคลในตำแหน่งที่กำหนดไว้ตามมโนภาพไม่ได้มีความเข้าใจในสภาพการที่เป็นจริงๆ ของสังคม คือ กำหนดเอาตามหน้าที่ตามอุดมคติเท่านั้นเช่น ตำรวจโดยเฉพาะนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ นั้นโดยหน้าที่ในอุดมคติก็ต้องมีหน้าที่รักษากฎหมาย ปราบปรามสิ่งผิดกฎหมาย จึงได้กำหนดให้ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ในกรณีกรุงเทพมหานคร) หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด (ในกรณีจังหวัดอื่นๆ นอกจากกรุงเทพมหานคร) เข้ามามีสิทธิมีเสียงเป็นคณะกรรมการ ทั้งที่ในความเป็นจริงบุคคลในตำแหน่งเช่นว่านั้นโดยตนเองหรือโดยลูกน้อง (ซึ่งอาจใช่และอาจไม่ใช่ข้าราชการตำรวจ) ก็อาจมีผลประโยชน์จากผู้ประกอบการสถานบริการ ไม่ว่าจะอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่นๆ ในบางกรณีนายตำรวจก็

⁴¹ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 22

เป็นเจ้าของกิจการสถานบริการเสียเอง บางกรณีก็เข้าเป็นหุ้นส่วน ทั้งหุ้นส่วนที่ลงเงินจริง หรือหุ้นลม หรือได้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดจากสถานบริการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เช่น ดื่มกินฟรี เที่ยวฟรี ใช้บริการฟรี เป็นต้น ดังนั้น จะพบว่ากลุ่มเจ้าพนักงานตำรวจโดยเฉพาะนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางใดทางหนึ่งกับการจำหน่ายปลีกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นผู้มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ จึงควรนำองค์ประกอบคณะกรรมการในส่วนของตำรวจ ให้เป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามนโยบายเท่านั้น

ประการต่อมาหากพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดนั้น จะเห็นว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดได้มีการนำเอาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วยซึ่งก็ไม่มี ความเหมาะสม หากพิจารณาคณะกรรมการซึ่งมาจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวพบว่า ในความเป็นจริงกลุ่มบุคคลดังกล่าว มักเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่และแน่นอนว่า ไม่ว่าบุคคลนั้นเองหรือเครือข่ายที่อยู่ในพื้นที่มักมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เสมอ และกลุ่มบุคคลดังกล่าวเพียงแต่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนในพื้นที่ โดยความนิยม หรือโดยการซื้อเสียงเลือกตั้งเข้ามาไม่ได้มีสิ่งใดระบุว่าเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมกับการทำงานตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้แต่อย่างใด ในทางกลับกันหากบุคคลนั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องก็จะกลายเป็นบุคคลที่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายทันที ซึ่งสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตัดออกจากการเป็นคณะกรรมการ ซึ่งการกำหนดบุคคลในตำแหน่งเหล่านี้มาเป็นคณะกรรมการระดับจังหวัดนั้น ไม่ได้มีการกำหนดไว้ในคณะกรรมการของกรุงเทพมหานคร

ข้อสังเกตประการสุดท้ายและสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด คือ การให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการนั้นมีความไม่เหมาะสม เป็นลักษณะของการตั้งคณะกรรมการแบบโครงสร้างอำนาจการปกครอง มิได้เป็นลักษณะโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ตัวผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นโดยหน้าที่แล้วมีภารกิจมากมายภายในจังหวัดรวมถึงการโฆษณาประชาสัมพันธ์จังหวัดการจัดงานรื่นเริงงานประจำปี งานเทศกาลประจำปี ต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือแม้แต่ที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ทำให้เกิดภาวะการขัดแย้งกันในหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดเอง โดยพบเสมอว่า มีการตั้งร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะเปียร์ทั้งในรูปแบบกระป๋องและขวดโดยมีการสนับสนุนโต๊ะ เก้าอี้ ผ้าแยงปูโต๊ะ รม เตินท์ จากบริษัทผู้ผลิต จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบริษัทห้างร้านที่สนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดงานดังกล่าวก็ได้สิทธิในการโฆษณา และจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ยี่ห้อ ตราสินค้า ที่ให้การสนับสนุนนั้นโดยที่เจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลตามกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่กล้าดำเนินการ เนื่องจากเป็นการกระทำและอนุญาตของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งโดยความจริงแล้ว เด็กและเยาวชน จำนวนมากเริ่มบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากการจัดงานลักษณะที่ว่านี้จึงสมควรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงสร้างคณะกรรมการเสียใหม่ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

5. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ (มาตรา 24)

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์⁴² มีฐานะเป็นส่วนราชการสังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชา โดยให้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้⁴³

1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

2) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงาน และมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

3) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

4) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ แล้วเห็นว่า เป็นเพียงหน่วยงานขนาดเล็กมากมีฐานะเทียบเท่ากองหนึ่งในกรมควบคุมโรคเท่านั้น มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชา โดยสำนักงานดังกล่าวนี้มีบทบาทหน้าที่เป็นเพียงหน่วยวิจัย สนับสนุน และประสานงานเท่านั้น ไม่มีบทบาทการทำงานในเชิงรุก อีกทั้งเมื่อเป็นหน่วยงานขนาดเล็กก็จะมีปัญหาในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล ซึ่งปัจจุบันนี้ประชาชนก็คงจะยังไม่ทราบว่า มีหน่วยงานดังกล่าวนี้ในประเทศไทย ซึ่งหากมีการสอบถามประชาชนทั่วไปว่า หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบรณรงค์ในการควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ คงได้คำตอบเหมือนกันว่า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นสวนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ⁴⁴ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีรายได้จากภาษีสรรพสามิตยาสูบและสุราในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี⁴⁵ โดยบทบาทหลักของ สสส. คือ ร่วมมือกับภาคีในการกำหนดนโยบายสาธารณะ และมาตรการสร้างเสริมสุขภาพอย่างจริงจัง ร่วมมือกับภาคี ในการพัฒนาความรู้ และจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ

⁴² พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 24

⁴³ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 25

⁴⁴ พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 10

⁴⁵ พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 11

พัฒนาขีดความสามารถบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพในองค์กรทุกระดับ ส่งเสริมบทบาทของสื่อเพื่อปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมของประชาชนในการสร้างเสริมสุขภาพเสริมพลังแก่องค์กรของรัฐในการ แก้ปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นฉับพลันให้ขับเคลื่อนได้อย่างทันเวลา โดย สสส. ไม่มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติการประจำ หรือปฏิบัติการซ้ำซ้อนกับส่วนราชการ หรือองค์กรเอกชนใด และไม่มีภารกิจโดยตรงในการให้บริการสุขภาพ แต่อาจสนับสนุนให้การบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพสอดคล้องกับนโยบายสุขภาพแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาบทบาทหลักของ สสส. ไม่ได้มีบทบาทหลักหรือมีความรับผิดชอบใดๆ ต่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย แต่ทรงรณรงค์ในการให้ประชาชน ลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาโดยตลอด และมีงบประมาณในการดำเนินการที่ได้จากส่วนแบ่งภาษีสรรพสามิตในอัตราถึงร้อยละ 2 ต่อปี ในทางกลับกันสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งควรจะมีบทบาทโดยตรงและสำคัญต่อการการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกรูปแบบ รวมถึงอำนาจในเชิงรุก แต่ก็ถูกจำกัดอำนาจหน้าที่ไว้เพียงเป็นหน่วยงานวิจัย สนับสนุนประสานงานเท่านั้น อีกทั้งมีงบประมาณเพียงหน่วยงานระดับกองหนึ่งในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น หากรัฐเห็นว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาที่สำคัญและควรได้รับการแก้ไข ก็ควรที่จะยกฐานะของหน่วยงานนี้พร้อมงบประมาณที่เหมาะสม และเพิ่มอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เป็นไปในลักษณะเชิงรุกมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ในส่วนของคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ยังมีปัญหาอยู่ มาก ทั้งในส่วนของ การขัดกัน ในบทบาทหน้าที่ ความไม่เหมาะสม การขาดแคลนอำนาจของหน่วยงาน ที่ควรจะมีอำนาจและงบประมาณดังเหตุผลที่กล่าวแล้วข้างต้น

2.7 การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โดยที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดข้อห้ามไว้หลายประการและการฝ่าฝืนข้อห้ามมีบทกำหนดโทษจำคุก หรือโทษปรับไว้ ซึ่งเป็นโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น กฎหมายฉบับดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายที่ลักษณะทางอาญา โดยที่ มาตรา 2 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ซึ่งหมายความว่า

1. การกระทำที่จะเป็นความผิดทางอาญานั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้
2. การตีความกฎหมายอาญาจะต้องตีความโดยเคร่งครัด

หมายความว่า การที่จะให้ศาลลงโทษบุคคลใดในทางอาญานั้น การกระทำนั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด และหากสิ่งที่บัญญัติไว้นั้นไม่ชัดเจนและจะต้องตีความหมายแล้ว การตีความนั้นจะต้องตีความโดยเคร่งครัด ไม่สามารถตีขยายความเอาผิดกับผู้กระทำได้ แต่สามารถตีขยายความให้เป็นคุณกับผู้กระทำได้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 79/2509 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 41 บัญญัติห้ามไม่ให้ผู้ใดนำไม้หรือของป่าผ่านด่านป่าไม้ในระหว่างเวลา

พระอาทิตย์ตกถึงเวลาพระอาทิตย์ขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ฯลฯ แต่พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ผ่าน” ก็ต้องตีความตามความหมายธรรมดา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งคำว่า “ผ่าน” หมายถึง กิริยาที่ล่องผ่านไป ลัดไป ซ้ำมไป ฉะนั้นเมื่อคดีตีความว่าจำเลยเพียงแต่นำไม้เข้ามาในเขตด่านป่าไม้จะแปลว่าจำเลยได้นำไม้ผ่านด่านป่าไม้ไม่ได้ จำเลยไม่มีความผิดตามมาตรา 41 ดังได้กล่าวไปแล้ว

ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 ได้กำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้ามเกี่ยวกับการจำหน่าย การบริโภคไว้หลายประการ ซึ่งจะกล่าวเฉพาะที่ผู้วิจัยเห็นว่าขาดความชัดเจน อาจต้องมีการตีความ และเป็นปัญหาที่สมควรจะถูกแก้ไขหรือทำให้ชัดเจนโดยประการอื่น กล่าวคือ

สถานที่ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล⁴⁶ และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา⁴⁷
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก⁴⁸
- (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ⁴⁹
- (6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง⁵⁰ หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ตามมาตรา 27 นี้ได้กำหนดข้อห้ามว่า ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ใน หรือ บริเวณ สถานที่ที่กำหนด อันได้แก่ วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป ข้อห้ามตามมาตรานี้ เห็นว่ายังมีความไม่ชัดเจนคลุมเครือ เกิดปัญหาที่ต้องมีการตีความ ซึ่งตามหลักการตีความกฎหมายอาญานั้นจะต้องตีความอย่างเคร่งครัดตามที่ได้กล่าวแล้ว ปัญหาจึงมีว่า

⁴⁶ พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541

⁴⁷ พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

⁴⁸ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558

⁴⁹ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

⁵⁰ พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542

1) ในกรณีที่ยกมาใน สถานที่ที่กำหนดนั้น หากเป็นตัวอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือบริเวณที่มีรั้วรอบขอบชิด ซึ่งทราบขอบเขตได้อย่างแน่นอน ก็คงไม่มีปัญหาที่จะต้องตีความแต่อย่างใด แต่หากพื้นที่ (area) ของที่กำหนดนั้น ไม่มีรั้วรอบขอบชิด ไม่ทราบว่า พื้นที่ใดอยู่ในสถานที่ดังกล่าว จะถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 27 หรือไม่ เช่น พื้นที่ของสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา อาทิ สำนักสงฆ์ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีรั้วรอบขอบชิดไม่ทราบว่าจุดใดอยู่ในพื้นที่ของสถานที่นั้น หากผู้ขายไม่ทราบ อาจต้องมีการตีความและอาจถือได้ว่าผู้ขายไม่ได้กระทำความผิดตามมาตรา 27 เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 บัญญัติว่า

“บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาที่ต่อเมื่อได้กระทำ โดยเจตนาเว้นแต่จะได้กระทำความโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมาย บัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณี ที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มี เจตนา

กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและ ในขณะที่เดียวกันผู้กระทำ ประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำ นั้น

ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริง อันเป็นองค์ประกอบของความผิดจะ ถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำ นั้นไม่ได้.....”

ดังนั้นความผิดตามมาตรา 27 นี้เป็นความผิดที่ต้องอาศัยองค์ประกอบภายในคือ เจตนา กล่าวคือ ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด คือรู้ว่าเป็นการขายสุราในสถานที่ต้องห้าม หากไม่รู้ อาจถือได้ว่าผู้ขายขาดเจตนา ซึ่งทำให้ขาดองค์ประกอบความผิด และไม่เข้าลักษณะความผิดตามมาตรา 27

2) มาตรา 27 (4) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใน หรือ บริเวณ หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ซึ่งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 กำหนดว่า “หอพัก” หมายความว่า สถานที่ที่รับผู้พักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 เข้าพักอาศัยโดยมีการเรียกเก็บค่าเช่า⁵¹ และ “ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี และมีอายุไม่เกิน 25 ปี⁵² หมายความว่า แม้ผู้พักจะเป็นผู้ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาไม่สูงกว่าปริญญาตรี แต่หากมีอายุเกิน 25 ปี ไปแล้วก็ไม่ได้อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 เนื่องจากกฎหมายใช้คำว่า “และ” และเมื่อไม่ได้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ก็จะไม่อยู่ในบังคับ มาตรา 27 (4) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เช่นเดียวกัน

3) ตามมาตรา 27 (5) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใน หรือ บริเวณ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ปัญหาที่มีการวิพากษ์วิจารณ์และถกเถียงกันมาก จนมีการออกมาเรียกร้องในหลายครั้งหลายหนและในหลายระดับ ให้มีการควบคุมแก้ไขปัญหาคือ การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบริการที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการเข้าถึงแอลกอฮอล์เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่นั้นหรือที่ใกล้เคียง ทั้งในเรื่องของการเริ่มเข้าสู่การดื่มเป็นผู้ดื่มหน้าใหม่ ความถี่ และปริมาณ

⁵¹ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 มาตรา 4 วรรคสอง

⁵² พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 มาตรา 4 วรรคสาม

การเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างมากของเยาวชนที่เพิ่งผ่านพ้นจากการเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มาสู่การเป็นนิสิตนักศึกษา ในระดับอุดมศึกษา เหมือนนกที่ออกจากกรงแห่งระเบียบวินัย ไม่ว่าเยาวชนเหล่านั้นจะเป็นชายหรือหญิง ก็ต้องการแสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น ไม่ว่าเรื่องเพื่อน คนรัก การทำกิจกรรม หรือเรื่องอื่นๆ มีความต้องการพบปะกันเป็นกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่ของเยาวชนเหล่านี้ (ไม่ใช่ทุกคน) มักนัดพบปะและสังสรรค์กันในร้านอาหารแบบพับ บาร์ซึ่งเปิดให้บริการอยู่รายล้อมสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ และยิ่งหากสถาบันอุดมศึกษานั้นมีหอพักไม่ว่าจะเป็นของสถานศึกษานั้น หรือหอพักเอกชนก็ตาม กิจกรรมที่มักทำกันคือนัดพบปะสังสรรค์กันตามสถานบริการอย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

เหตุใดถึงมักมีสถานบริการโดยเฉพาะที่เป็นพับ บาร์ขนาดเล็กตั้งรายล้อมใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา คำตอบนี้หากจะกล่าวถึงแบบจริงๆ จังๆ มีอยู่มากมายหลายประการ แต่ที่ควรพิจารณาถึงคือ

1. กลุ่มนิสิตนักศึกษาโดยเฉพาะผู้ชาย มักวัดความเป็นลูกผู้ชาย ความเข้มแข็ง ความเหนือกว่าจากปริมาณแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปได้

2. กลุ่มนิสิตนักศึกษามีเวลาว่างมาก พร้อมดื่มได้เสมอ มีระบบอุปถัมภ์กันในคณะการศึกษาระหว่างรุ่นต่อรุ่น สายต่อสาย

3. เป็นที่รวมของการตอบสนองทางเพศ ไม่ว่าชายมองหาหญิง หรือหญิงมองหาชาย หรือบางร้านเปิดตอบสนองเฉพาะเพศที่สาม มีโสเภณีแฝงตัวเป็นนักศึกษาชายบริการทางเพศ หรือนักศึกษาไม่ว่าชาย หญิงต้องการเงินจึงมาขายบริการทางเพศ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 18 ปี บริบูรณ์ การร่วมประเวณีด้วยไม่เป็นการผิดฐานพรากผู้เยาว์ ดังนั้น หลายแห่งของสถานบริการที่ใกล้สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นที่จับจ่ายซื้อขายบริการทางเพศโดยมีแรงจูงใจเป็นพิเศษว่าได้มีเพศสัมพันธ์กับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็ลักษณะของความพอใจส่วนตัว หรือการใช้จ่ายเงินซื้อบริการก็ตาม และการที่มึนนักศึกษาหญิงมาใช้บริการทำให้ดึงดูดคนให้เข้าสถานบริการนั้นด้วย

สถานที่ที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สุรา เบียร์ ไวน์ เหล้าปั่น ฯลฯ) ที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง รายรอบสถานศึกษา มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

1. ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบถือออกไปไม่มีบริการที่นั่งดื่ม หรืออุปกรณ์ในการดื่ม เช่น ร้านขายของชำทั่วไป ร้านสะดวกซื้อ มินิมาร์ท ซูเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งร้านที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทนี้พบได้ทั่วไป โดยร้านที่เป็นร้านสะดวกซื้อมีการเปิดบริการ 24 ชั่วโมง ซึ่งหมายถึงว่า หากผู้ใดประสงค์จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็มาารถซื้อได้ตลอด เวลา 24 ชั่วโมงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับร้านสะดวกซื้อ แม้จะเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมงก็ตามแต่ก็ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น โดยขายได้ 2 ช่วงเวลาเวลา 11.00 – 14.00 น. และเวลา 17.00 – 24.00 น.⁵³ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่า ร้านขายของชำของประชาชนทั่วไปกลับมีการขายเบียร์ สุรา นอกเวลาดังกล่าวอยู่เสมอซึ่งหากผู้ซื้อซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านสะดวกซื้อไม่ได้ก็จะซื้อจากร้านขายของชำได้ ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้แม้ว่าจะเป็นช่วงเวลาห้ามขาย

⁵³ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558

2. ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบมีที่นั่งดื่ม พร้อมบริการอุปกรณ์การดื่ม อาหารที่เป็นสถานบริการ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509⁵⁴ เช่น สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า⁵⁵ หรือสถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้พนักงาน นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้าหรือ มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า หรือ มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวทีหรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม หรือ มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง⁵⁶ หรือสถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา⁵⁷ ซึ่งสถานบริการที่กล่าวมานี้ คือ สถานบริการตามมาตรา 3 (2) (4) (5) ซึ่งพบมากในบริเวณใกล้เคียงสถาบันศึกษา ซึ่งสถานบริการดังกล่าว มีกำหนดเวลาเปิด ปิดให้บริการดังนี้⁵⁸ คือ

- สถานบริการตามมาตรา 3 (2) ให้เปิดทำการได้ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึง 14.00 นาฬิกา และระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน

- สถานบริการตามมาตรา 3 (4) ให้เปิดทำการได้ ดังนี้

1) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

2) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ หรือสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่งดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการที่พระราชกฤษฎีกา กำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรืองดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ผ่อนผันให้

- สถานบริการตามมาตรา 3 (5) ให้เปิดทำการได้ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น

ซึ่งหากเป็นสถานบริการดังกล่าวตามกฎหมายเปิดบริการได้ถึงเวลา 24.00 น. ของวันที่เปิดบริการ หรือยาวนานที่สุดคือเวลา 01.00 น. ของวันรุ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พบเสมอว่าในทางปฏิบัติหากเมื่อถึงเวลาปิดแล้วก็จะไม่รับคำสั่งซื้อเพิ่มแต่ยังสามารถนั่งดื่มกินต่อไปได้โดยดับไฟป้ายร้าน ไฟในร้าน ให้มีแสงเพียงสลัวๆ หรือบางกรณีที่เจ้าของร้านจ่ายสินบนให้กับเจ้าพนักงานก็อาจเปิดบริการยาวนานจนถึงเช้าได้

⁵⁴ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3

⁵⁵ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3 วรรคสอง (2)

⁵⁶ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 3 วรรคสอง (4)

⁵⁷ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 3 วรรคสอง (5)

⁵⁸ กฎกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ พ.ศ. 2547

อย่างไรก็ตาม การตั้งร้านขายเครื่องดื่มที่เข้าลักษณะ สถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้น จะต้องมีข้อกำหนด และการขออนุญาต ซึ่งตาม มาตรา 4 ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่า 15 วัน และตามมาตรา 7 กำหนดว่า อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา 4 ต้อง

(1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียน หรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว

(2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

(3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

ในประเด็นการตั้งร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีเครื่องเล่น ไม่ว่าจะเป็นดนตรี แสง สี เสียง รายรอบสถาบันการอุดมศึกษา ในลักษณะที่เป็นสถานบริการ เมื่อพิจารณาจากถ้อยคำในกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ตั้งเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27 (5) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใน หรือ บริเวณ สถานศึกษา หรือพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 7 กำหนดว่า อาคาร หรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา 4 ต้องไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียน หรือสถานศึกษา นั้นหากตีความแล้ว กรณีต้องห้ามตั้งสถานบริการนั้นจะต้องเป็นกรณีที่จะต้องเป็นลักษณะประชิดติดพันกับสถานที่ที่ได้กำหนด เช่น ใกล้ชิดติดกับสถาบันการศึกษาจึงจะเป็นการต้องห้าม หากเป็นกรณีที่ตั้งอยู่ใน “ละแวก” ก็ไม่เป็นการต้องห้าม เนื่องจากเป็นเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งเห็นได้ว่า กฎหมายที่มีอยู่ทั้ง 2 ฉบับนี้ไม่มีบทห้ามและไม่อาจนำมาใช้บังคับโดยตรงในการแก้ปัญหาได้ ดังนั้น การที่จะแก้ไขปัญหาการตั้งสถานบริการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายรอบสถาบันการศึกษา หากประสงค์ที่จะไม่ให้มี เห็นว่าอาจทำได้ โดยวิธี คือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยกำหนดระยะห่างจากสถานศึกษาที่ห้ามตั้งสถานบริการไว้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความหรือการดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่แตกต่างกัน หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาจใช้อำนาจในการกำหนดเขตอันมีปริมาตรจำกัดในท้องที่ใดเพื่อการอนุญาตหรืออนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ก็ได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา⁵⁹ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือการใช้อำนาจกำหนดพื้นที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ควรมีการร่างพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ฉบับใหม่ เพิ่มจัดระเบียบสถานบริการ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เป็นกฎหมายเก่าที่ใช้บังคับมาเกือบ 50 ปีแล้ว

⁵⁹ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 5

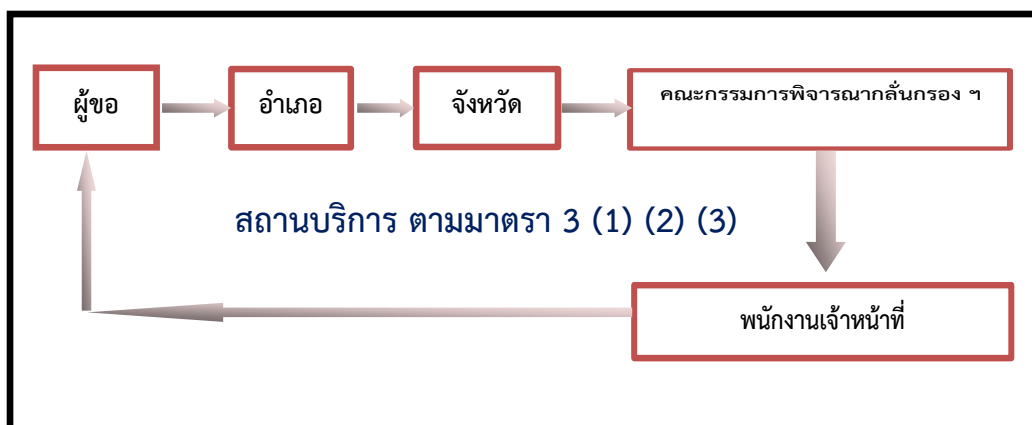
ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตั้งหรือรับแจ้งการตั้งสถานบริการ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กำหนดผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตั้งหรือรับแจ้งการตั้งสถานบริการ ดังนี้⁶⁰

- กรณีตั้งในกรุงเทพมหานคร คือ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
- จังหวัดอื่นๆ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด

โดยที่จะต้องพิจารณาออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) ภายใน 90 วัน⁶¹ รับทราบการตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4), พิจารณาต่ออายุใบอนุญาต พิจารณาการย้ายแก้ไข เปลี่ยนแปลง ต่อเติมสถานบริการ, สั่งพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอน, สั่งผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) หยุดกิจการครั้งละไม่เกิน 30 วัน⁶²

ภาพที่ 2-2 การขอต่ออายุใบอนุญาตสถานบริการ

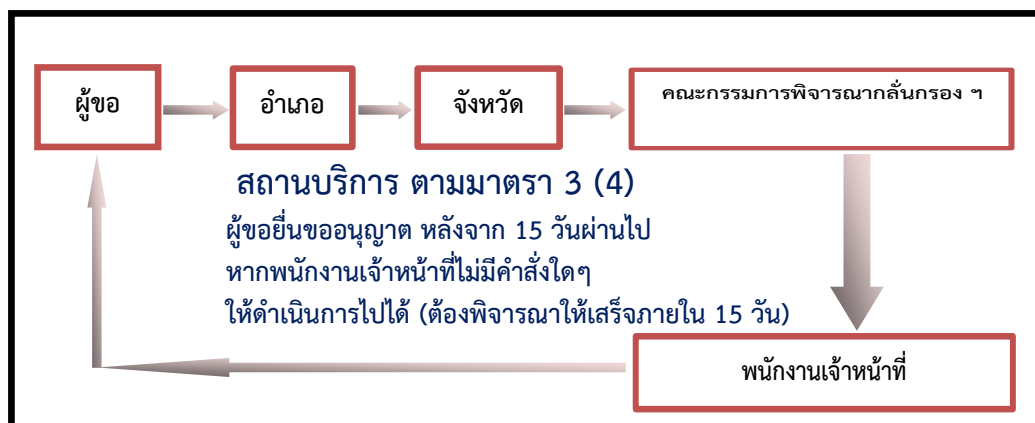
กรณีในกรุงเทพมหานคร ให้ติดต่อที่สถานีตำรวจนครบาลท้องที่หรือที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

⁶⁰ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 3 วรรคสี่

⁶¹ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 9

⁶² พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 21

ภาพที่ 2-3 การขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4)

กรณีในกรุงเทพมหานคร ให้ติดต่อที่ สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ หรือที่ กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผู้มีอำนาจตรวจตรา ควบคุมดูแล สถานบริการ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กำหนดให้นายตำรวจตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป กรณี กรุงเทพมหานคร และนายอำเภอ กรณีจังหวัดอื่นๆ มีหน้าที่ในการตรวจตรา ควบคุมดูแลให้สถานบริการดำเนินกิจการเป็นไปโดยไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี⁶³ กรณีที่มีคำสั่งปิดสถานบริการให้นายอำเภอแจ้งคำสั่งให้ผู้รับอนุญาตทราบเป็นหนังสือ และปิดสำเนาหนังสือคำสั่งไว้ที่หน้าสถานบริการ ผู้รับอนุญาตสามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยโดยตรง หรืออุทธรณ์ผ่านนายอำเภอท้องที่ก็ได้ ภายในเวลา 15 วันนับแต่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยถือเป็นที่สุด

จากขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการตามแผนภูมิที่แสดงให้เห็นข้างต้นนั้นจะเห็นว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ กระบวนการพิจารณา และตัวผู้พิจารณา รวมทั้ง ผู้มีอำนาจตรวจตรา ควบคุมดูแลสถานบริการ หากพิจารณาที่ละส่วนแล้วเห็นว่าเป็นปัญหาเรื่องทัศนคติของผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ในเรื่องนี้สำหรับประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่นักเที่ยว นักดื่ม อาจมีทัศนคติว่าสถานบริการเป็นปัญหาหลายเรื่องไม่ว่าจะเรื่องเสียงดังรบกวน ความไม่เหมาะสม การทะเลาะวิวาท การค้าประเวณี อาชญากรรม ยังมีมากยิ่งก่อให้เกิดปัญหามากขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่ในทัศนคติของนักดื่ม นักเที่ยวอาจมองว่าเป็นแหล่งบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ ยังมีมากยิ่งเพิ่มทางเลือกและความหลากหลาย และสะดวกในการเที่ยวเตร่ แต่ในทัศนคติของผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ โดยเฉพาะเจ้าพนักงาน เห็นว่า สถานบริการ คือแหล่งสร้างรายได้ประจำซึ่งมากกว่าเงินเดือนที่ทางราชการจ่ายให้ ยิ่งสถานบริการมีมากยิ่งสร้างรายได้ให้แก่ผู้มีอำนาจในการอนุญาตและเมื่อมีการขอต่อใบอนุญาต รวมถึงเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายในราคาที่ต่ำ

⁶³ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 20

อย่างไม่น่าเชื่อและแหล่งรายได้ของผู้มีอำนาจตรวจตราและสั่งผู้มีอำนาจสั่งปิดสถานบริการนั้นเมื่อทัศนคติของผู้มีอำนาจเป็นเช่นนี้ จึงไม่น่าแปลกใจที่จะมีสถานบริการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายล้อมสถาบันการอุดมศึกษาทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดซึ่งทั้งที่จริงใครก็เห็นว่าไม่เหมาะสม

ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้นจะเห็นว่า มีสถานบริการบางประเภทที่กฎหมายไม่มีความชัดเจนในข้อกำหนดผู้เข้าใช้บริการและ/หรือมีการให้บริการที่ขัดต่อข้อกำหนดของกฎหมายกล่าวคือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 16⁶⁴ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ และยอมให้หญิงซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีชายมาด้วย ซึ่งในข้อนี้จะเห็นว่า สถานบริการทั่วไปนั้นมักตรวจบัตรประจำตัวว่าอายุครบตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่แต่ยอมให้หญิงซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีชายมาด้วยเข้าไปในสถานบริการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานบริการ ตามมาตรา 3 (4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง เช่น ร้านอาหารที่มีการแสดงดนตรี (มิวงดนตรีเล่นสด) นั้น พบอยู่เป็นปกติว่ามีการให้บริการแก่คนทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าจะเด็กที่มากับบิดามารดา หรือเด็กและเยาวชนที่มาคนเดียว และมักจะนั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบริการประเภทนี้ส่วนหนึ่ง

การที่จะแก้ไขปัญหานี้ที่ว่ามานั้น นอกจากจะต้องแก้ไขกฎหมายให้รัดกุมขึ้นในเรื่องระยะห่างตามที่กล่าวแล้ว อาจจะต้องแก้ไขด้วยการเปลี่ยนผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตโดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นมาสองชุด ชุดแรกให้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้เปิดสถานบริการ การพิจารณาต่อใบอนุญาต ส่วนคณะกรรมการชุมชนอีกชุดหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจการตรวจตราในการให้บริการ เวลาเปิดปิดการให้บริการไม่ให้เกินเวลา หรือปิดสถานบริการนั้นๆ แทนที่จะให้เป็นอำนาจเจ้าพนักงานตำรวจ

3. ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบมีที่นั่งดื่ม มี/ไม่มี อุปกรณ์การดื่ม อาหาร แต่ไม่ใช่สถานบริการ เช่น ร้านขายอาหารตามสั่ง ร้านข้าวต้มไต้รุ่ง บูตขายเหล้าปั่น ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (เหล้า/เบียร์) ประเภทนี้ไม่มีกฎหมายใดๆ ควบคุมในการตั้ง เพียงแต่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภทที่ 3⁶⁵ หรือ ประเภทที่ 4⁶⁶ เท่านั้น ไม่มีกฎหมายกำหนดเวลาการเปิด ปิดร้าน จะมีข้อจำกัดก็เพียง เวลาในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น ซึ่งบางร้านหากจ่ายเงินให้กับเจ้าพนักงาน หรือเจ้าพนักงานปล่อยปะละเลยหรือไม่กวัดขัง ก็ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตลอดเวลา แม้จะเป็นช่วงที่กฎหมายห้ามขายก็ตาม

จากที่เสนอมานี้ข้างต้นจะเห็นได้ว่า หากมีความต้องการที่จะแก้ปัญหานี้การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชนอย่างจริงจังแล้ว ควรจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้ชัดเจนและมุ่งสู่เป้าหมายให้ตรงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่า ควรใช้กฎหมายอื่นที่มีอยู่แล้วเข้ามาดำเนินการ คือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ทั้งในส่วน

⁶⁴ มาตรา 16 แก้โดย ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 47 พ.ศ. 2515 ข้อ 1

⁶⁵ ประเภทที่ 3 สำหรับขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่า 10 ลิตร

⁶⁶ ประเภทที่ 4 สำหรับขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่า 10 ลิตร

ของการแก้ไขในเรื่องอำนาจหน้าที่ ความชัดเจนและความเข้มงวดกวดขันของกฎหมาย ทั้งนี้รวมถึง มาตรการในการบูรณาการของกฎหมายในทางการบริหาร กล่าวคือ ต้องมีการประสานงานกันระหว่าง หน่วยงานผู้มีอำนาจรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เช่น สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กับหน่วยงานที่มีอำนาจรับผิดชอบตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เช่น กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการ ควบคุมสถานบริการ ที่เด็กและเยาวชนอาจเข้าถึง

การโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 32 บัญญัติว่า “ห้ามมิ ให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อันเป็น การอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตี้มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้ เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือ บรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอก ราชอาณาจักร”

คำว่า “**โฆษณา**” มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ให้ คำจำกัดความว่า หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้**ประชาชนเห็น** ได้ยินหรือทราบ **ข้อความ**เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึง**การสื่อสารการตลาด**

ส่วน “**ข้อความ**” หมายความว่ารวมถึง การกระทำที่ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้**บุคคลทั่วไป**สามารถเข้าใจความหมายได้

และ “**การสื่อสารการตลาด**” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การ ส่งเสริมการขายการแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบ ตรง ดังนั้นการโฆษณา อันต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ ก็หมายถึง

“ห้ามทำโดยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่ประชาชนให้ได้เห็น ให้ได้ยิน หรือให้ได้ทราบ ไม่ว่าจะ เป็นไปในรูปแบบตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมาย หรือสิ่งสื่อความหมายใดๆ ที่ทำให้ **ประชาชนทั่วไป** เข้าใจความหมายได้ ไม่ว่าจะการกระทำนั้น จะทำในรูปแบบใดๆ โดยโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์” ทั้งนี้ ผู้ฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 32 นี้ จะมีโทษ ทางอาญา ตามมาตรา 43

จากบทบัญญัติในมาตรา 32 มีข้อสังเกตว่า กระทำที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 32 นี้ผู้กระทำ นอกจากจะต้อง มีเจตนา ตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายอาญาแล้ว จะต้องอาศัย**เจตนาพิเศษ ด้วยหรือไม่** เนื่องจากกฎหมายกำหนดว่า การกระทำอันจะเป็นการต้องห้ามและจะเป็นความผิดตาม มาตรา 32 นี้จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่ต้องการอวดอ้างสรรพคุณหรือทำเพื่อต้องการชักจูงใจให้

ผู้อื่นตีความโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งในการตีความมาตรา 32 นั้น ศาสตราจารย์แสวง บุญเฉลิมวิภาส ประธานกรรมการร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ พ.ศ. ได้ให้ความเห็นว่า หากใช้หลักการตีความตามตัวอักษรหรือยึดนิติวิธีแบบคอมมอนลอว์ (Common Law) เพียงอย่างเดียวว่า กฎหมายอาญาจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด ย่อมทำให้กฎหมายที่ยกร่างขึ้นมาด้วยเหตุผลที่ต้องการคุ้มครองสังคมโดยรวมไม่สามารถบังคับใช้ได้ ซึ่งการตีความกฎหมายแบบซีวิลลอว์ (Civil Law) จะต้องดูทั้งถ้อยคำในตัวบทและสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองหรือคุณธรรมทางกฎหมายเป็นสำคัญด้วย⁶⁷ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ ว่าเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มุ่งการห้ามโฆษณาเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นหลัก เนื่องจากการโฆษณาเป็นการทำให้เยาวชนคุ้นเคย จดจำ กระตุ้นให้สนใจในเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และเข้าถึงการรับรู้เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้โดยง่าย แม้ว่าเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จะไม่ใช่สินค้าที่ผิดกฎหมาย แต่ก็มีใช้สินค้าปกติที่สมควรจะให้มีการโฆษณาส่งเสริมการขายได้โดยเสรีไม่มีขอบเขตจำกัด การตีความกฎหมายฉบับนี้จึงไม่ใช่การตีความแบบขยายความจนขัดกับลายลักษณ์อักษร แต่เป็นการตีความลายลักษณ์อักษร โดยคำนึงถึงถ้อยคำในตัวบทและเจตนารมณ์ของกฎหมายพร้อมกันไป บทบัญญัติมาตรา 32 เป็นการห้ามโฆษณาโดยเด็ดขาด⁶⁸ แต่ยกเว้นผู้ผลิต (ความเห็นผู้วิจัย) ซึ่งปรากฏในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญว่า “...พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 เป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพ และเป็นการคุ้มครอง ผู้บริโภค นอกจากนี้ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพเพียงเท่าที่จำเป็น **เนื่องจากมิได้ห้ามการโฆษณาโดยเด็ดขาด** หากการโฆษณาเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ ซึ่งสร้างสรรค์ย่อมสามารถกระทำได้...”⁶⁹

นอกจากนั้น ยังมีถ้อยความในมาตรา 32 วรรคสอง กำหนดว่า การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้ ถ้าเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ซึ่งสร้างสรรค์สังคม และสามารถ ทำให้ปรากฏได้ซึ่งภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์นั้น ดังเช่นที่ได้ พบ เห็น ได้ยิน ตามสื่อชนิดต่าง ซึ่งหากจะพิจารณาในเรื่องข้อยกเว้นนี้จะพบว่า เป็นการบัญญัติกฎหมายที่เอื้อต่อผู้ประกอบการ ผลิต จำหน่าย นำเข้าเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ หากจะยอมรับความจริงว่า กิจกรรมบริษัทเอกชนเช่นว่านี้ เป็นนิติบุคคลอันมีวัตถุประสงค์ที่จดทะเบียนไว้ เป็นการทำการค้าหากำไร การกระทำใดๆ ของกิจการดังกล่าวก็ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อทำการค้าหากำไร ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการสาธารณะสังคม ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ซึ่งสร้างสรรค์สังคมแต่อย่างใด ทุกอย่างที่ทำให้การโฆษณานั้นไม่ว่ารูปแบบใดก็มุ่งไปกับการสร้างภาพลักษณ์ สร้างความภักดีในตราสินค้าเพื่อส่งเสริมการขายทั้งสิ้น ดังที่เห็นผู้ผลิตเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์หลายรายผลิตน้ำดื่มและใช้เครื่องหมายการค้าเดียวกันกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เพียงแต่เปลี่ยนสีเท่านั้น ก็เพื่อให้

⁶⁷ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค, **รวบรวมคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์, 2556), หน้า 31 – 32.

⁶⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

⁶⁹ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2-4/2555 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555

ผู้บริโภคจดจำและเกิดความภักดีในตราสินค้า ดังนั้นโดยหลักแล้ว ข้อยกเว้นที่ให้โฆษณาตราสินค้าได้ เช่นว่า ไม่ได้เป็นช่องว่างของกฎหมายแต่เป็นเจตนาโดยเจตนาของผู้บัญญัติกฎหมายเพื่อเปิดช่องให้มีการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในอีกรูปแบบหนึ่ง

นอกจากที่กล่าวแล้ว ในปัจจุบันยังพบรูปแบบการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในลักษณะ social network จำนวนมาก เช่น facebook ซึ่งมีลักษณะเข้าถึงตัวผู้รับสื่อได้ทันทีแบบตัวต่อตัว มีลักษณะเป็น interactive ไม่ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นเบียร์ สุราหลากหลายชนิด เช่น วิสกี้ บรั่นดี วอดก้า ฯลฯ เช่นนี้ก็ต้องถือว่าเป็นการตลาดแบบตรงซึ่งก็ต้องห้าม นอกจากนี้ การสื่อสารการตลาด การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่าน social network ดังกล่าวนั้นเป็นลักษณะ world wide ซึ่งหากกระทำในต่างประเทศ จะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 32 วรรคท้าย ที่กำหนดว่า “บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร” ก็เท่ากับว่าหากโฆษณาดังกล่าวกระทำนอกราชอาณาจักรก็อาจทำได้โดยไม่เข้าห้ามตามมาตรา 32 วรรคหนึ่งและวรรคสอง เพราะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 32 วรรคสามนี้

ในเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันเป็นข้อห้ามตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้ เคยมีคำพิพากษาศาลยุติธรรม และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้หลายคดี ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง เช่น

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7 ในคดีหมายเลขแดงที่ 241/2555 วินิจฉัยว่า การกระทำความผิดตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง แยกเป็นสองกรณี กรณีแรก เป็นการที่ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เป็นความผิดตามมาตรา 32 วรรคหนึ่งแล้ว ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเป็นการห้ามโฆษณาเด็ดขาด กรณีที่สอง เป็นเรื่องที่มีผู้ใดแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม⁷⁰

คำพิพากษาศาลจังหวัดราชบุรี คดีหมายเลขแดงที่ 1147/2554 วินิจฉัยว่า แม้จำเลยจะอ้างว่าการโฆษณานั้นไม่ได้ทำขึ้นเอง แต่ได้รับจากบริษัทผู้จำหน่ายและนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำเลยซื้อสินค้าและเป็นผู้มาดำเนินการติดตั้งให้ แต่การติดตั้งก็ต้องได้รับความยินยอมของจำเลยก่อน ซึ่งจำเลยได้รับประโยชน์จากการโฆษณา จำเลยจึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้ และแม้จำเลยจะอ้างว่าการโฆษณาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ลูกค้าทราบว่ามีสินค้าประเภทใดบ้าง หากเป็นเช่นนั้นการทำเพียงติดป้ายเครื่องหมายการค้าหรือชื่อสินค้าก็น่าจะเป็นการเพียงพอ ไม่จำเป็นต้องมีภาพสวยงามสีสันสะดุดตาหรือถ้อยคำที่อ่านแล้วเกิดความสนใจ จำเลยจึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้เช่นกัน⁷¹

คำพิพากษาศาลจังหวัดเชียงใหม่ คดีหมายเลขแดงที่ อ.180/2553 วินิจฉัยว่า “.....จำเลยเป็นผู้จัดการดูแลสถานบริการ ได้นำป้ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยี่ห้อ ไฮเนเก้น ระบุข้อความว่า “ซื้อ 1 แกม 1 ก่อน 2 ทุ่มครึ่ง 20 August 2009” นำป้ายกล่องไฟโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยี่ห้อ 100 เปเปอร์ PIPERS ระบุข้อความว่า “Give friends 100%” พิมพ์สิ่งพิมพ์โฆษณาบนแผ่นกระดาษที่มีรูป

⁷⁰ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค, **รวบรวมคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, 2556), หน้า 38.

⁷¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

หมี่แพนด้าถือป้าย และมีข้อความว่า “ไปวอร์มได้อีก เปิด 100 Pipers Liter รับฟรี Mixer 10 อย่าง (เฉพาะอาทิตย์ – พุธ ก่อน 2 ทุ่มครึ่ง ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์)....” โดยโฆษณาไว้ที่หน้าร้านดังกล่าว ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถมองเห็นได้ และโฆษณาพิมพ์ชื่อสูตรต่างๆ บนเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปที่เข้าเว็บไซต์ได้อ่านข้อความเกี่ยวกับการโฆษณาสูตร เพื่อประโยชน์ทางการค้าของจำเลย อันเป็นการโฆษณา แสดงชื่อ เครื่องหมายของเครื่องต้มแอลกอฮอล์ อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณ โดยปรากฏภาพสัญลักษณ์ของเครื่องต้มและบริษัทผู้ผลิตเครื่องต้มแอลกอฮอล์นั้น ทั้งนี้เพื่อชักจูงใจให้ผู้อื่นต้มโดยตรงหรือโดยอ้อม และมีใช่เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม อันเป็นการผิดกฎหมาย พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 43 วรรคหนึ่ง⁷² นอกจากนี้ ยังมีคำพิพากษาศาลจังหวัดธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ 5241/2554 คำพิพากษาศาลจังหวัดอุทัยธานี คดีหมายเลขแดงที่ 706/2555 และคดีหมายเลขแดงที่ 1041/2555 ได้วินิจฉัยได้ในแนวทางเดียวกันด้วย

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 2-4/2555 เรื่อง พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 29⁷³ และมาตรา 43⁷⁴ หรือไม่ โดยศาลจังหวัดสุโขทัยและศาลจังหวัดปทุมธานีส่งคำโต้แย้งของจำเลยรวม 3 คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 211⁷⁵

⁷² เรื่องเดียวกัน, หน้า 41-42.

⁷³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 29 บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม”

⁷⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 43 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

⁷⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 211 บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา 6 และยังไม่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็น เช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 มีลักษณะเป็นบทนิยามที่อธิบายความหมายหรือจำกัดความของถ้อยคำเพื่อให้มีความหมายชัดเจน ตามความมุ่งหมายในการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด มาตรา 43 เป็นบทบัญญัติกำหนดโทษ ซึ่งโดยเนื้อหาแล้วไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญมาตราใดทำนองเดียวกัน และมาตรา 32 เป็นบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจน ทำให้การบังคับใช้ กฎหมายมาตราดังกล่าวอาจกระทบกระเทือนต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการ โต้แย้งที่ไม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 39 กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันเด็กและเยาวชนมิ ให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดง ชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่ม โดยตรงหรือ โดยอ้อม” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิต เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์ สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการ ปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นมาตรการหนึ่งในการ ควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กระทำได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ด้วยเหตุ ที่อิทธิพลจากการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของประชาชน แม้ว่าการห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผลกระทบต่อการขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว ซึ่งหากฝ่าฝืนมีความผิดและมีโทษทางอาญาอัน เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพอยู่บางส่วนก็ตาม แต่ก็เป็นการ จำกัดเสรีภาพภายในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา 43 วรรคสอง ให้อำนาจกระทำได้เพื่อ ประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นการจัตระเปียกการ ประกอบอาชีพ และเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค และบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพ เพียงเท่าที่จำเป็น **เนื่องจากมิได้ห้ามการโฆษณาโดยเด็ดขาด** หากการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์ย่อมสามารถกระทำได้ มิได้กระทบกระเทือนต่อ สาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคลแต่อย่างใด โดยมีผลใช้ บังคับเป็นการทั่วไปกับบุคคลที่ขายสินค้าประเภทนั้น และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 29 และ มาตรา 43 ส่วนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอก ราชอาณาจักร” นั้น เป็นบทบัญญัติที่มีให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักรอัน

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีที่ฟัง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

เนื่องมาจากมีการถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียมมาจากต่างประเทศ ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุม และการโฆษณาที่ย่อมสิ้นสุดไปพร้อมกับการถ่ายทอดสดรายการนั้น ๆ มิได้ปรากฏให้เห็นอยู่ตลอดไปเหมือนดังเช่นการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดภายในราชอาณาจักร พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 29 และมาตรา 43⁷⁶

ต่อมามีคำร้องไปซึ่งเป็นคดีในศาลยุติธรรมที่จำเลยโต้แย้งในประเด็นเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 211 วรรคหนึ่ง ได้นั้น ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องไม่เคยมีคำวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นมาก่อน แต่ประเด็นตามคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 มาตรา 32 และมาตรา 43 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 6 มาตรา 29 มาตรา 39 และมาตรา 43 หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ 2-4/2555 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 ว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 29 และมาตรา 43 จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย⁷⁷

ดังนั้นในเบื้องต้นจึงสรุปได้ว่า

1. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 นี้มีการบัญญัติให้ผู้มีบทบาทหน้าที่ที่ขัดกันกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เข้าไปควบคุมนโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. แม้วัตถุประสงค์ของกฎหมายบางข้อระบุว่าเพื่อช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย แต่โดยความเป็นจริงแล้ว ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว
3. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 อนุญาตให้มีการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในรูปแบบที่กำหนดไว้
4. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีช่องว่างที่เกิดขึ้นเอง และตั้งใจเปิดช่องไว้ให้หลายจุด ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

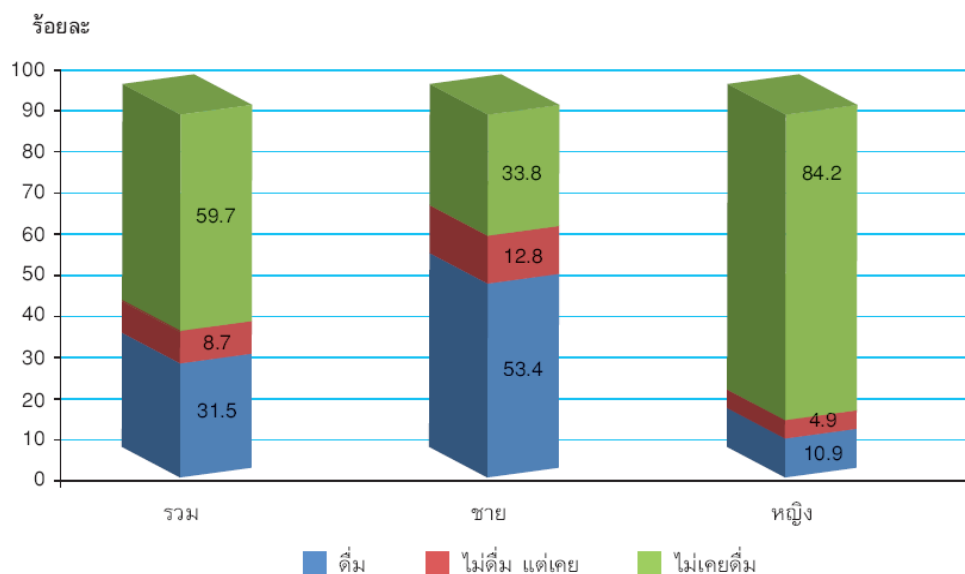
⁷⁶ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2-4/2555 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555

⁷⁷ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 15/2555 ลงวันที่ 18 เมษายน 2555, คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 31/2555 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2555, คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 32/2555 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2555

2.8 จังหวัดเชียงราย และเยาวชนในจังหวัดเชียงราย

จากการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปี 2554 พบว่า คนไทยที่อายุ 15 ปีขึ้นไปเป็นนักดื่มในปัจจุบัน (Current drinker) หรือผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 12 เดือน จำนวน 16,992,017 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.5 ของประชากรผู้ใหญ่ สำหรับผู้ที่ไม่ดื่มนั้น ประชากร 32,189,553 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 59.7 เป็นผู้ที่ไม่ดื่มและไม่เคยดื่มเลยในชีวิต และอีกส่วนหนึ่ง คือ ประชากร 4,714,885 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8.7 เป็นผู้ที่เคยดื่มแต่ไม่ได้ดื่มในช่วง 12 เดือน ความชุกของนักดื่มมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยที่ประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรผู้ใหญ่ ชายดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 12 เดือน ในขณะที่ประชากรผู้ใหญ่ที่เป็นหญิงที่ดื่มมีประมาณร้อยละ 11 ซึ่งเปรียบเทียบได้ว่า ประชากรผู้ใหญ่ที่เป็นชายมีความชุกการดื่มสูงกว่าประชากรผู้ใหญ่หญิง ประมาณ 5 เท่า⁷⁸

ภาพที่ 2-4 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ปี พ.ศ. 2554⁷⁹

ที่มา : การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2554, สำนักงานสถิติแห่งชาติ
วิเคราะห์โดย : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

ภาพรวมของประเทศ ความชุกของนักดื่มมีทิศทางลดลงเล็กน้อย โดยนักดื่มที่เป็นประชากรวัยทำงานลดลงร้อยละ 2 ในช่วงปี 2544-2554 แต่การดื่มของเยาวชนอายุ 15-24 ปี กลับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.6 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 23.7 ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.5⁸⁰

⁷⁸ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในประเทศไทย ปี 2556, พิมพ์ครั้งที่ 1. (นนทบุรี : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2556), หน้า 2

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัดปี 2554 โดยอาศัยข้อมูล จากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาตินั้น พบว่า อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนไทยเท่ากับ ร้อยละ 31.5 ซึ่งภาคเหนือมี อัตราการบริโภคหรือสัดส่วนของนักดื่มสูงกว่าภาคอื่น ๆ เท่ากับ ร้อยละ 39.4 และเมื่อพิจารณาค่า ดัชนีคะแนนความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์แล้วพบว่า 10 จังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ พะเยา ปราจีนบุรี แพร่ พิษณุโลก เชียงใหม่ เชียงราย ร้อยเอ็ด สุโขทัย ลาปาง และแม่ฮ่องสอน ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน⁸¹

จากสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่มีการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราที่สูงที่สุดในประเทศไทย ทั้งนี้ ความชุกของการดื่มในกลุ่มนักดื่มและนัก ดื่มหน้าใหม่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 - 19 ปี ซึ่งปัญหาแอลกอฮอล์มีสาเหตุ ดังนี้⁸²

1. จุดอ่อนของกฎหมาย ที่อนุญาตให้มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย และมีการเก็บ ค่าธรรมเนียมในอัตราที่ต่ำ
2. การใช้ช่องว่างของกฎหมายในการหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ห้าม จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือห้ามตั้งสถานบริการ
3. การปล่อยปละละเลยของผู้บังคับใช้กฎหมาย ที่ไม่เข้มงวดต่อการป้องกันและควบคุม ใน การจำหน่ายสุราหรือการตั้งสถานบริการ
4. จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีไม่เพียงพอ
5. ทศนคติของประชาชนในพื้นที่ ที่มองว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติ ทำให้ ผู้ประกอบการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แสวงหาผลประโยชน์จากประชาชนในพื้นที่เป็นระยะ เวลานาน และมีการกล่าวอ้างจากผู้ประกอบการสถานบริการเกี่ยวกับความไม่รู้ในข้อกฎหมายที่บังคับ ใช้ในปัจจุบัน

ปัญหาแอลกอฮอล์ดังกล่าว ภาครัฐจึงต้องเร่งดำเนินการหาทางแก้ไขไม่ว่าจะเป็นด้านการ แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เจ้าหน้าที่รัฐต้องมีการเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายมากขึ้น ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคมเองควรมีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินการของภาครัฐ โดยการจัดให้มีการ รณรงค์ ให้ประชาชนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาแอลกอฮอล์ที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้สังคมไทยดำรงไว้ซึ่งค่านิยมอันดีงามต่อไป

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

⁸¹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สรุปผลการจัดเสวนาและศึกษาดูงาน เรื่อง “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ 6 จังหวัดภาคเหนือตอนบน” ของ คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ณ จังหวัดพะเยา ระหว่างวัน ศุกร์ที่ 28 ถึง วันเสาร์ที่ 29 สิงหาคม 2556, (กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2556), หน้า 1.

⁸² เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	45 กม.
อำเภอดอยหลวง	40 กม.

ตารางที่ 2-3 : สรุปข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
แยกรวม 18 อำเภอ 1 เทศบาลนคร 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด⁸⁵

อำเภอ	เทศบาลตำบล	อบต.	รวม
เมืองเชียงราย	4	11	15
แม่จัน	7	6	13
แม่สาย	4	6	10
เชียงแสน	1	6	7
เชียงของ	4	4	8
เทิง	5	7	12
ป่าแดด	3	2	5
พาน	1	15	16
เวียงชัย	1	5	6
แม่สรวย	3	6	9
เวียงป่าเป้า	4	5	9
พญาเม็งราย	3	3	6
แม่ลาว	3	4	7
ขุนตาล	3	1	4
เวียงเชียงรุ้ง	1	3	4
เวียงแก่น	3	1	4
แม่ฟ้าหลวง	-	4	4
ดอยหลวง	-	3	3
เทศบาลนครเชียงราย	-	-	1
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย	-	-	1
รวมทั้งสิ้น	50	92	144

2.8.2 เยาวชนในจังหวัดเชียงราย

จากข้อมูลจำนวนประชากรทั่วประเทศแยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ทั่วประเทศมีประชากรรวม 64,785,909 คน แบ่งเป็นประชากรชาย 31,845,971 คน และประชากรหญิง 32,939,938 คน สำหรับจังหวัด

⁸⁵[http://www.chiangrailocal.go.th/center/website/management/website_dragdrop/index_menu.php?site=558&page_id=11589&control=\(20 มกราคม 2557\)](http://www.chiangrailocal.go.th/center/website/management/website_dragdrop/index_menu.php?site=558&page_id=11589&control=(20%20มกราคม%202557))

เชียงราย มีประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 รวมทั้งสิ้น 1,204,660 คน แบ่งเป็นประชากรชาย 592,033 คน และประชากรหญิง 612,627 คน⁸⁶ โดยมีจำนวนบ้าน ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2555 จำนวน 484,525 หลังคาเรือน⁸⁷

ตารางที่ 2-4 : จำนวนประชากรแยกอายุ จังหวัดเชียงราย เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556⁸⁸

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	592,033	612,627	1,204,660
แยกตามลักษณะสถานะของบุคคล			
- ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	561,857	580,183	1,142,040
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	24,518	27,286	51,804
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ	4,840	4,539	9,379
ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน)			
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า)	818	619	1,437

โดยมีเยาวชนอายุระหว่าง 11 – 24 ปี ที่มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จำนวน 221,762 คน นอกจากนี้ยังมีเยาวชนซึ่งเป็นประชากรแฝงอีกจำนวนมาก เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง โดยมีโรงเรียนกว่า 800 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาอีกกว่า 10 แห่ง ทำให้มีเยาวชนจากจังหวัดใกล้เคียงและจากจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศมาศึกษาและอาศัยในจังหวัดเชียงราย จากการขยายตัวในด้านต่างๆ ทำให้จังหวัดเชียงรายเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเติบโตในทางเศรษฐกิจ ทำให้มีสถานบันเทิงและร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดขึ้นจำนวนมากในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้าส่วนใหญ่ของสถานบันเทิงหรือร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็คือ เยาวชน ซึ่งในจังหวัดเชียงรายพบว่า เยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนเป็นนักดื่มหน้าใหม่เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ การเติบโตของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว มีสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผู้ประกอบการสถานบันเทิงและร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนก็ง่ายขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะสถานประกอบการที่เปิดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้กับสถานศึกษาที่มีจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมาก เช่น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ ปัญหาครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชน ปัญหาการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ ปัญหายาเสพติด และการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติและศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พบว่า เยาวชนรุ่นใหม่มีแนวโน้มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นและเริ่มดื่มที่อายุ

⁸⁶ ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ประกาศ ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557

⁸⁷ http://stat.bora.dopa.go.th/xstat/pop55_1.html (20 เมษายน 2557)

⁸⁸ http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php (20 เมษายน 2557)

น้อยลง ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงรายอย่างเคร่งครัด และความร่วมมือร่วมใจของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ความรู้ความเข้าใจและค่านิยมที่ถูกต้องแก่เยาวชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันและลดปัญหาจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงรายต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย แบ่งลักษณะการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีการรวบรวมข้อมูลตามลักษณะการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจากกฎหมาย ตำรา บทความ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยอาศัยการวิเคราะห์ด้วยข้อมูล หรือเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาวิเคราะห์งานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสภาพปัญหาที่เกิดจากการดื่มสุรา

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจหรือการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยออกแบบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เช่น คำถามเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติตามกฎหมาย จากกลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์หลักของโครงการวิจัยนี้ คือ เพื่อประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในจังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวัดประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย จะทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเยาวชน (ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) กลุ่มผู้จำหน่าย และกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ก) **กลุ่มผู้บริโภค** คือ เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 11-24 ปี ที่อาศัยใน 18 อำเภอ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีประชากรจำนวน 221,762 คน โดยผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีการ

เลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ซึ่งสามารถคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรการคำนวณประชากรของ Taro Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{NZ^2\pi(1-\pi)}{Ne^2+Z^2\pi(1-\pi)}$$

- เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N คือ ขนาดของประชากร
 π คือ สัดส่วนของประชากรมีค่าเท่ากับ 0.5
 Z คือ ค่าคะแนนมาตรฐาน Z ที่บ่งบอกถึงระดับความเชื่อมั่น
 e คือ ขนาดของความคลาดเคลื่อน

เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% และต้องการให้ผลการวิจัยมีความเชื่อมั่นได้ 95% ดังนั้น จำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง ดังนั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็นจำนวน 400 ตัวอย่าง นอกจากนี้ ยังเก็บตัวอย่างกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่างใส่ไว้ในภาคผนวกของงานวิจัยนี้ด้วย

ข) กลุ่มผู้จำหน่าย จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตชุมชนและบริเวณใกล้เคียงที่ผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยสมมติให้การกระจายตัวของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มผู้บริโภค ดังนั้นจึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) กระจายทั้ง 18 อำเภอเช่นเดียวกับกลุ่มเยาวชนผู้บริโภค และเนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรของกลุ่มผู้จำหน่ายอย่างแน่ชัด การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรการคำนวณประชากรของ Taro Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{Z^2\pi(1-\pi)}{e^2}$$

- เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 π คือ สัดส่วนของประชากรมีค่าเท่ากับ 0.5
 Z คือ ค่าคะแนนมาตรฐาน Z ที่บ่งบอกถึงระดับความเชื่อมั่น
 e คือ ขนาดของความคลาดเคลื่อน

เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% และต้องการให้ผลการวิจัยมีความเชื่อมั่นได้ 95% ดังนั้นจำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ตัวอย่าง

ค) กลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ จะรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าพนักงานสรรพสามิต และตำรวจ เป็นต้น โดยใช้วิธีการสุ่ม

ตามจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) ตามอำเภอต่างๆ อำเภอละ 10 คน คณะสงฆ์ รวมกลุ่มตัวอย่างประมาณ 180 ตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยหลักในงานวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง เพื่อให้ข้อมูลที่เก็บได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในโครงการนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้ออกแบบแบบสอบถามเป็นจำนวน 3 แบบ ตามกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ดังนี้

ก) แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้บริโภค คือ เยาวชนในจังหวัดเชียงรายใน 18 อำเภอ ที่ดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 400 ตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยเนื้อหาในแบบสอบถามประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพหลัก, รายได้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่ม และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เป็นคำถามเกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในมาตรการทางกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ปัญหาด้านผู้จำหน่าย ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับเงินและผลประโยชน์ เป็นต้น

ข) แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ใน 18 อำเภอ จำนวน 384 ตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยเนื้อหาในแบบสอบถามประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพหลัก, รายได้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรับรู้ของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เป็นคำถามเกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในมาตรการทางกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ปัญหาด้านผู้จำหน่าย ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับเงินและผลประโยชน์ เป็นต้น

ค) แบบสอบถามชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการสุ่มตามจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) ตามอำเภอต่างๆ อำเภอละ 10 คน คณะสายงาน รวมกลุ่มตัวอย่างประมาณ 180 ชุด โดยเนื้อหาในแบบสอบถามประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ตำแหน่งหน้าที่, และรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้และความเข้าใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เป็นคำถามเกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในมาตรการทางกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ปัญหาด้านผู้จำหน่าย ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับเงินและผลประโยชน์ เป็นต้น

ตารางที่ 3-1 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชื่ออำเภอ	สัดส่วนประชากร	จำนวนตัวอย่าง		
		ผู้บริโภคร	ผู้จำหน่าย	เจ้าหน้าที่
เมืองเชียงราย	18.88	76	72	10
เวียงชัย	3.68	15	14	10
เชียงของ	5.20	21	20	10
เทิง	7.01	28	27	10
พาน	10.38	42	40	10
ป่าแดด	2.20	9	8	10
แม่จัน	8.08	32	31	10
เชียงแสน	4.20	17	16	10
แม่สาย	7.12	28	27	10
แม่สรวย	6.67	27	26	10
เวียงป่าเป้า	5.60	22	22	10
พญาเม็งราย	3.50	14	13	10
เวียงแก่น	2.61	10	10	10
ขุนตาล	2.70	11	10	10
แม่ฟ้าหลวง	5.81	23	22	10
แม่ลาว	2.56	10	10	10
เวียงเชียงรุ้ง	2.23	9	9	10
ดอยหลวง	1.59	6	6	10
รวม	100.00	400	384	180

3.3 วิธีการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อร่างแบบสอบถามที่สอดคล้องกับโจทย์การวิจัย จากนั้นนำร่างแบบสอบถามไปทดลอง (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชาชนเพื่อทดสอบความเข้าใจของคำถามของแบบสอบถาม จากนั้นทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ทำด้วย 2 วิธีการ คือ เก็บข้อมูลโดยคณะผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยวิจัยที่ผ่านการอบรมและควบคุมจากหัวหน้าโครงการ และใช้วิธีประสานงานกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ ได้แก่ สถานีตำรวจ สำนักงานสรรพสามิต สำนักงานศุลกากร โรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขต่างๆ

ในโครงการวิจัยนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้

- 1) การประสานกับพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือ
- 2) การประชุมชี้แจงเครื่องมือและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลกับคณะผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และอาสาสมัคร
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่และการติดตามควบคุมกำกับ
- 4) การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง
- 5) การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปและการนำเสนอตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่ ตัวแปรข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรระดับการรับรู้ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) นำเสนอข้อมูลเหล่านั้นด้วยการกระจายความถี่และร้อยละ และในกรณีที่เป็นข้อมูลเชิงตัวเลข (numerical data) จะนำเสนอข้อมูลด้วยการกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้เครื่องมือสถิติดังต่อไปนี้

- ค่าความถี่
- ร้อยละ
- ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเฉลี่ย
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อวิจารณ์

โครงการวิจัย ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มน้ำอัดลมของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ได้ทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้จึงแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ คือ กลุ่มเยาวชน (เยาวชนที่ดื่มน้ำอัดลมและไม่ดื่มน้ำอัดลมในจังหวัดเชียงราย) กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มน้ำอัดลม และกลุ่มเจ้าหน้าที่ ตามลำดับ

4.1 กลุ่มเยาวชน (ที่ดื่มน้ำอัดลมในจังหวัดเชียงราย)

กลุ่มผู้บริโภค คือ เยาวชนในจังหวัดเชียงรายที่มีอายุตั้งแต่ 11-24 ปี ที่อาศัยอยู่ใน 18 อำเภอของจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีประชากรจำนวน 221,762 คน โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มน้ำอัดลมจำนวน 400 ตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 4-1 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเยาวชนผู้บริโภค

ชื่ออำเภอ	สัดส่วนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
เมืองเชียงราย	18.88	76
เวียงชัย	3.68	15
เชียงของ	5.20	21
เทิง	7.01	28
พาน	10.38	42
ป่าแดด	2.20	9
แม่จัน	8.08	32
เชียงแสน	4.20	17
แม่สาย	7.12	28
แม่สรวย	6.67	27
เวียงป่าเป้า	5.60	22
พญาเม็งราย	3.50	14
เวียงแก่น	2.61	10

ขุนตาล	2.70	11
แม่ฟ้าหลวง	5.81	23
แม่ลาว	2.56	10
เวียงเชียงรุ้ง	2.23	9
ดอยหลวง	1.59	6
รวม	100.00	400

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชน

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเยาวชน แบ่งเป็นข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการตีมี ลักษณะการตีมี ปริมาณการตีมี และการเข้าถึงเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

4.1.1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มเยาวชน

การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่างของผู้บริโภค จำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพการสมรส การศึกษา แหล่งที่มาของรายได้ อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชน

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชน	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	184	46.0
- หญิง	216	54.0
อายุ		
- อายุระหว่าง 11-19 ปี (ต่ำกว่า 20 ปี)	234	58.5
- อายุระหว่าง 20-24 ปี	152	38.0
- ไม่ระบุ	14	3.5
อายุเฉลี่ยเท่ากับ 19.23 ปี		
การนับถือศาสนา		
- พุทธ	375	93.8
- คริสต์	14	3.5
- อิสลาม	6	1.5
- ศาสนาอื่นๆ	5	1.2
เขตการปกครอง		
- เทศบาล	241	60.3
- อบต.	131	32.7

-	ไม่ระบุ	28	7.0
สถานะภาพสมรส			
-	โสด	396	98.9
-	สมรส (อยู่ด้วยกัน)	2	0.5
-	สมรส (แยกกันอยู่)	1	0.3
-	ไม่ระบุ	1	0.3
ระดับการศึกษาสูงสุด			
-	ประถมศึกษา	-	-
-	มัธยมศึกษาตอนต้น	12	3.0
-	มัธยมศึกษาตอนปลาย	180	45.0
-	ปวส/ปวท	5	1.2
-	ปริญญาตรี	194	48.5
-	ปริญญาโท	1	0.3
-	ปริญญาเอก	-	-
-	อื่นๆ	4	1.0
-	ไม่ระบุ	4	1.0
แหล่งที่มาของรายได้			
-	การทำงาน	8	2.0
-	จากผู้ปกครอง	388	97.0
-	แหล่งรายได้อื่นๆ	3	0.7
-	ไม่ระบุ	1	0.3
อาชีพหลัก			
-	นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	386	96.5
-	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	5	1.25
-	เกษตรกร/ประมง	2	0.5
-	พนักงานบริษัทเอกชน	2	0.5
-	อาชีพอื่นๆ	1	0.25
-	ไม่ระบุ	4	1.0
รายได้ต่อเดือน			
-	น้อยกว่า 2,500 บาท	15	3.8
-	2,501-5,000 บาท	89	22.3
-	5,001-7,500 บาท	83	20.7
-	7,501-10,000 บาท	113	28.3
-	10,001-12,500 บาท	16	4.0
-	12,501-15,000 บาท	12	3.0
-	มากกว่า 15,000 บาท	7	1.7
-	ไม่ระบุ	65	16.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด แหล่งที่มาของรายได้ อาชีพหลัก และรายได้ต่อเดือน พบว่า

เพศ กลุ่มตัวอย่างเยาวชนเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54) มีสัดส่วนมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 46) มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 19.23 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี คิดเป็น ร้อยละ 58.5

ศาสนา กลุ่มตัวอย่างเยาวชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 93.8) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 3.5) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 1.5) และศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธถึงร้อยละ 93.8 ซึ่งมีข้อห้ามในทางศีลธรรมของพระพุทธศาสนาหลายข้อที่เกี่ยวกับการห้ามดื่มสุราและกล่าวถึงโทษของการห้ามดื่มสุราไว้ แต่ปรากฏว่าเยาวชนในปัจจุบันไม่ได้ให้ความสนใจข้อห้ามดังกล่าว เช่น ศีล ซึ่งแปลว่า "ปกติ" คือสิ่งที่บุคคลจะต้องพึงระวังรักษา ศีลนั้นมีหลายระดับคือ ศีล 5¹ ศีล 8 ของพุทธศาสนิกชน ศีล 10 ของสามเณร หรือศีล 227² ของพระภิกษุ ล้วนแต่มีข้อห้ามให้ละเว้นจากการดื่มสุราทั้งสิ้น เช่น อบายมุข³ คือ เหตุเครื่องฉิบหายที่ไม่ควรประกอบ. 4 อย่าง ข้อ 2. ความเป็นนักเลงสุรา หรือคนชักชวนในทางฉิบหาย⁴ มีลักษณะ 4 ได้แก่

1) ชักชวนต๋มน้ำเมา

2) ชักชวนเที่ยวกลางคืน

3) ชักชวนให้มัวเมาในการเล่น

4) ชักชวนเล่นการพนัน

นอกจากนี้ ยังชี้ให้เห็นโทษของการดื่มสุรา ได้แก่ ต๋มน้ำเมา⁵ มีโทษ 6

1) เสียทรัพย์

2) ก่อการทะเลาะวิวาท

3) เกิดโรค

4) ต้องติเตียน

5) ไม่รู้จกอายุ คือ กล้าทำในสิ่งที่ไม่ควรทำ

6) ทอนกำลังปัญญา

เที่ยวกลางคืน⁶ มีโทษ 6 ได้แก่

1) ชื่อว่าไม่รักษาตัว

¹ ศีล 5 ข้อ 5 สุราเมรยมัชชขมาทัฏฐานา เวรมณี เว้นจากต๋มน้ำเมา คือ สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ในสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, นวโกวาท หลักสูตรนักรธรรมชั้นตรี, พิมพ์ครั้งที่ 79 (กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2544), หน้า 73.

² สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, นวโกวาท หลักสูตรนักรธรรมชั้นตรี, พิมพ์ครั้งที่ 79 (กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2544), หน้า 16.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 69.

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80.

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

- 2) ชื่อว่าไม่รักษาลูกเมีย
- 3) ชื่อว่าไม่รักษาทรัพย์สมบัติ
- 4) เป็นที่ระแวงของคนทั้งหลาย
- 5) มักถูกใส่ความ
- 6) ได้รับความลำบากมาก

ซึ่งโทษของการดื่มน้ำเมาตามคำสอนของพระพุทธศาสนาดังกล่าว เป็นสิ่งที่เราเห็นได้ในปัจจุบัน จากปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากภาครัฐทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถาบันการศึกษา วัด และครอบครัว ที่สำคัญคือสื่อแขนงต่างๆ มีการรณรงค์หรือนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาดังกล่าวสอดแทรกในการเรียนการสอน หรือในสื่อต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงพิษภัยที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็น่าที่จะเป็นประโยชน์อยู่ไม่น้อย ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเคร่งครัด เชื่อแน่ว่าเด็กและเยาวชนจะลดละและห่างจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บรรลุตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ทุกประการ

ที่อยู่อาศัย ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 60.3) และเขต อบต. (ร้อยละ 32.7) ตามลำดับ

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างเยาวชนมีสถานภาพโสดเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 98.9) สมรส (ร้อยละ 0.8) ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 48.5) และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 45.0) ตามลำดับ

แหล่งที่มาของรายได้ ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนส่วนมากมีรายได้มาจากผู้ปกครองมากถึงร้อยละ 97 มีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่มีรายได้จากการทำงาน โดยมีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ระหว่าง 7,501-10,000 บาท (ร้อยละ 28.3) รายได้ต่อเดือนระหว่าง 2,501-5,000 บาท (ร้อยละ 22.3) และรายได้ระหว่าง 5,001-7,500 บาท (ร้อยละ 20.7) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างเยาวชนมีอาชีพเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 96.5

4.1.1.2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่ม และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พฤติกรรมการดื่มสุราฯ ของประชากรในปี 2557 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ⁷ พบว่า ในจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป 54.8 ล้านคน เป็นผู้ดื่มสุราในรอบ 12 เดือนที่แล้วประมาณ 17.7 ล้านคน (ร้อยละ 32.3) โดยผู้ชายมีอัตราการดื่มสุรา สูงกว่าหญิงประมาณ 4 เท่า กลุ่มวัยทำงาน (25-59 ปี) มีอัตราการดื่มสุรา สูงกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 38.2) และมีข้อสังเกตว่ากลุ่มผู้สูงวัยที่ดื่มสุราสูงถึงร้อยละ 18.4

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่มและการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

⁷ <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/smokeExec57.pdf> (10 เมษายน 2558)

1) เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเป็นประจำ พบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมมากที่สุดของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ เบียร์ เหล้าผสมน้ำผลไม้ และ เหล้าสี/สุราไทย คิดเป็นร้อยละ 33.0 ร้อยละ 22.5 และร้อยละ 16.50 ตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลับไม่ดื่มเครื่องดื่มประเภทสาโท/กระแช่/อุ/สาเก (สุราพื้นบ้านไทย) และประเภทเหล้าจีน/เซียงซุน ซึ่งเป็นที่นิยมดื่มของกลุ่มผู้ใช้แรงงานมากกว่า ตามตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 แสดงชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กลุ่มเยาวชนดื่มเป็นประจำ

ชนิดของเครื่องดื่ม	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
1. เหล้าสี/สุราไทย	66	16.50
2. เหล้าขาว	3	0.75
3. เหล้าผสมน้ำผลไม้	90	22.50
4. สุราต่างประเทศ	61	15.25
5. สาโท/กระแช่/อุ/สาเก (สุราพื้นบ้านไทย)	-	-
6. ไวน์	19	4.75
7. บรั่นดี	11	2.75
8. เหล้าจีน/เซียงซุน	-	-
9. เบียร์	132	33.00
10. อื่นๆ	10	2.50
11. ไม่ระบุ	8	2.00

จากข้อมูลที่สำรวจได้ดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิต คือ ภาษีเบียร์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 – 2558 (8 เดือนแรก) ที่มีรายได้จากการจัดเก็บเพิ่มขึ้นทุกปี สืบเนื่องมาจากการบริโภคและการผลิตที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถจัดเก็บภาษีเบียร์ได้มากขึ้น ดังที่ได้กล่าวไว้ในตารางที่ 2-1 ดังนี้⁸

ปีงบประมาณ	2552	จำนวน	48,993.35	ล้านบาท
ปีงบประมาณ	2553	จำนวน	58,830.81	ล้านบาท
ปีงบประมาณ	2554	จำนวน	61,498.29	ล้านบาท
ปีงบประมาณ	2555	จำนวน	64,892.84	ล้านบาท
ปีงบประมาณ	2556	จำนวน	69,118.85	ล้านบาท
ปีงบประมาณ	2557	จำนวน	76,559	ล้านบาท
ปีงบประมาณ	2558 (ช่วง 8 เดือนแรก)	จำนวน	56,223	ล้านบาท

เห็นได้ว่าการเก็บรายได้จากภาษีเบียร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 ถึงปัจจุบัน อันเนื่องมาจากการเพิ่มอัตราภาษี ปริมาณการบริโภคและปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

⁸ ข้อมูลจากรายงานประจำปีงบประมาณ 2553 – 2556 ของกรมสรรพสามิต

นอกจากนี้ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่สอบถามถึงประเภทของสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่แล้ว โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้บริโภคสุราส่วนใหญ่นิยมดื่มเบียร์มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 65.8) อันดับสองคือสุราสี/สุราแดงที่มีราคาถูก (ร้อยละ 42.1) อันดับสามคือสุราขาว/สุรากลั่นชุมชน (ร้อยละ 31.3) อันดับสี่คือสุราสี/สุราแดงที่มีราคาแพง (ร้อยละ 12.6) และอันดับห้าคือไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น (ร้อยละ 7.3)

2) ความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉลี่ย พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เดือนละ 1 ครั้งมากที่สุด รองลงมาคือ 2 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 36.50 และร้อยละ 19 ตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นเพียงร้อยละ 3.25 เท่านั้น และสามารถคำนวณความถี่ของการดื่มโดยเฉลี่ยของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ 2.52 ครั้งต่อเดือน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 2.57 อย่างไรก็ตาม พบว่า มีเยาวชนจำนวน 46 คน (ร้อยละ 12.7) ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากพอสมควร ตามตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 แสดงความถี่ของการดื่มโดยเฉลี่ยของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความถี่ของการดื่ม (ต่อเดือน)	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
- นอกรกว่า 1 ครั้ง	13	3.25
- 1 ครั้ง	146	36.50
- 2 ครั้ง	76	19.00
- 3 ครั้ง	45	11.25
- 4 ครั้ง	36	9.00
- มากกว่า 4 ครั้ง	46	11.50
- ไม่ระบุข้อมูล	38	9.50
- ความถี่ของการดื่มโดยเฉลี่ย เท่ากับ 2.52		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.57		

นอกจากนี้ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ใน พ.ศ. 2557 พบว่า ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีจำนวน 17.7 ล้านคน (ร้อยละ 32.3) ในจำนวนนี้มีผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ 7.5 ล้านคน (ร้อยละ 42.4) และเป็นผู้ที่ดื่มนานๆ ครั้ง 10.2 ล้านคน (ร้อยละ 57.6) โดยกลุ่มผู้ดื่มสม่ำเสมอ 5 วันต่อสัปดาห์ขึ้นไปถึงร้อยละ 38.3 ซึ่งในกลุ่มนี้เป็นผู้ดื่มทุกวันสูงถึงร้อยละ 26.2 ดังภาพที่ 2 และใน พ.ศ. 2557 มีอายุเฉลี่ยที่ดื่มแอลกอฮอล์ 20.8 ปี โดยชายดื่มเร็วกว่าผู้หญิง (19.4 ปี และ 25.0 ปี ตามลำดับ)¹⁰ หากพิจารณาความชุกของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในช่วง 13 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2544-2557) พบว่า ความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยทำงานมี

⁹ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, สาระสุขภาพ ปีที่ 8 ฉบับที่ 11 วันที่ 1-15 มีนาคม 2558.

แนวโน้มลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 39.3 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 38.2 ใน พ.ศ. 2557 **ขณะที่** **เยาวชน (15-24 ปี) มีการดื่มเพิ่มขึ้นตลอด** จากร้อยละ 21.6 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 25.2 ใน พ.ศ. 2557¹¹

3) ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง พบว่า กลุ่มเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ระหว่าง 101-200 บาท ต่อครั้ง (ร้อยละ 34) รองลงมา คือ น้อยกว่า 100 บาท ต่อครั้ง (ร้อยละ 20.25) และระหว่าง 201-300 บาท ต่อครั้ง (ร้อยละ 14.25) และสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง โดยเฉลี่ยของกลุ่มเยาวชนเท่ากับ 315.03 บาท ต่อครั้ง และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 387.70 บาท ตามตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 แสดงค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง
ของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ค่าใช้จ่ายในการดื่ม (ครั้ง)	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 100 บาท	81	20.25
- ระหว่าง 101-200 บาท	136	34.00
- ระหว่าง 201-300 บาท	57	14.25
- ระหว่าง 301-400 บาท	11	2.75
- ระหว่าง 401-500 บาท	45	11.25
- มากกว่า 500 บาท	32	8.00
- ไม่ระบุ	38	9.50
- ค่าใช้จ่ายในการดื่มโดยเฉลี่ย เท่ากับ 315.03		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 387.70		

4) ช่วงเวลา que ดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มเยาวชนในจังหวัดเชียงรายมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ ช่วงเวลา 21.00-24.00 น. (ร้อยละ 39.62) รองลงมาคือช่วงเวลา 00.01-03.00 น. (ร้อยละ 23.63) และ 18.01-21.00 น. (ร้อยละ 23.39) เป็นที่น่าสังเกตว่าช่วงเวลาดังกล่าวเป็นยามวิกาลหลังจากพระอาทิตย์ตกดิน และเมื่อคิดเป็นรวมความถี่ทั้งหมดในช่วงเวลาทั้งสามช่วงเวลาจะมากถึงร้อยละ 86.64 ตามตารางที่ 4-6

¹¹ เรื่องเดียวกัน

ตารางที่ 4-6 แสดงช่วงเวลาที่กลุ่มเยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

	ช่วงเวลา	ความถี่
1.	06.01-09.00 น.	ร้อยละ 0.23
2.	09.01-12.00 น.	ร้อยละ 1.07
3.	12.01-15.00 น.	ร้อยละ 2.63
4.	15.01-18.00 น.	ร้อยละ 3.82
5.	18.01-21.00 น.	ร้อยละ 23.39
6.	21.01-24.00 น.	ร้อยละ 39.62
7.	00.01-03.00 น.	ร้อยละ 23.63
8.	03.01-06.00 น.	ร้อยละ 5.61

ข้อสังเกตของช่วงเวลาที่เยาวชนในจังหวัดเชียงรายมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระหว่างเวลา 00.01 – 03.00 น. เป็นเป็นช่วงที่คาบเกี่ยวระหว่างเวลาที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 384 คน ที่ส่วนใหญ่ปิดบริการเวลา 00.01-03.00 น. มากที่สุด (ร้อยละ 43.9) และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่มักเปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด

และเป็นที่น่าสนใจว่าช่วงเวลา 18.01–21.00 น. มีเยาวชนในจังหวัดเชียงรายที่มักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 23.39 (มากเป็นอันดับ 3) ทั้งนี้ เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าว สถานบริการต่างๆ มักจัดรายการส่งเสริมการขายหรือโปรโมชั่น ทั้งสุราและเบียร์ เพื่อดึงดูดเยาวชนให้เข้าสถานบริการเร็วขึ้น และใช้บริการในสถานบันเทิงนานขึ้นนั่นเอง ดังตัวอย่างตามภาพที่ 4-1

ภาพที่ 4-1 แสดงตัวอย่างการจัดรายการส่งเสริมการขายช่วงเวลา 18.01–21.00 น.
ในช่องทางออนไลน์ของสถานบริการในจังหวัดเชียงราย

เชียงราย
Feb 13 at 11:37am

สำหรับผู้ที่ต้องการจัดหนักในคืนนี้

แชร์รูปนี้แล้วลงข้อความว่า "ก่อน21.00 เบียร์สดทาวละ 199ที่ลาดนะจะ"
คุณจะได้สิทธิ์รับเบียร์สด ทาวละ 199 ตลอดคืน หรือ เบียร์ ช่างเอ็กพอร์ท 4/199 ตลอดคืนนะคร้าบบบ สำหรับผู้แชร์ ก่อน 18.00 นะคร้าบ

 Aug 26, 2014 at 2:26pm

ช่วงนี้พบกับโปรโมชัน "คืนกำไรให้ลูกค้า" เนื่องจากทางร้านได้รับการตอบรับจากลูกค้าที่น่ารักเป็นอย่างดีมาโดยตลอด แทนค่าขอบคุณด้วยโปรสตูโตด เบียร์สิงห์และลิโอบ 3ขวด 99 บาท และก่อน 4 ทุ่ม มีกซ์ขวดละ 1 บาทเท่านั้น .. โปรนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเทศกาลหรือการแข่งขันใดๆนะคะ .. แต่เพราะรักจึงอยากจัดหนักให้น้าา

เจอกันที่ร้านหนามหลวงนะคะ

Like Comment Share

6 people like this.

 Aug 25, 2014 at 3:09pm

โปรโมชันต้อนรับเปิดเทอม วันนี้เบียร์สิงห์3ขวด 99ตลอดคืน มีกซ์ขวดละ1บาท ก่อน4ทุ่มนะจะ

1 like

Like Comment Share

5) กลุ่มบุคคลที่ร่วมดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มบุคคลที่เยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกันมากที่สุด คือ กลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 32.57) รองลงมาคือเพื่อนสนิท/คนรู้ใจ/แฟน (ร้อยละ 29.50) และกลุ่มรุ่นพี่ (ร้อยละ 14.25) เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มบุคคลที่เยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกันทั้งสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อนนั่นเอง และเมื่อคิดเป็นรวมความถี่ทั้งหมดของกลุ่มบุคคลทั้งสามกลุ่มจะมากถึงร้อยละ 76.32 ตามตารางที่ 4-7 สอดคล้องกับสถานบริการเป็นจำนวนมากในจังหวัดเชียงรายที่เปิดใกล้กับสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนวิทยาลัย โดยเฉพาะสถานบริการที่เปิดให้บริการรายรอบมหาวิทยาลัยและหอพักของนักศึกษา ซึ่งเยาวชนสามารถเข้าไปใช้บริการได้โดยสะดวก นอกจากนี้ สถานบริการที่เปิดใกล้กับสถานศึกษาหรือหอพักนักศึกษามักโฆษณา หรือจัดรายการส่งเสริมการขาย เพื่อดึงดูดเยาวชนให้เข้าไปใช้บริการ หากเยาวชนคนใดเป็นบุคคลที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มเพื่อนที่ดื่มก็จะมีนัดพบปะกันที่ร้านเหล้า เยาวชนที่ไม่ดื่มดังกล่าวก็เป็นผู้ที่ดื่มไปในที่สุด ดังตัวอย่างสถานบริการที่เปิดใกล้กับสถานศึกษาตามภาพที่ 4-2

ตารางที่ 4-7 แสดงกลุ่มบุคคลที่เยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกัน

กลุ่มบุคคล	ความถี่ (ร้อยละ)
1. ดื่มคนเดียว	5.59
2. ดื่มกับเพื่อนสนิท/คนรู้ใจ/แฟน	29.50
3. ดื่มกับคนในครอบครัว	12.06
4. ดื่มกับกลุ่มเพื่อน	32.57
5. ดื่มกับรุ่นพี่	14.25
6. ดื่มกับรุ่นน้อง	4.39
7. ดื่มกับคนแปลกหน้า	1.43
8. อื่นๆ	0.21

ภาพที่ 4-2 แสดงตัวอย่างสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่เปิดใกล้กับสถานศึกษา และจัดรายการส่งเสริมการขายเพื่อดึงดูดเยาวชนเข้าไปใช้บริการ

6) สถานที่จำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย มักซื้อตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในสถานบันเทิงมากที่สุด (ร้อยละ 22.64) รองลงมาคือ ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม. (ร้อยละ 18.20) มินิมาร์ท (ร้อยละ 12.17) และซูเปอร์มาร์เก็ต (ร้อยละ 10.01) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีพฤติกรรมซื้อเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในสถานที่จำหน่ายที่ง่ายต่อการเข้าถึง ตามตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8 แสดงสถานที่จำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ที่เยาวชนมักซื้อเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

สถานที่จำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์	ความถี่
1. มินิมาร์ท	ร้อยละ 12.17
2. ร้านค้าในบริเวณหอพัก	ร้อยละ 3.87
3. ร้านค้าในปั้มน้ำมัน/ปั้มแก๊ส	ร้อยละ 2.05
4. ร้านค้าส่ง	ร้อยละ 6.71
5. ศูนย์การค้าขนาดใหญ่	ร้อยละ 4.78
6. ซูเปอร์มาร์เก็ต	ร้อยละ 10.01
7. ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม.	ร้อยละ 18.20
8. ร้านขายของชำ/โชห่วย	ร้อยละ 11.38

9. ร้านอาหาร	ร้อยละ 6.94
10.สถานบันเทิง	ร้อยละ 22.64
11.อื่นๆ	ร้อยละ 1.25

7) การวิเคราะห์ความโน้มเอียงของการบริโภคของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามนิยามของ“ความโน้มเอียงของการบริโภค”เพื่อศึกษาว่าเมื่อกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีรายได้เพิ่มขึ้นจะมีแนวโน้มในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นอย่างไร

แบบสอบถามได้สมมติเหตุการณ์ให้กลุ่มเยาวชนได้รับเงินประเภทไม่คาดการณ์ไว้ก่อน (Unexpected Income) เช่น เงินจากการถูกรางวัล เป็นต้น จำนวน 1,000 บาท แล้วกลุ่มเยาวชนจะตัดสินใจว่าจะใช้เงินเหล่านั้นเพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร

ตารางที่ 4-9 แสดงการตัดสินใจไปสังสรรค์ของกลุ่มเยาวชน

การตัดสินใจ	ความถี่ (ร้อยละ)
1. ไม่ไปสังสรรค์ด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	84.4
2. ไปสังสรรค์ด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	15.6

จากตารางที่ 4-9 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อได้รับเงินเพิ่มขึ้นจำนวน 1,000 บาท แล้วตัดสินใจไม่ไปสังสรรค์ด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสัดส่วนที่มากกว่าตัดสินใจไปสังสรรค์ด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีอัตราส่วน 84.4 และ 15.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-10 แสดงจำนวนเงินที่ใช้เพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน

ค่าใช้จ่ายในการดื่ม (ครั้ง)	จำนวน (n=45)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 100 บาท	1	1.7
- ระหว่าง 101-200 บาท	1	1.7
- ระหว่าง 201-300 บาท	16	26.7
- ระหว่าง 301-400 บาท	9	15.0
- ระหว่าง 401-500 บาท	1	1.7
- มากกว่า 500 บาท	17	28.3
- ค่าใช้จ่ายในการดื่มโดยเฉลี่ย เท่ากับ 459.57		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 314.78		

จากตารางที่ 4-10 พบว่า เมื่อได้รับเงินประเภทไม่คาดการณ์มาก่อนจำนวน 1,000 บาท กลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28.3) จะตัดสินใจใช้เงินดังกล่าวเพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เป็นจำนวนมากกว่า 500 บาท รองลงมาเป็น 201-300 บาท (ร้อยละ 26.7) และเมื่อคำนวณค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เท่ากับ 497.57 บาทและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 314.78 บาท ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการตี๋มโดยเฉลี่ยที่เท่ากับ 315.03 แสดงให้เห็นว่าเมื่อได้รับเงินประเภทไม่คาดการณ กลุ่มเยาวชนที่ตัดสินใจไปสังสรรค์มีความโน้มเอียงต่อการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์สูงถึง 0.498 หมายความว่าเมื่อกลุ่มเยาวชนมีรายได้ที่ไม่คาดหวังเพิ่มสูงขึ้นจำนวน 1 บาท กลุ่มเยาวชนมีโอกาสจะเพิ่มรายจ่ายด้านการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์จำนวน 0.498 บาท ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก นอกจากนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่ามีกลุ่มเยาวชนจำนวนหนึ่งจำนวน 14 คน ได้ตอบแบบสอบถามว่าจะนำเงินดังกล่าวไปใช้ทั้งหมด 1,000 บาทเพื่อไปสังสรรค์ด้วยการตี๋มเครื่องแอลกอฮอล์

8) คนรอบข้างที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีคนรอบข้างที่มีพฤติกรรมตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มากถึงร้อยละ 88.94 สามารถแบ่งเป็นโดย เป็นเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 31.99) เป็นญาติ (ร้อยละ 23.22) เป็นบุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 22.87) และเป็นคนรัก/แฟน (ร้อยละ 10.86) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มบุคคลที่เยาวชนมักตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ด้วยกัน ในตารางที่ 4-7 คือ กลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 32.57) รองลงมาคือเพื่อนสนิท/คนรู้ใจ/แฟน (ร้อยละ 29.50) และกลุ่มรุ่นพี่ (ร้อยละ 14.25) ตามตารางที่ 4-11

ตารางที่ 4-11 แสดงกลุ่มคนรอบข้างของกลุ่มเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

กลุ่มคน	ความถี่
1. บุคคลในครอบครัว (พ่อ แม่ พี่ น้อง)	ร้อยละ 22.87
2. ญาติ	ร้อยละ 23.22
3. เพื่อน	ร้อยละ 31.99
4. คนรัก/แฟน	ร้อยละ 10.86
5. ไม่มี	ร้อยละ 11.06

4.1.2 ความรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยจำแนกเป็นการรับทราบและรู้จักกฎหมายและความเข้าใจต่อกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

ในเรื่องการรับทราบและรู้จักกฎหมายนี้ แบ่งเป็น การรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงช่องทางการรับรู้กฎหมายดังกล่าวด้วย

1) การรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 64.9 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 35.1 ตามตารางที่ 4-12

ตารางที่ 4-12 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชน

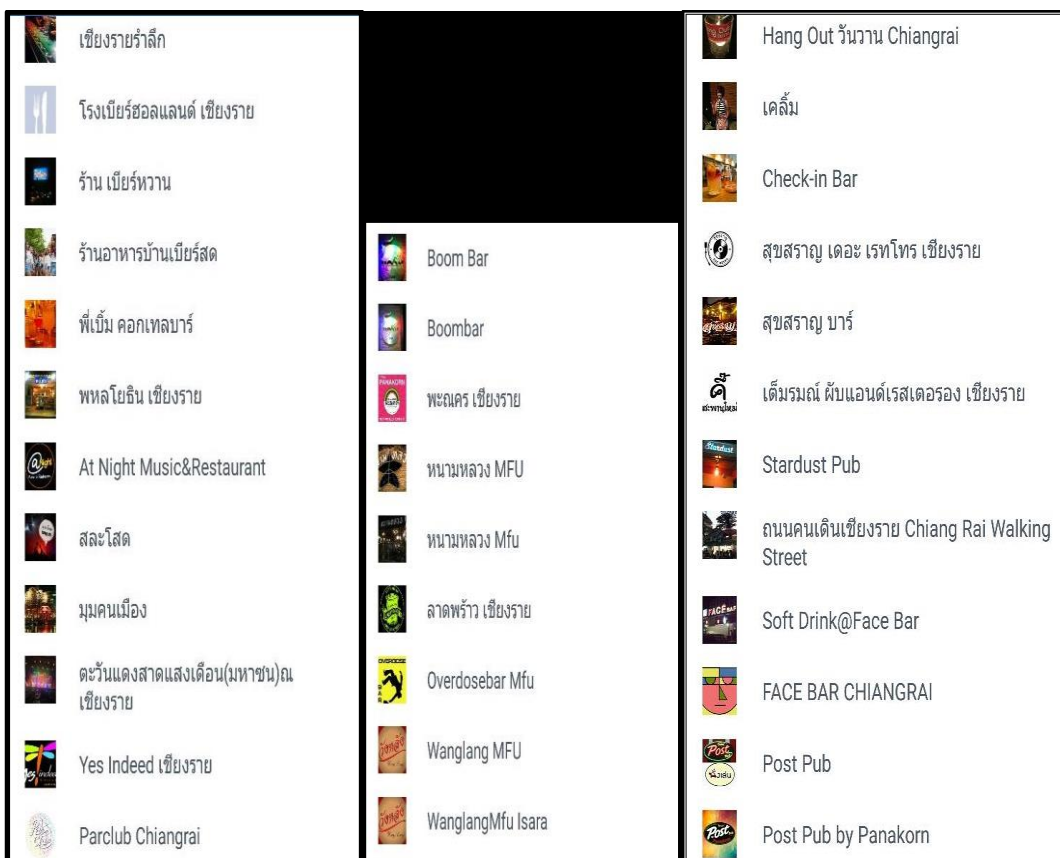
การรับทราบและรู้จัก	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 64.9
2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 35.1

2) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากที่สุดในกลุ่มเยาวชนที่ดื่ม คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 24.27) รองลงมา คือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 23.82) และครู/อาจารย์/ห้องเรียน (ร้อยละ 19.33) แสดงให้เห็นว่าช่องทางอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลกับกลุ่มเยาวชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถานบริการหรือร้านค้าในจังหวัดเชียงรายที่มักเปิดบัญชี (Account) ในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อโดยตรงกับเยาวชน ตามตารางที่ 4-13 และภาพที่ 4-3

ตารางที่ 4-13 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชน

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. โทรทัศน์	ร้อยละ 23.82
2. วิทู	ร้อยละ 3.15
3. สื่อสิ่งพิมพ์	ร้อยละ 14.38
4. อินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 24.27
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	ร้อยละ 6.97
6. เพื่อน/คนรู้จัก	ร้อยละ 3.59
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละ 4.27
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	ร้อยละ 19.33
9. อื่นๆ	ร้อยละ 0.22

ภาพที่ 4-3 แสดงตัวอย่างสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่เปิดบัญชี (Account)
ในสื่อสังคมออนไลน์ (Facebook)

3) การรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย รู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 58.48 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 41.52 ตามตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-14 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน

การรับทราบและรู้จัก	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 58.48
2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 41.52

4) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดในกลุ่ม

เยาวชนที่ดื่ม คือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 26.17) รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 20.58) และครู/อาจารย์/ห้องเรียน (ร้อยละ 15.88) ตามตารางที่ 4-15

ตารางที่ 4-15 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. โทรทัศน์	ร้อยละ 26.17
2. วิทยุ	ร้อยละ 4.25
3. สื่อสิ่งพิมพ์	ร้อยละ 14.99
4. อินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 20.58
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	ร้อยละ 7.16
6. เพื่อน/คนรู้จัก	ร้อยละ 5.15
7. เจ้าของร้านขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละ 4.70
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	ร้อยละ 15.88
9. อื่นๆ	ร้อยละ 1.12

4.1.2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มตัวอย่างใน 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

1) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27)

2) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)

3) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)

4) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)

โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ตามลำดับต่อไปนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 27)¹² พบว่า กลุ่มตัวอย่างเยาวชนรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็น

¹² พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 บัญญัติว่า “ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

สถานที่ห้ามจำหน่ายในประเด็นต่างๆ เป็นอย่างดี (เกินร้อยละ 80) ไม่ว่าจะเป็นการห้ามจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือบริเวณวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา (ร้อยละ 96.2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ (ร้อยละ 96) สถานที่ราชการ (ร้อยละ 96.8) หอพัก (ร้อยละ 92) สถานศึกษา (88.2) สวนสาธารณะของทางราชการ (ร้อยละ 90) ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ (ร้อยละ 86.5) และโรงภาพยนตร์ (ร้อยละ 86) แต่กลุ่มเยาวชนมีความเข้าใจในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่ายที่คาดเคลื่อนว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้ กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 44 เท่านั้น ตามตารางที่ 4-16

ตารางที่ 4-16 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย
(ตามมาตรา 27) ของกลุ่มเยาวชน

สถานที่จำหน่าย (มาตรา 27)	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 96.2
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 96.0
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 96.8
4.ร้านค้าใต้หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 92.0
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 88.2
6.สถานี่บริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 88.5
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 90.0
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 86.5
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 44.0
10.ในโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 86.0

(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

(4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(6) สถานี่บริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานี่บริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”

2) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 28)¹³ พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายค่อนข้างดี แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายคาดเคลื่อนว่า ช่วงเวลา 14.00-17.00 น. ในวันปกติสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 44.5 ตามตารางที่ 4-17

ตารางที่ 4-17 แสดงการความรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 28) ของกลุ่มเยาวชน

วันและเวลาที่จำหน่าย (มาตรา28)	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 56.8
2. เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 44.5
3. เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 85.5
4. เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 68.2
5. ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง	ตอบถูกร้อยละ 83.2

3) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (ตามมาตรา 31)¹⁴ พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มเป็นอย่างดี แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มคาดเคลื่อนว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูก

¹³ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 28 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้”

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา”

¹⁴ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 31 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี
- (4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (5) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ”

เพียงร้อยละ 51.2 เท่านั้น ดังตารางที่ 4-18 ซึ่งสอดคล้องกับความเข้าใจของกลุ่มเยาวชนในประเด็น สถานที่ห้ามจำหน่ายที่คาดเคลื่อนว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 44 เท่านั้น ในตารางที่ 4-16

ตารางที่ 4-18 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่สถานที่ห้ามดื่ม (ตามมาตรา 31) ของกลุ่มเยาวชน

สถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา31)	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 90.2
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 92.5
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 94.8
4.หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 86.8
5.ในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 93.2
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 85.8
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 86.5
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 83.0
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 51.2
10.ในโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 81.5

4) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)¹⁵ พบว่า กลุ่ม

¹⁵ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 26 “ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปฏิบัติตามต่อไปนี้

(1) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(2) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา 29 “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้”

มาตรา 30 “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การเร่ขาย
- (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการทางเชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

ตัวอย่างเยาวชนรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา
 อย่างดี แต่สิ่งที่น่าสนใจ ในประเด็นนี้กลุ่มตัวอย่างมีการตอบถูกที่น้อยลงกว่าประเด็นอื่นๆ อย่างเห็น
 ได้ชัด และกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาที่คาดเคลื่อน
 ว่า ลดราคาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 49.0 ดังตารางที่ 4-19

ตารางที่ 4-19 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา
 (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มเยาวชน

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)	กลุ่มเยาวชนที่ตี้ม
1. ผู้นำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย	ตอบถูกร้อยละ 75.8
2. ชายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี	ตอบถูกร้อยละ 72.5
3. ชายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้	ตอบถูกร้อยละ 77.0
4. ชายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	ตอบถูกร้อยละ 71.8
5. ชายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่งขาย	ตอบถูกร้อยละ 78.8
6. ลดราคาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 49.0
7. ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 67.2
8. แจก แถม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	ตอบถูกร้อยละ 61.0
9. อดอ้างสรรพคุณของเครื่องตี้ม เช่น ตี้มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 86.5
10. แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น	ตอบถูกร้อยละ 63

(5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม

(6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ”

มาตรา 32 “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อันเป็นการอดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตี้มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร”

4.1.3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของเยาวชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค จากการพบเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคที่เป็นเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 4-20 แสดงการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวอย่างพฤติกรรม	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม (เคยพบเห็นร้อยละ)
1.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	41.0
2.ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	56.8
3.ใช้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	81.2
4.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	73.5
5.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	77.8

ตารางที่ 4-20 พบว่า กลุ่มเยาวชนเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังกล่าวทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นการใช้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 81.2) ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (ร้อยละ 77.8) ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (ร้อยละ 73.5) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ (ร้อยละ 56.8) และซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ (ร้อยละ 41)

และเป็นที่น่าตกใจว่า กลุ่มเยาวชนเคยพบเห็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายดังกล่าวเป็นร้อยละที่สูงมาก โดยเฉพาะให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากถึงร้อยละ 81.2 ซึ่งผู้จำหน่ายมีความผิดตามมาตรา 29 (1) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผู้ขายมีพฤติกรรมกระทำผิดตามกฎหมายในอัตราที่สูง

4.1.3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่ายจากการพบเห็นของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 4-21 แสดงการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

ตัวอย่างพฤติกรรม	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม (เคยพบเห็นร้อยละ)
1.ชายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	38.0
2.ชายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	74.8
3.ชายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	77.2
4.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี	82.5
5.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่เมาจนครองสติไม่ได้	59.8
6.ชายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	24.8
7.ชายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย	37.0
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	55.8
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46.5
10.แจก แถม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	50.8

จากตารางที่ 4-21 พบว่า กลุ่มเยาวชนเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังกล่าวทุกกรณี และเป็นที่น่าตกใจว่ากลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังกล่าวเป็นร้อยละที่สูงมาก โดยเฉพาะการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กำหนด สะท้อนให้เห็นว่าผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักจะกระทำผิดตามกฎหมายในอัตราที่สูงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับข้อมูลสถานบริการหรือผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ที่มีกลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การแจก แถม หรือให้สินค้าตัวอย่าง เพื่อจูงใจหรือดึงดูดให้เข้าไปใช้บริการ ดังภาพที่ 4-4

ภาพที่ 4-4 แสดงตัวอย่างสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่ใช้วิธีการลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การให้บริการการชงโซค การชงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การแจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง

4.1.3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการพบเห็นของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เคยพบเห็นพฤติกรรมเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

- 1) ประเด็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จัดจำหน่ายที่กระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเยาวชนเคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จำหน่ายที่กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 52.90 ดังตารางที่ 4-22

ตารางที่ 4-22 แสดงการเคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จัดจำหน่ายที่กระทำความผิด

การพบเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. เคยได้ยิน/เคยได้เห็น	ร้อยละ 52.90
2. ไม่เคยพบเห็น/ไม่เคยได้เห็น	ร้อยละ 47.10

2) ระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ระดับคะแนนการปฏิบัติหน้าที่จากการประเมินของกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ ณ ระดับคะแนน 5 และ ระดับ 7 คะแนนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.3 และ 16.5 ตามลำดับ และสามารถคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.01 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.33 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-23

ตารางที่ 4-23 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการประเมินของกลุ่มเยาวชนที่ดื่ม

ระดับคะแนนของเจ้าหน้าที่จากการประเมิน	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	69	17.2
- 5 คะแนน	77	19.3
- 6 คะแนน	57	14.3
- 7 คะแนน	66	16.5
- 8 คะแนน	58	14.5
- 9 คะแนน	14	3.5
- 10 คะแนน	28	7.0
- ไม่ระบุคะแนน	31	7.7
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.01		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.33		

4.1.3.4 ประเด็นด้านกฎหมาย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ด้านกฎหมายจากมุมมองของของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า มีทัศนคติต่อกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันอย่างไร โดยแบ่งเป็น ทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ทัศนคติความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และ ทัศนคติว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม มีรายละเอียดดังนี้

1) ทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มเยาวชนมีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูงมากใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 90.50 ดังตารางที่ 4-24

ตารางที่ 4-24 แสดงทัศนคติความจำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมาย
ที่เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มเยาวชนที่ ดื่ม
1. จำเป็น	ร้อยละ 90.50
2. ไม่จำเป็น	ร้อยละ 09.50

2) ทัศนคติความจำเป็นต่อการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่ากลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีทัศนคติถึงความจำเป็นต่อการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียงร้อยละ 33.80 สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีความต้องการเพิ่มกฎหมายเหล่านี้เพื่อบังคับใช้เพิ่มเติม ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการใช้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตนเอง ดังตารางที่ 4-25

ตารางที่ 4-25 แสดงทัศนคติความจำเป็นต่อการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับ
การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มเยาวชนที่ดื่ม
1. จำเป็น	ร้อยละ 33.80
2. ไม่จำเป็น	ร้อยละ 66.20

3) ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จากการประเมินของกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ ณ ระดับคะแนน 8 คะแนน (ร้อยละ 24) และระดับ 7 คะแนน (ร้อยละ 19) ตามลำดับ และสามารถคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.97 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.14 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-26

ตารางที่ 4-26 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
ของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ระดับคะแนนจากการประเมิน	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	39	9.8
- 5 คะแนน	43	10.8
- 6 คะแนน	47	11.8
- 7 คะแนน	76	19.0
- 8 คะแนน	96	24.0
- 9 คะแนน	43	10.8

- 10 คะแนน	40	10.0
- ไม่ระบุคะแนน	16	4.0
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.97		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.14		

4) ทักษะคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในสังคม หลังจากสอบถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ต้มแอลกอฮอล์ว่า ปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในสังคม พบว่า กลุ่มเยาวชนมีทัศนคติว่าปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในสังคม คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนที่เป็นแท้ที่จริงแล้วเป็นฝั่งของเยาวชนผู้บริโภคกลับตระหนักว่าพฤติกรรมของกลุ่มตนเองเป็นต้นตอสำคัญของการแก้ไขปัญหาเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในสังคมดังตารางที่ 4-27

**ตารางที่ 4-27 แสดงลำดับต้นตอของการแก้ปัญห เครื่องต้มแอลกอฮอล์ในสังคม
จากทัศนคติของกลุ่มเยาวชน**

สาเหตุของปัญหา	กลุ่มเยาวชนที่ต้ม
1. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 1
2. ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 2
3. ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง	อันดับ 3
4. ปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป	อันดับ 4

4.2 กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ คือ ผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในเขตชุมชน และบริเวณใกล้เคียงที่เยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเชียงราย โดยกระจายทั้ง 18 อำเภอ จำนวน 384 ตัวอย่าง

ตารางที่ 4-28 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

ชื่ออำเภอ	สัดส่วนประชากร	จำนวนตัวอย่างกลุ่มผู้จำหน่าย
เมืองเชียงราย	18.88	72
เวียงชัย	3.68	14
เชียงของ	5.20	20
เทิง	7.01	27
พาน	10.38	40
ป่าแดด	2.20	8
แม่จัน	8.08	31
เชียงแสน	4.20	16
แม่สาย	7.12	27
แม่สรวย	6.67	26
เวียงป่าเป้า	5.60	22
พญาเม็งราย	3.50	13
เวียงแก่น	2.61	10
ขุนตาล	2.70	10
แม่ฟ้าหลวง	5.81	22
แม่ลาว	2.56	10
เวียงเชียงรุ้ง	2.23	9
ดอยหลวง	1.59	6
รวม	100.00	384

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ออกเป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ความรับรู้ของผู้จำหน่ายฯ ต่อ

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จำหน่ายฯ ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่าย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ แบ่งเป็นข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลการประกอบการของกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มผู้จำหน่าย

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่างของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ จำแนกเป็น เพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพการสมรส การศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-29 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่าย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่าย	จำนวน (n=384)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	208	54.2
- หญิง	171	44.5
- ไม่ระบุ	5	1.3
อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	184	47.9
- ระหว่าง 31-60 ปี	185	48.2
- มากกว่า 60 ปี	10	2.6
- ไม่ระบุ	5	1.3
อายุเฉลี่ยเท่ากับ 33.61 ปี		
การนับถือศาสนา		
- พุทธ	355	92.4
- คริสต์	17	4.4
- อิสลาม	4	1.1
- ศาสนาอื่นๆ	5	1.3
- ไม่ระบุ	3	0.8
เขตการปกครอง		
- เทศบาล	179	46.6
- อบต.	91	23.7
- ไม่ระบุ	114	29.7
สถานะภาพสมรส		
- โสด	199	51.8
- สมรส (อยู่ด้วยกัน)	152	39.6
- สมรส (แยกกันอยู่)	13	3.4

- หม้าย	8	2.1
- หย่าร้าง	8	2.1
- ไม่ระบุ	4	1.0
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ประถมศึกษา	22	5.7
- มัธยมศึกษาตอนต้น	32	8.3
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	78	20.3
- ปวส/ปวท	43	11.2
- ปริญญาตรี	191	49.7
- ปริญญาโท	6	1.6
- ปริญญาเอก	3	0.8
- อื่นๆ	4	1.1
- ไม่ระบุ	5	1.3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ใน 18 อำเภอ จำนวน 384 คน ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า

กลุ่มผู้จำหน่ายเป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.2) มีสัดส่วนมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 44.5) มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 33.61 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-60 ปี (ร้อยละ 48.2) และช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 47.9) ตามลำดับ

กลุ่มผู้จำหน่ายส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 92.4) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 4.4) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 1.1) และศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 1.3) ตามลำดับ

ที่อยู่อาศัยของกลุ่มผู้จำหน่ายส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 46.6) และเขต อบต. (ร้อยละ 23.7) ตามลำดับ

กลุ่มจำหน่ายมีสถานภาพโสดเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 51.8) สมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 39.6) และสมรสแต่แยกกันอยู่ (ร้อยละ 3.4)

ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดพบว่า กลุ่มจำหน่ายมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 49.7) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 20.3)

4.2.1.2 ข้อมูลการประกอบการของกลุ่มผู้จำหน่าย

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ประกอบการของกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถสะท้อนภาวะตลาดของวงการธุรกิจนี้ได้ จำแนกเป็นคำถาม 11 ประเด็น ดังนี้

- 1) การถือครองกรรมสิทธิ์ในสถานประกอบการ
- 2) จำนวนพนักงานในสถานประกอบการ
- 3) ประเภทของสถานประกอบการ
- 4) ช่วงเวลาเปิด-ปิดทำการของสถานประกอบการ

- 5) ประเภทเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์ที่จัดจำหน่าย
 - 6) สัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์
 - 7) รายได้รวมเฉลี่ยของสถานประกอบการ
 - 8) กำไรขั้นต้นของการจำหน่ายเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์
 - 9) กลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ
 - 10) สถานที่สำคัญที่ใกล้สถานประกอบการในรัศมี 1 กิโลเมตร และ
 - 11) ใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์
- โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การถือครองกรรมสิทธิ์ในสถานประกอบการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์ส่วนใหญ่มีสถานะเป็นเจ้าของสถานประกอบการ (กรณีมีเจ้าของเพียงคนเดียว) 182 คน (ร้อยละ 47.40) เป็นหุ้นส่วนของสถานประกอบการ (มีเจ้าของหลายคน) 73 คน (ร้อยละ 19.01) และเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ เช่น เป็นผู้จัดการร้านหรือสถานบริการ 117 คน (ร้อยละ 30.47) ดังตารางที่ 4-30

ตารางที่ 4-30 แสดงประเภทของการถือครองกรรมสิทธิ์ในสถานประกอบการ

ประเภทการถือครองกรรมสิทธิ์	ความถี่ (จำนวนคน)
1.เป็นเจ้าของสถานประกอบการ (กรณีมีเจ้าของเพียงคนเดียว)	182 (ร้อยละ 47.40)
2.เป็นหุ้นส่วนของสถานประกอบการ (กรณีมีเจ้าของหลายคน)	73 (ร้อยละ 19.01)
3.มีฐานะเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ	117 (ร้อยละ 30.47)
4.ไม่ระบุ	12 (ร้อยละ 3.12)

2) จำนวนพนักงานในสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการในแต่ละแห่งส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานในช่วงระหว่าง 1-5 คน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 6.05 คน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 คน แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการประเภทนี้ส่วนมากเป็นธุรกิจที่ใช้กำลังแรงงานน้อย ดังตารางที่ 4-31

ตารางที่ 4-31 แสดงจำนวนพนักงานในสถานประกอบการแต่ละแห่ง

จำนวนพนักงานในสถานประกอบการ	ความถี่ (จำนวนสถานประกอบการ)
- 1- 5 คน	191 (ร้อยละ 49.74)
- 6- 10 คน	72 (ร้อยละ 18.75)
- มากกว่า 10 คน	46 (ร้อยละ 11.98)
- ไม่ระบุ	75 (ร้อยละ 19.53)
- จำนวนพนักงานโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.05	
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.27	

3) ประเภทของสถานประกอบการ พบว่า ประเภทของสถานประกอบการของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สำรวจส่วนใหญ่เป็นร้านอาหาร (ร้อยละ 25.52) ร้านขายของชำ (ร้อยละ 25.26) และสถานบันเทิง (ร้อยละ 23.18) ดังตารางที่ 4-32

ตารางที่ 4-32 แสดงประเภทของสถานประกอบการของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประเภทของสถานประกอบการ	ความถี่
1. มินิมาร์ท	31 (ร้อยละ 8.07)
2. ร้านค้าในบริเวณหอพัก	12 (ร้อยละ 3.13)
3. ร้านค้าในปั้มน้ำมัน/ปั้มน้ำแก๊ส	5 (ร้อยละ 1.30)
4. ร้านค้าส่ง	16 (ร้อยละ 4.17)
5. ศูนย์การค้าขนาดใหญ่	3 (ร้อยละ 0.78)
6. ซูเปอร์มาร์เก็ต	5 (ร้อยละ 1.30)
7. ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม.	20 (ร้อยละ 5.21)
8. ร้านขายของชำ/โชห่วย	97 (ร้อยละ 25.26)
9. ร้านอาหาร	98 (ร้อยละ 25.52)
10.สถานบันเทิง	89 (ร้อยละ 23.18)
11.อื่นๆ	3 (ร้อยละ 0.78)
12.ไม่ระบุ	5 (ร้อยละ 1.30)

4) ช่วงเวลาเปิด-ปิดทำการของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่เปิดทำการในช่วงเวลา 06.01 – 09.00 น. และ 15.01-18.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.4 และร้อยละ 21.4 ตามลำดับ และช่วงเวลาปิดทำการส่วนใหญ่ปิดทำการในช่วงเวลา 24.01-03.00 น. และ 21.01-24.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.9 และ 29.3 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่าช่วงเวลาปิดทำการของสถานประกอบการเป็นช่วงเวลาที่ดีกมาก และคาบเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย ดังตารางที่ 4-33

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน ที่ถามถึงช่วงเวลาในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดเชียงรายมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ช่วงเวลา 00.01-03.00 น. (ร้อยละ 23.63) ตามตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-33 แสดงช่วงเวลาเปิด-ปิดทำการของสถานประกอบการ

ช่วงเวลา	ช่วงเวลาที่เปิด	ช่วงเวลาที่ปิด
1. 06.01-09.00 น.	ร้อยละ 45.4	ร้อยละ 0.3
2. 09.01-12.00 น.	ร้อยละ 15.0	ร้อยละ 0.8
3. 12.01-15.00 น.	ร้อยละ 1.4	ร้อยละ 0.0
4. 15.01-18.00 น.	ร้อยละ 21.4	ร้อยละ 1.6

5. 18.01-21.00 น.	ร้อยละ 13.4	ร้อยละ 23.5
6. 21.01-24.00 น.	ร้อยละ 1.4	ร้อยละ 29.3
7. 24.01-03.00 น.	ร้อยละ 1.7	ร้อยละ 43.9
8. 03.01-06.00 น.	ร้อยละ 0.3	ร้อยละ 0.6

5) ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำหน่าย พบว่า สถานประกอบการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์เป็นสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ เหล้าสี/สุราไทย สุราต่างประเทศ และเหล้าผสมน้ำผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.7 ร้อยละ 15.9 และร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-34 สอดคล้องกับข้อมูลที่สำรวจจากกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงรายที่พบว่า เครื่องดื่มที่เยาวชนนิยมดื่มมากที่สุด คือ เบียร์ ร้อยละ 33.7 ตามตารางที่ 4-3 เนื่องจากดื่มง่ายกว่าสุราที่ต้องมีส่วนผสมหลายอย่าง ประกอบกับการจัดรายการส่งเสริมการขายของผู้จำหน่ายที่มีการแข่งขันกัน

นอกจากนี้ จากข้อมูลการจัดเก็บภาษีเบียร์ของกรมสรรพสามิต ระหว่างตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 ถึงปีงบประมาณ 2558 (8 เดือนแรก) ก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจาก การเพิ่มอัตราภาษี ปริมาณการบริโภคและปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้น ตามตารางที่ 2-1

ตารางที่ 4-34 แสดงความถี่ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำหน่าย แต่ละประเภทในสถานประกอบการ

ชนิดเครื่องดื่ม	ความถี่ (ร้อยละ)
1. เหล้าสี/สุราไทย	18.7
2. เหล้าขาว	9.8
3. เหล้าผสมน้ำผลไม้	11.5
4. สุราต่างประเทศ	15.9
5. สาโท/กระแช่/อุ/สาเก (สุราพื้นบ้านไทย)	2.9
6. ไวน์	7.1
7. บรันดี	8.6
8. เหล้าจีน/เซียงซุน	2.0
9. เบียร์	23.3
10. อื่นๆ	0.2

6) สัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ได้จากการสอบถามกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย พบว่า สัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 11-20 เทียบกับรายได้รวมของสถานประกอบการ รองลงมาคือ ร้อยละ 1-10 เทียบกับรายได้รวม และร้อยละ 21-30 เทียบกับรายได้รวม แสดงให้เห็นว่ารายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสัดส่วนรายได้ที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้รวม ดังตารางที่ 4-35

ตารางที่ 4-35 สัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานประกอบการ

สัดส่วนรายได้จากการจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เทียบกับรายได้	ความถี่ (ร้อยละ)
รวม	
1. ร้อยละ 1-10	16.4
2. ร้อยละ 11-20	22.1
3. ร้อยละ 21-30	15.9
4. ร้อยละ 31-40	6.7
5. ร้อยละ 41-50	5.1
6. ร้อยละ 51-60	11.9
7. ร้อยละ 61-70	7.8
8. ร้อยละ 71-80	4.9
9. ร้อยละ 81-90	5.4
10. ร้อยละ 91-100	3.8

7) รายได้รวมเฉลี่ยของสถานประกอบการ พบว่า รายได้รวมของสถานประกอบการในแต่ละวันที่สำรวจมีรายได้ที่กระจายตัวค่อนข้างสูง โดยสถานประกอบการมีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 18.9 และรองลงมามีรายได้มากกว่า 10,001 คิดเป็นร้อยละ 14.9 ดังตารางที่ 4-36

ตารางที่ 4-36 แสดงรายได้รวมเฉลี่ยของสถานประกอบการในแต่ละวัน

รายได้รวมเฉลี่ย	ความถี่ (ร้อยละ)
1. น้อยกว่า 1,000	6.9
2. ระหว่าง 1,001-2,000	18.9
3. ระหว่าง 2,001-3,000	11.7
4. ระหว่าง 3,001-4,000	8.5
5. ระหว่าง 4,001-5,000	10.9
6. ระหว่าง 5,001-6,000	8.2
7. ระหว่าง 6,001-7,000	5.6
8. ระหว่าง 7,001-8,000	6.4
9. ระหว่าง 8,001-9,000	3.7
10. ระหว่าง 9,001-10,000	4.3
11. มากกว่า 10,001	14.9

8) กำไรขั้นต้นของการจำหน่ายเครื่องตีมัลลอคอฮอลล์ พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายเครื่องตีมัลลอคอฮอลล์ระหว่างร้อยละ 10-35 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.55 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.129 สามารถสะท้อนชัดเจนว่ากำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายเครื่องตีมัลลอคอฮอลล์มีค่าที่สูงพอสมควร ดังตารางที่ 4-37

ตารางที่ 4-37 แสดงกำไรขั้นต้นของการจำหน่ายเครื่องตีมัลลอคอฮอลล์ของสถานประกอบการ

กำไรขั้นต้นของการจำหน่ายเครื่องตีมัลลอคอฮอลล์	ความถี่ (จำนวนสถานประกอบการ)
- 1-20 เปอร์เซ็นต์	82 (ร้อยละ 21.35)
- 21-40 เปอร์เซ็นต์	76 (ร้อยละ 19.79)
- มากกว่า 40 เปอร์เซ็นต์	50 (ร้อยละ 13.03)
- ไม่ระบุ	176 (ร้อยละ 45.83)
- กำไรขั้นต้นโดยเฉลี่ย เท่ากับ 25.55	
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 20.129	

9) กลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ พบว่า นิสิต/นักศึกษาเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการที่สำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมา คือ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 24.7 เป็นเรื่องที่น่าวิตกว่านิสิต/นักศึกษากลับเป็นกลุ่มลูกค้าที่สำคัญของสถานประกอบการประเภทนี้ หรืออาจเป็นเพราะนิสิต/นักศึกษาเป็นกลุ่มที่ไม่ระมัดระวังค่าใช้จ่าย ดังตารางที่ 4-38

ตารางที่ 4-38 แสดงกลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ

กลุ่มลูกค้า	ความถี่ (ร้อยละ)
1. นักเรียน	1.6
2. นิสิต/นักศึกษา	42.6
3. พนักงานออฟฟิศ	10.9
4. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน	24.7
5. นักท่องเที่ยวชาวไทย	11.7
6. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	1.3
7. ผู้ค้ารายย่อย (ซื้อเพื่อไปจำหน่ายต่อ)	4.5
8. อื่นๆ	2.7

10) สถานที่สำคัญที่ใกล้สถานประกอบการในรัศมี 1 กิโลเมตร พบว่า สถานที่สำคัญที่ใกล้สถานประกอบการในรัศมี 1 กิโลเมตรที่มีความถี่มากที่สุด คือ ย่านการค้าย่านธุรกิจ (ร้อยละ 20.3) หอพัก คอนโด อพาร์ทเมนต์ (ร้อยละ 17.8) และวัดหรือศาสนสถาน (ร้อยละ 16.8) แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการทุกประเภทมักตั้งอยู่ใกล้ที่มีผู้คนจำนวนมากหรือที่พักอาศัยซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง ดังตารางที่ 4-39

ตารางที่ 4-39 แสดงสถานที่สำคัญที่ใกล้สถานประกอบการในรัศมี 1 กิโลเมตร

สถานที่สำคัญ	ความถี่ (ร้อยละ)
1. โรงเรียน	11.3
2. มหาวิทยาลัย	13.3
3. วัด/โบสถ์/มัสยิด	16.8
4. โรงพยาบาล	5.9
5. สถานที่ราชการอื่นๆ (นอกเหนือจากข้อ 1,2,4)	3.2
6. แหล่งท่องเที่ยว	6.6
7. หอพัก/คอนโด/อพาร์ทเมนต์	17.8
8. ย่านการค้า/ย่านธุรกิจ	20.3
9. อื่นๆ	4.8

11) ใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 60.3 และสถานประกอบการที่ไม่มีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 39.7 อย่างไรก็ตาม สถานประกอบการที่มีใบอนุญาตเหล่านั้นกลับไม่สามารถระบุประเภทของใบอนุญาตได้ มากถึงร้อยละ 38.6 ของสถานประกอบการที่มีใบอนุญาตทั้งหมด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้จำหน่ายไม่ได้สนใจหรือตระหนักถึงประเภทของใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเท่าที่ควร เพียงแค่รู้ว่ามีการมีใบอนุญาตเท่านั้น ตามตารางที่ 4-40

ตารางที่ 4-40 แสดงการมีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานประกอบการ

การมีใบอนุญาต	ความถี่
ไม่มี	ร้อยละ 39.7
มี	ร้อยละ 60.3
- สามารถระบุประเภทได้	ร้อยละ 61.4
- ไม่สามารถระบุประเภทได้	ร้อยละ 38.6

4.2.2 ความรับรู้ของผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

ประเด็นการรับทราบและรู้จักกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่าย จำแนกเป็นการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมถึงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายดังกล่าวด้วย ดังนี้

- 1) การรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.2 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 19.8 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มเยาวชน ดังตารางที่ 4-41

ตารางที่ 4-41 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มผู้จำหน่าย

การรับทราบและรู้จัก	ความถี่
1.รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 80.2
2.ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 19.8

- 2) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่าช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 28.4 ร้อยละ 18.7 ร้อยละ 17.0 และ ร้อยละ 16.2 ตามลำดับ ซึ่งคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน มีเพียงช่องทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เป็นช่องทางสำคัญอีกช่องทางหนึ่งสำหรับกลุ่มผู้จำหน่าย ดังตารางที่ 4-42

ตารางที่ 4-42 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มผู้จำหน่าย

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	ความถี่ (ร้อยละ)
1. โทรทัศน์	28.4
2. วิทยู	7.1
3. สื่อสิ่งพิมพ์	18.7
4. อินเทอร์เน็ต	17.0
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	16.2
6. เพื่อน/คนรู้จัก	4.4
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	4.8
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	3.1
9. อื่นๆ	0.3

3) การรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 62.4 และกลุ่มผู้จำหน่ายที่ไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 37.6 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มเยาวชน ดังตารางที่ 4-43

ตารางที่ 4-43 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้จำหน่าย

การรับทราบและรู้จัก	ความถี่ (ร้อยละ)
1. รู้จัก/เคยได้ยิน	62.4
2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	37.6

4) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดในกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ตและเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 35.2 ร้อยละ 18.1 ร้อยละ 15.6 และร้อยละ 15.3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-44

ตารางที่ 4-44 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้จำหน่าย

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	ความถี่ (ร้อยละ)
1. โทรทัศน์	35.2
2. วิทยุ	7.9
3. สื่อสิ่งพิมพ์	18.1
4. อินเทอร์เน็ต	15.6
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	15.3
6. เพื่อน/คนรู้จัก	2.5
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3.5
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	1.7
9. อื่นๆ	0.2

4.2.2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ในประเด็นกฎหมาย 4 ประเด็นสำคัญเช่นเดียวกับกับกลุ่มเยาวชน โดยมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27)
- 2) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)
- 3) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)
- 4) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)

โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ตามลำดับต่อไปนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27) พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีรับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่ายที่ดีมาก ยกเว้นประเด็นที่ว่าร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 49.3 ผลดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคที่มีความเข้าใจที่คาดเคลื่อนในประเด็นนี้เช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4-45

**ตารางที่ 4-45 แสดงการความรับรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย
(ตามมาตรา 27) ของกลุ่มผู้จำหน่าย**

สถานที่จำหน่าย (มาตรา27)	ความถี่
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 90.6
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 91.4
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 90.1
4.ร้านค้าใต้หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 84.9
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 79.6
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 83.0
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 80.7
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 74.2
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 49.3
10.ในโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 77.8

2) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28) พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายที่ดีพอสมควร แต่สิ่งที่น่าสังเกต คือ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายคาดเคลื่อนว่า ช่วงเวลา 14.00-17.00 น. ในวันปกติสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 46.0 ผลดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคที่มีความเข้าใจที่คาดเคลื่อนในประเด็นนี้เช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4-46

**ตารางที่ 4-46 แสดงการความรับรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย
(ตามมาตรา 28) ของกลุ่มผู้จำหน่าย**

วันและเวลาที่จำหน่าย (มาตรา28)	ความถี่
1.เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 62.7
2.เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 46.0
3.เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 83.0
4.เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 65.0
5.ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง	ตอบถูกร้อยละ 82.5

3) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31) พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มที่ดีพอสมควร แต่สิ่งที่น่าสังเกต คือ กลุ่มผู้จำหน่ายมีความเข้าใจในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มคาดเคลื่อนว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้

จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 51.7 ผลดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มเยาวชนที่มีความเข้าใจที่คาดเคลื่อนในประเด็นนี้เช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4-47

ตารางที่ 4-47 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่สถานที่ห้ามดื่ม (ตามมาตรา 31) ของกลุ่มผู้จำหน่าย

สถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)	ความถี่
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 85.4
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 86.9
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 86.2
4.ร้านค้าใต้หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 80.2
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 82.5
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 77.0
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 75.2
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 69.7
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 51.7
10.ในโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 75.5

4) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาที่ค่อนข้างต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ โดยเปรียบเทียบกับประเด็นการลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการแสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น มีกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายตอบถูกเพียงร้อยละ 46.2 และร้อยละ 50.7 เท่านั้น ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-48

ตารางที่ 4-48 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา (ตามมาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มผู้จำหน่าย

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)	ความถี่
1.ผู้นำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย	ตอบถูกร้อยละ 73.4
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี	ตอบถูกร้อยละ 77.8
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการเมึนเมาจนครองสติไม่ได้	ตอบถูกร้อยละ 73.1
4.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	ตอบถูกร้อยละ 70.8
5.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย	ตอบถูกร้อยละ 72.6
6.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 46.2

7.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 60.6
8.แจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	ตอบถูกร้อยละ 54.8
9.อวดอ้างสรรพคุณของเครื่องตี้ม เช่น ตี้มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 80.9
10.แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น	ตอบถูกร้อยละ 50.7

4.2.3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จำหน่ายต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ในประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประเด็นด้านกฎหมาย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของเยาวชนผู้บริโภค

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านพฤติกรรมของเยาวชนผู้บริโภค จากการพบเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ว่า เคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของเยาวชนผู้บริโภคเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 4-49 แสดงให้เห็นการเคยพบเห็นพฤติกรรมของเยาวชนผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

ตัวอย่างพฤติกรรม	ความถี่
1.ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	เคยพบเห็นร้อยละ 37.6
2.ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	เคยพบเห็นร้อยละ 54.0
3.สั่งให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไปซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์	เคยพบเห็นร้อยละ 74.2
4.ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 66.1
5.ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 73.9

จากตารางที่ 4-49 พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของเยาวชนผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสัดส่วนที่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนโดยเปรียบเทียบ (ในตารางที่ 4-20)

4.2.3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย จากการพบเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของผู้จำหน่ายด้วยกันเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 4-50 แสดงการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

ตัวอย่างพฤติกรรม	ความถี่
1. ขายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	เคยพบเห็นร้อยละ 38.9
2. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 68.4
3. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 77.0
4. จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี	เคยพบเห็นร้อยละ 70.8
5. จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่เมากจนครองสติไม่ได้	เคยพบเห็นร้อยละ 55.4
6. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	เคยพบเห็นร้อยละ 18.0
7. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย	เคยพบเห็นร้อยละ 30.0
8. ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เคยพบเห็นร้อยละ 50.4
9. ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เคยพบเห็นร้อยละ 43.9
10. แจก แถม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	เคยพบเห็นร้อยละ 46.7

จากตารางที่ 4-50 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสัดส่วนที่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนโดยเปรียบเทียบ (ในตารางที่ 4-21)

4.2.3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการพบเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เคยพบเห็นพฤติกรรมเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร ได้แก่ การเคยถูกจับกุมจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนครั้งของการถูกดำเนินคดีจำแนกตามการกระทำความผิดตามกฎหมาย และระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเด็นการเคยถูกจับกุมจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เคยถูก

จับกุมจากการกระทำความผิดกฎหมายมีเพียงร้อยละ 4.4 เท่านั้น ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ดังตารางที่ 4-51

ตารางที่ 4-51 แสดงสัดส่วนการเคยถูกจับกุมของกลุ่มผู้จำหน่ายที่กระทำความผิดกฎหมาย

ประสบการณ์ของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ความถี่
เคย	ร้อยละ 4.4
ไม่เคย	ร้อยละ 95.6

2) จำนวนการถูกดำเนินคดีจำแนกตามการกระทำความผิดตามกฎหมาย พบว่า ความผิดที่ถูกดำเนินคดีมากที่สุด คือ การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเวลาที่ยาขาย และเป็นเรื่องที่น่าแปลกใจว่าเมื่อผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กระทำความผิดแล้ว มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ถูกเรียกให้จ่ายค่าปรับ และค่าปรับส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 2,000-4,000 บาท ต่อการกระทำความผิดหนึ่งครั้ง ดังตารางที่ 4-52

ตารางที่ 4-52 จำนวนการถูกดำเนินคดีจำแนกตามการกระทำความผิดตามกฎหมาย

การกระทำความผิดในประเด็นต่างๆ	จำนวนครั้งที่ถูกดำเนินคดี	ค่าปรับในแต่ละครั้ง
1.ขายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย (ม.27)	14	-
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (ม.28)	17	2,000
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (ม.28)	15	4,000
4.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี (ม.29)	16	-
5.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่ไม่อาจครองสติไม่ได้ (ม.29)	15	2,000
6.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ(ม.30)	14	-
7.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย (ม.30)	14	-
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.30)	15	-
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.30)	15	-
10.แจก แยม หรือให้สินค้าตัวอย่าง (ม.30)	15	-

3) ระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ พ.ศ.2551 พบว่า ระดับคะแนนการปฏิบัติหน้าที่จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.61 ซึ่งสูงกว่าจากการประเมินของกลุ่มเยาวชน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.872 ซึ่งต่ำกว่าจากการประเมินของกลุ่มเยาวชน ดังตารางที่ 4-53

ตารางที่ 4-53 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการประเมินของกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์

ระดับคะแนนจากการประเมิน	จำนวน(n=384)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	40	10.4
- 5 คะแนน	68	17.7
- 6 คะแนน	55	14.3
- 7 คะแนน	84	21.9
- 8 คะแนน	73	19.0
- 9 คะแนน	28	7.3
- 10 คะแนน	24	6.3
- ไม่ระบุคะแนน	12	3.1
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.61		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.87		

4.2.3.4 ประเด็นด้านกฎหมาย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ด้านกฎหมายจากมุมมองของของกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ว่ามีทัศนคติต่อกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อควบคุมเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ในปัจจุบันอย่างไร

1) ทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์มีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ในระดับสูงมาก คือ ร้อยละ 90.1 ซึ่งเป็นระดับใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน ดังตารางที่ 4-54

ตารางที่ 4-54 แสดงทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่
จำเป็น	ร้อยละ 90.1
ไม่จำเป็น	ร้อยละ 9.9

2) ทักษะความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์แสดงทักษะถึงความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์เท่ากับร้อยละ 58.7 ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน อาจจะสะท้อนได้ว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์มีความต้องการเพิ่มกฎหมายที่มาบังคับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทความเป็นจริงให้มากขึ้น ตามตารางที่ 4-55

**ตารางที่ 4-55 แสดงทักษะความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้จำหน่าย**

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่
จำเป็น	ร้อยละ 58.7
ไม่จำเป็น	ร้อยละ 41.3

3) ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ มี 8 คะแนน มากที่สุด (ร้อยละ 25.8) รองลงมาเป็น 7 คะแนน (ร้อยละ 21.9) ซึ่งมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.29 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.69 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าจากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน ดังตารางที่ 4-56

**ตารางที่ 4-56 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
ของกลุ่มผู้จำหน่าย**

ระดับคะแนนจากการประเมิน	จำนวน (n=384)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	12	3.0
- 5 คะแนน	48	12.5
- 6 คะแนน	48	12.5
- 7 คะแนน	84	21.9
- 8 คะแนน	99	25.8
- 9 คะแนน	31	8.1
- 10 คะแนน	46	12.0
- ไม่ระบุคะแนน	16	4.2
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 7.29		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.69		

4) ทศนคคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม

ตารางที่ 4-57 แสดงลำดับต้นตอของการแก้ปัญห เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม จากทัศนคติของกลุ่มผู้จำหน่าย

สาเหตุของปัญหา	ลำดับ
1. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 1
2. ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 2
3. ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง	อันดับ 3
4. ปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป	อันดับ 4

จากตารางที่ 4-57 จากสอบถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า ปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม พบว่า ปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ปัญห เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เห็นสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนว่าพฤติกรรมของกลุ่มผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ทำตามกฎหมายเป็นต้นตอสำคัญของการแก้ปัญห เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม

4.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่

กลุ่มเจ้าหน้าที่ คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงรายที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่ 18 อำเภอ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าพนักงานสรรพสามิต และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น โดยใช้วิธีการสุ่มตามจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) ตามอำเภอต่างๆ อำเภอละ 10 คน กระจายงาน รวมกลุ่มตัวอย่างประมาณ 180 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 4-58

ตารางที่ 4-58 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเจ้าหน้าที่

ชื่ออำเภอ	สัดส่วนประชากร	จำนวนตัวอย่างกลุ่มเจ้าหน้าที่
เมืองเชียงราย	18.88	10
เวียงชัย	3.68	10
เชียงของ	5.20	10
เทิง	7.01	10

พาน	10.38	10
ป่าแดด	2.20	10
แม่จัน	8.08	10
เชียงใหม่	4.20	10
แม่สาย	7.12	10
แม่สรวย	6.67	10
เวียงป่าเป้า	5.60	10
พญาเม็งราย	3.50	10
เวียงแก่น	2.61	10
ขุนตาล	2.70	10
แม่ฟ้าหลวง	5.81	10
แม่ลาว	2.56	10
เวียงเชียงรุ้ง	2.23	10
ดอยหลวง	1.59	10
รวม	100.00	180

4.3.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มเจ้าหน้าที่

การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ จำแนกเป็น เพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่งและรายได้ต่อเดือน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4-59 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-59 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเจ้าหน้าที่

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเจ้าหน้าที่	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	92	51.1
- หญิง	88	48.9
อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	43	23.9
- ระหว่าง 31-60 ปี	105	58.3
- ไม่ระบุ	32	17.8
อายุเฉลี่ยเท่ากับ 39.07 ปี		
การนับถือศาสนา		

- พุทธ	175	97.0
- คริสต์	2	1.2
- อิสลาม	1	0.6
- ศาสนาอื่นๆ	2	1.2
เขตการปกครอง		
- เทศบาล	93	51.7
- อบต.	71	39.4
- ไม่ระบุ	16	8.9
สถานะภาพสมรส		
- โสด	60	33.2
- สมรส (อยู่ด้วยกัน)	100	55.6
- สมรส (แยกกันอยู่)	10	5.6
- หม้าย	10	5.6
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ประถมศึกษา	1	0.6
- มัธยมศึกษาตอนต้น	4	2.2
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	28	15.5
- ปวส./ปวท.	11	6.1
-ปริญญาตรี	111	61.7
-ปริญญาโท	24	13.3
-ปริญญาเอก	1	0.6
อาชีพจำแนกตามสายงาน		
-ข้าราชการตำรวจ	56	31.1
-ข้าราชการฝ่ายปกครอง	12	6.7
-ข้าราชการสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น	25	13.9
-ข้าราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	24	13.3
-ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ/ นักวิชาการ	4	2.2
-ข้าราชการกรมสรรพสามิต	1	0.5
- อื่นๆ	55	30.6
- ไม่ระบุ	3	1.7
ระดับของตำแหน่ง		
-เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ/ชั้นประทวน	98	54.4
-ผู้บริหารระดับต้น/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่ ร้อยตรี	33	18.3
-ผู้บริหารระดับสูง/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่ พันตรี	7	3.9
- อื่นๆ	19	10.6
- ไม่ระบุ	23	12.8
รายได้ต่อเดือน		
- น้อยกว่า 15,000 บาท	22	12.2

- 15,001-30,000 บาท	76	42.2
- มากกว่า 30,000 บาท	50	27.8
- ไม่ระบุ	32	17.8
รายได้ต่อเดือนเท่ากับ 20,229.5 บาท		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเจ้าหน้าที่ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพจำแนกตามสายงาน ระดับของตำแหน่งและรายได้ต่อเดือน พบว่า

กลุ่มเจ้าหน้าที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.1) มีสัดส่วนมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 48.9) มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 39.07 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-60 ปี (ร้อยละ 70.9)

กลุ่มเจ้าหน้าที่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 97.0) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 1.2) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 0.6) และศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

ที่อยู่อาศัยของกลุ่มเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 51.7) และเขต อบต. (ร้อยละ 39.4) ตามลำดับ

กลุ่มเจ้าหน้าที่ มีสถานภาพโสดเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 33.2) สมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 55.6) สมรสแยกกันอยู่ (ร้อยละ 5.6) และหม้าย (ร้อยละ 5.6) ตามลำดับ

ส่วนระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 61.7) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 15.5) ตามลำดับ

กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สัมภาษณ์เป็นสายงานข้าราชการตำรวจเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาเป็นสายงานอื่นๆ ซึ่งเป็นลูกจ้าง หรือพนักงานราชการ และสายงานข้าราชการสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 30.6 และร้อยละ 13.9 ตามลำดับ และหากจำแนกตามระดับตำแหน่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่สัมภาษณ์เป็นระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ/ชั้นประทวนเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาเป็นผู้บริหารระดับต้น/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่ร้อยตรี คิดเป็นร้อยละ 18.3

รายได้ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ ส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 15,001-30,000 บาท (ร้อยละ 42.2) ค่าเฉลี่ยของรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 20,229.5 บาท และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9,658.777 บาท

4.3.2 ความรับรู้ของเจ้าหน้าที่ต่อเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มเจ้าหน้าที่โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ แบ่งเป็น 8 ประเด็น ดังนี้

- 1) การรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- 2) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
- 3) การรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 4) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 5) การรับทราบว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- 6) การได้รับแจ้งจากผู้อื่นว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- 7) การรับทราบว่ากรปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และ
- 8) การรับทราบว่ากรบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อนวัยสมควร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.0 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-60

ซึ่งอัตราการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สูงกว่ากลุ่มเยาวชน ที่รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เพียงร้อยละ 64.9 (ตารางที่ 4-12) แต่กลับน้อยกว่ากลุ่มผู้จำหน่ายที่รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.2 (ตารางที่ 4-41)

**ตารางที่ 4-60 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่**

การรับทราบและรู้จัก	ความถี่
รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 80.0
ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 20.0

2) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากที่สุดในกลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ และ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 27.1 ร้อยละ 22.3 และ 18.8 ตามลำดับ ตามตารางที่ 4-61

ตารางที่ 4-61 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุม
เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	ความถี่
1. โทรทัศน์	ร้อยละ 27.1
2. วิทยุ	ร้อยละ 6.3
3. สื่อสิ่งพิมพ์	ร้อยละ 22.3
4. อินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 18.8
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	ร้อยละ 18.4
6. เพื่อน/คนรู้จัก	ร้อยละ 3.1
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละ 2.2
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	ร้อยละ 0.7
9. อื่นๆ	ร้อยละ 1.1

3) การรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ร้อยละ 78.9 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 21.1 ตามลำดับ ซึ่งอัตราการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังตารางที่ 4-62

ซึ่งอัตราการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ดังกล่าว สูงกว่าในกลุ่มเยาวชนที่รู้จักหรือเคยได้ยินร้อยละ 58.48 (ตารางที่ 4-14) และสูงกว่ากลุ่มผู้จำหน่ายที่รู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 62.4 (ตารางที่ 4-43)

ตารางที่ 4-62 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่

การรับทราบและรู้จัก	ความถี่
รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 78.9
ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 21.1

4) ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดในกลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ และ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 29.2 ร้อยละ 19.9 และร้อยละ 18.9 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-63

ตารางที่ 4-63 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	ความถี่
1. โทรทัศน์	ร้อยละ 29.2
2. วิทยุ	ร้อยละ 7.9
3. สื่อสิ่งพิมพ์	ร้อยละ 19.9
4. อินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 18.9
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	ร้อยละ 16.8
6. เพื่อน/คนรู้จัก	ร้อยละ 2.4
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละ 3.4
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	ร้อยละ 0.4
9. อื่นๆ	ร้อยละ 1.1

5) การรับทราบว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ทราบว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเพียงร้อยละ 53.3 และไม่ทราบร้อยละ 41.7 ตามลำดับ ซึ่งอัตราการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมากสำหรับผู้ซึ่งต้องเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ดังตารางที่ 4-64

ตารางที่ 4-64 แสดงการรับทราบว่าตนเองเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

การรับทราบ	ความถี่
ทราบ	ร้อยละ 53.3
ไม่ทราบ	ร้อยละ 41.7

6) การได้รับแจ้งจากผู้อื่นว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแจ้งจากผู้อื่นว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 35.6 และไม่เคยร้อยละ 64.4 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าอัตราการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ดังตารางที่ 4-65

ตารางที่ 4-65 แสดงการได้รับแจ้งจากผู้อื่นว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

การได้รับแจ้ง	ความถี่
เคย	ร้อยละ 35.6
ไม่เคย	ร้อยละ 64.4

7) การรับทราบว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ ที่รับทราบว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามีร้อยละ 50.6 เท่านั้น ดังตารางที่ 4-66

ตารางที่ 4-66 แสดงการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ ว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

การรับทราบ	ความถี่
ทราบ	ร้อยละ 50.6
ไม่ทราบ	ร้อยละ 49.4

8) การรับทราบว่าการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อนวัยสมควร พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่รับทราบว่าการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อนวัยสมควรมากถึงร้อยละ 89.4 สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างตระหนักว่าการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นต้นตอสำคัญของปัญหาสังคม อาทิ ปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ และการตั้งครุฑก่อนวัยอันควร ดังตารางที่ 4-67

ตารางที่ 4-67 แสดงการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ ว่าการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อนวัยอันควร

การรับทราบ	ความถี่
ทราบ	ร้อยละ 89.4
ไม่ทราบ	ร้อยละ 10.6

4.3.2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานและเจ้าหน้าที่ในประเด็นกฎหมาย 4 ประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27)
- 2) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)
- 3) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)
- 4) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)

โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ตามลำดับต่อไปนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27) พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ มีรับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่ายที่ดีมาก รวมทั้งประเด็นที่ว่าร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันไม่สามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบถูกมากถึงร้อยละ 70 ผลดังกล่าวดีกว่าทั้งในกลุ่มผู้บริโภคและกลุ่มผู้จำหน่าย ที่เข้าใจในประเด็นนี้ได้น้อยกว่า ดังตารางที่ 4-68

เป็นที่น่าสังเกตว่า ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ดังกล่าว น้อยกว่ากลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้จำหน่ายในทุกประเด็นคำถาม ยกเว้นประเด็นการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันที่กลุ่มเจ้าหน้าที่มีความรู้มากกว่ากลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้จำหน่าย (เปรียบเทียบตารางที่ 4-16 และตารางที่ 4-45)

ตารางที่ 4-68 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 27) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

สถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27)	ความถี่
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 90.0
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 88.9
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 89.4
4.ร้านค้าได้หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 87.2
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 83.9
6.สถานบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 85.6
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 86.7
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 75.0

9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน

ตอบถูกร้อยละ 70.0

10.ในโรงพยาบาล

ตอบถูกร้อยละ 83.3

2) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28) พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ รับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายที่ดีพอสมควร รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายว่า ช่วงเวลา 14.00-17.00 น. ในวันปกติไม่สามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากถึงร้อยละ 60.6 ผลดังกล่าวดีกว่าทั้งในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้จำหน่าย ที่เข้าใจในประเด็นนี้ได้น้อยกว่า ดังตารางที่ 4-69

ตารางที่ 4-69 แสดงการความรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (ตามมาตรา 28) ของกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่

วันและเวลาที่จำหน่าย (มาตรา28)	ความถี่
1.เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 61.7
2.เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 60.6
3.เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 72.2
4.เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 66.7
5.ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง	ตอบถูกร้อยละ 77.2

3) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31) พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ รับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มที่ดีพอสมควร รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันไม่สามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากถึงร้อยละ 71.7 ผลดังกล่าวดีกว่าในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้จำหน่าย ที่เข้าใจในประเด็นนี้ได้น้อยกว่า ดังตารางที่ 4-70

ข้อสังเกตคือ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ดังกล่าว น้อยกว่ากลุ่มเยาวชนเกือบทุกประเด็นคำถาม ยกเว้นความรู้ประเด็นสถานที่ห้ามดื่มในร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันที่กลุ่มเจ้าหน้าที่มีความรู้มากกว่ากลุ่มเยาวชน (เปรียบเทียบตารางที่ 4-18) และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้จำหน่ายในเรื่องเดียวกัน พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่มีความรู้มากกว่า (เปรียบเทียบตารางที่ 4-47)

ตารางที่ 4-70 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม
(ตามมาตรา 31) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

สถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)	ความถี่
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 85.6
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 85.0
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 86.1
4.หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 80.6
5.ในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 85.6
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 81.1
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 81.7
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 70.0
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 71.7
10.ในโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 77.2

4) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ รั้บู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาที่ดีพอสมควร แต่สิ่งที่น่าสังเกตกลุ่มตัวอย่างนี้มีความเข้าใจในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาที่คาดเคลื่อนในประเด็นการลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ และประเด็นการแสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างนี้ตอบถูกเพียงร้อยละ 61.1 และร้อยละ 58.9 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-71

ข้อสังเกต ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้จำหน่าย พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่มีความรู้มากกว่ากลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้จำหน่ายในเกือบทุกประเด็น (เปรียบเทียบตารางที่ 4-19 และตารางที่ 4-48)

ตารางที่ 4-71 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา
(ตามมาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)	ความถี่
1.ผู้นำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย	ตอบถูกร้อยละ 76.7
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี	ตอบถูกร้อยละ 68.3
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้	ตอบถูกร้อยละ 70.0
4.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	ตอบถูกร้อยละ 70.6
5.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย	ตอบถูกร้อยละ 77.8

6.ลดราคาเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 61.1
7.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าขมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการซิงโซค การซิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 73.3
8.แจก แถม หรือให้สินค้ำตัวอย่าง	ตอบถูกร้อยละ 70.0
9.อวดอ้างสรรพคุณของเครื่องตี๋ม เช่น ตี๋มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 82.2
10.แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้ำหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์นั้น	ตอบถูกร้อยละ 58.9

4.3.2.3 ประสพการณ์ในการควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นการสอบถามและวิเคราะห์ประสพการณ์ในการควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานและเจ้าหน้าที่ในประเด็นต่างๆ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การเข้าอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีประสพการณ์จากการอบรมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีเพียงร้อยละ 10.6 เท่านั้น ซึ่งการอบรมส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเอง สะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ดังตารางที่ 4-72

ตารางที่ 4-72 แสดงการเคยเข้าอบรมของกลุ่มเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

การเข้าอบรม	ความถี่
เคย	ร้อยละ 10.6
ไม่เคย	ร้อยละ 89.4

2) การเคยได้รับการติดต่อใดๆ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เคยได้รับการติดต่อใดๆ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีเพียงร้อยละ 11.1 เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่เอง โดยเฉพาะอย่างสาขางานด้านสาธารณสุข สะท้อนให้เห็นว่า มีเจ้าหน้าที่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยได้รับการติดต่อใดๆ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ดังตารางที่ 4-73

ตารางที่ 4-73 แสดงการเคยได้รับการติดต่อใดๆ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

การรับการติดต่อ	ความถี่
เคย	ร้อยละ 11.1
ไม่เคย	ร้อยละ 88.9

3) การเคยได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่า กลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เคยได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายที่ตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีเพียงร้อยละ 20.0 เท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่า พนักงานและเจ้าหน้าที่มีเพียงส่วนน้อยที่เคยได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายที่ตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังตารางที่ 4-74

ตารางที่ 4-74 แสดงการเคยได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการ
ให้เป็นไปตามกฎหมายของกลุ่มเจ้าหน้าที่

การรับมอบหมาย	ความถี่
เคย	ร้อยละ 20.0
ไม่เคย	ร้อยละ 80.0

4) ประสบการณ์การพบเห็นการกระทำความผิดและการเข้าดำเนินการ

ในส่วนนี้เป็นการสอบถามประสบการณ์ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ว่า เคยพบเห็นการกระทำความผิดและได้เข้าดำเนินการในความผิดเหล่านั้นอย่างไร โดยแบ่งประสบการณ์ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคและพฤติกรรมของผู้จัดจำหน่าย มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1) พฤติกรรมของผู้เยาวชน พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ มีอัตราการพบเห็นการกระทำความผิดของผู้เยาวชนจากจำแนกตามความผิดตามกฎหมายประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพบการกระทำผิดเหล่านั้น กลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนมากเลือกที่จะใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือนเป็นอันดับแรก รองมาคือ ไม่ดำเนินการใดๆ และเข้าจับกุมดำเนินคดี/ปรับน้อยที่สุดในทุกประเด็นความผิด สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่เลือกที่จะใช้วิธีการแบบละมุนละม่อมในการบังคับใช้กฎหมายมากกว่าวิธีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด ดังตารางที่ 4-75

ตารางที่ 4-75 แสดงประสบการณ์พบเห็นการกระทำความผิดของเยาวชน
และการเข้าดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ตัวอย่างของพฤติกรรมของเยาวชน	อัตราการพบเห็น	จำนวนครั้งของการดำเนินการ
1.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (มาตรา 27)	ร้อยละ 45.0	- จับกุม/ปรับ 17 ครั้ง - ตักเตือน 30 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 23 ครั้ง
2.ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (มาตรา 31)	ร้อยละ 46.7	- จับกุม/ปรับ 17 ครั้ง - ตักเตือน 40 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 31 ครั้ง
3.สั่งให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (มาตรา 29)	ร้อยละ 45.0	- จับกุม/ปรับ 15 ครั้ง - ตักเตือน 39 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 30 ครั้ง
4.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (มาตรา 28)	ร้อยละ 43.3	- จับกุม/ปรับ 11 ครั้ง - ตักเตือน 31 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 38 ครั้ง
5.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (มาตรา 28)	ร้อยละ 45.6	- จับกุม/ปรับ 11 ครั้ง - ตักเตือน 28 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 46 ครั้ง

4.2) พฤติกรรมของผู้จำหน่าย พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ มีอัตราการพบเห็นการกระทำความผิดของผู้จำหน่ายจำแนกตามความผิดตามกฎหมาย ประมาณร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพบการกระทำผิดเหล่านั้น กลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนมากเลือกที่จะว่ากล่าวตักเตือนเป็นอันดับแรก รองมาคือ ไม่ดำเนินการใดๆ และเข้าจับกุมดำเนินคดี/ปรับ น้อยที่สุดในทุกประเด็นความผิด ซึ่งผลดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการกระทำผิดของเยาวชน สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่เลือกที่จะวิธีการแบบละมุนละม่อมมากกว่าวิธีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดเช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4-76

ตารางที่ 4-76 แสดงประสบการณ์พบเห็นการกระทำความผิดของ
ผู้จำหน่ายและการเข้าดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ตัวอย่างของพฤติกรรมของผู้จำหน่าย	อัตราการพบเห็น	จำนวนครั้งของการดำเนินการ
1.ขายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย (มาตรา 27)	ร้อยละ 42.8	- จับกุม/ปรับ 21 ครั้ง - ตักเตือน 21 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 28 ครั้ง
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (มาตรา 28)	ร้อยละ 43.9	- จับกุม/ปรับ 16 ครั้ง - ตักเตือน 27 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 35 ครั้ง
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 –	ร้อยละ 44.4	- จับกุม/ปรับ 14 ครั้ง

17.00 น. ในวันปกติ (มาตรา 28)		- ตักเตือน 24 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 41 ครั้ง
4.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี (มาตรา 29)	ร้อยละ 44.4	- จับกุม/ปรับ 18 ครั้ง - ตักเตือน 28 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 33 ครั้ง
5.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่เมาจนครองสติไม่ได้ (มาตรา 29)	ร้อยละ 44.4	- จับกุม/ปรับ 16 ครั้ง - ตักเตือน 27 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 34 ครั้ง
6.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ (มาตรา 30)	ร้อยละ 38.9	- จับกุม/ปรับ 16 ครั้ง - ตักเตือน 16 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 19 ครั้ง
7.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย (มาตรา 30)	ร้อยละ 39.4	- จับกุม/ปรับ 15 ครั้ง - ตักเตือน 18 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 22 ครั้ง
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (มาตรา 30)	ร้อยละ 39.4	- จับกุม/ปรับ 10 ครั้ง - ตักเตือน 19 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 26 ครั้ง
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล แก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (มาตรา 30)	ร้อยละ 36.1	- จับกุม/ปรับ 14 ครั้ง - ตักเตือน 14 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 18 ครั้ง
10.แจก แคม หรือให้สินค้าตัวอย่าง (มาตรา 30)	ร้อยละ 37.2	- จับกุม/ปรับ 14 ครั้ง - ตักเตือน 13 ครั้ง - ไม่ดำเนินการใดๆ 18 ครั้ง

5) การรับรู้และความแม่นยำในบทลงโทษตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นการสอบถามกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า รับทราบบทลงโทษตามกำหนดของกฎหมายมากน้อยเพียงใด และการรับรู้ดังกล่าวมีความถูกต้องอย่างไร โดยแบบสอบถามจะถามถึงบทลงโทษในประเด็นหลัก 2 ข้อคำถาม ดังนี้

ก) เจ้าหน้าที่ทราบหรือไม่ว่า การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดใดชนิดหนึ่งให้กับเด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีโทษสถานใด ถ้าทราบโปรดระบุ

ข) เจ้าหน้าที่ทราบหรือไม่ว่า การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด มีโทษสถานใด ถ้าทราบโปรดระบุ

ตารางที่ 4-77 สรุปผลการสำรวจการรับรู้ของกลุ่มเจ้าหน้าที่

คำถามข้อ	กลุ่มตัวอย่างคิดว่ารับรู้	การรับรู้ที่ถูกต้องของกลุ่มตัวอย่าง
ก)	คิดว่าตนเองรับรู้ถูกต้อง ร้อยละ 41.1	รับรู้ถูกต้อง ร้อยละ 3.9
ข)	คิดว่าตนเองรับรู้ถูกต้อง ร้อยละ 37.2	รับรู้ถูกต้อง ร้อยละ 2.8

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4-77 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่คิดว่า ตนเองรับรู้ทลงโทษตามข้อกำหนดของกฎหมายอย่างถูกต้องแค่ร้อยละ 41.1 และร้อยละ 37.2 ในคำถาม ก) และ ข) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาว่าการรับรู้ดังกล่าวมีความถูกต้องแม่นยำเพียงใดจะพบว่า มีเพียงร้อยละ 3.9 และร้อยละ 2.8 เท่านั้นของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในต่อบทกฎหมายอย่างถูกต้อง นับว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก จึงควรมีการอบรมหรือให้ความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำในการปฏิบัติหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก หากออกไปปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยไม่มีอำนาจแล้ว อาจมีความรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญา ทางปกครอง และทางวินัยได้

6) การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างหลักของกลุ่มตัวอย่างพนักงานเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 31.6 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดของคำถามที่น่าสนใจเพื่อนำมาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ก) การเคยเข้าตรวจสถานจำหน่ายปลีสุรา เช่น ร้านข้าวต้มโต้รุ่ง ผับ บาร์ คาราโอเกะในเขตท้องที่รับผิดชอบ

ข) การแฝงตัวเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสืบถึงการกระทำผิดพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ค) การตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะ

ตารางที่ 4-78 แสดงประสพการณ์ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการตำรวจ

การปฏิบัติหน้าที่	กลุ่มตัวอย่างมีประสพการณ์
ก. การเคยเข้าตรวจสถานจำหน่ายปลีสุรา	ร้อยละ 18.3
ข. การแฝงตัวเข้าไปในสถานประกอบการ	ร้อยละ 10.0
ค. การตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะ	ร้อยละ 22.8

จากตารางที่ 4-78 พบว่า กลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจที่เคยมีประสพการณ์เข้าตรวจสถานจำหน่ายปลีสุรา เช่น ร้านข้าวต้มโต้รุ่ง ผับ บาร์ คาราโอเกะในเขตท้องที่รับผิดชอบและการแฝงตัวเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสืบถึงการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเพียงร้อยละ 18.3 และร้อยละ 10.0 เท่านั้น ส่วนประสพการณ์จากการตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะมีประมาณร้อยละ 22.8 ซึ่งนับว่าต่ำมาก สอดคล้องกับสถิติจำนวนความผิดฐานเมาสุราขณะขับรถในจังหวัดเชียงราย ตั้งแต่ปี 2553 – 2557 ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตามตารางที่ 4-79 และเมื่อเจาะเข้าไปในรายละเอียดว่ากลุ่มที่เคยมีประสพการณ์ได้ปฏิบัติหน้าดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอมีเพียงร้อยละ 3.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยค่าเฉลี่ยของการพบเจอการกระทำผิดเมื่อกลุ่มข้าราชการตำรวจแฝงตัวเข้าไปในสถานประกอบการเท่ากับ 2 ครั้งต่อเดือน ค่าเฉลี่ยของการพบเจอการกระทำผิดเมื่อกลุ่มข้าราชการตำรวจเมื่อตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะเท่ากับ 3.47 ครั้งต่อการตั้งด่านหนึ่งครั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 4-79 สถิติจำนวนความผิดฐานเมาสุราขณะขับรถในจังหวัดเชียงราย
ตั้งแต่ปี 2553 - 2557¹⁶

ปี พ.ศ.	จำนวนความผิด (ครั้ง)
2553	1,176
2554	1,177
2555	415
2556	923
2557	987

นอกจากนี้อุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่พบในปัจจุบัน คือ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook ในการแจ้งเตือนการตั้งด่านหรือการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในจังหวัดเชียงรายพบว่ามีการใช้ช่องทางดังกล่าวอย่างแพร่หลาย ดังภาพที่ 4-5

ภาพที่ 4-5 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งเตือนการตั้งด่านหรือ
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในจังหวัดเชียงราย

¹⁶ งานยุทธศาสตร์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย

4.3.3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.3.3.1 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ตารางที่ 4-80 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง

ระดับคะแนนจากการประเมิน	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	38	21.1
- 5 คะแนน	27	15.0
- 6 คะแนน	9	5.0
- 7 คะแนน	17	9.4
- 8 คะแนน	22	12.2
- 9 คะแนน	7	3.9
- 10 คะแนน	3	1.7
- ไม่ระบุคะแนน	57	31.7
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.03		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.21		

เมื่อพิจารณาจากรายการที่ 4-80 ระดับคะแนนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.03 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.21 ตามลำดับ ระดับคะแนนดังกล่าวใกล้เคียงกับการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค

4.3.3.2 ประเด็นด้านกฎหมาย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ด้านกฎหมายจากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ว่า มีทัศนคติต่อกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันอย่างไร ดังนี้

- 1) ทัศนะของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่

เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในระดับที่สูง คือ ร้อยละ 71.1 อย่างไรก็ตามระดับดังกล่าวยังคงต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนและกลุ่มตัวอย่างผู้จัดจำหน่าย ดังตารางที่ 4-81

ตารางที่ 4-81 แสดงทัศนคติของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่
จำเป็น	ร้อยละ 71.1
ไม่จำเป็น	ร้อยละ 28.9

2) ทัศนะของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่มีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เท่ากับร้อยละ 62.8 ตามตารางที่ 4-82

ระดับดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่าย สะท้อนได้ว่าเจ้าหน้าที่เล็งเห็นว่าควรเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มาบังคับใช้เพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ดี ทัศนคติดังกล่าวกลับสวนทางกับการบังคับใช้กฎหมายที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ใช้บังคับกฎหมายที่มีอยู่แล้วอย่างเคร่งครัด ดังที่ได้กล่าวในตารางที่ 4-75 และ 4-76

ตารางที่ 4-82 แสดงทัศนะของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่
จำเป็น	ร้อยละ 62.8
ไม่จำเป็น	ร้อยละ 37.2

3) ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่ อยู่ระดับ 8 คะแนน มากที่สุด (ร้อยละ 17.2) รองลงมาเป็น 5 คะแนน (ร้อยละ 13.9) ซึ่งมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.10 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.07 ตามลำดับ ซึ่งเป็นระดับใกล้เคียงกับกลุ่มเยาวชน แต่อยู่ในระดับต่ำกว่ากลุ่มผู้จัดจำหน่าย ตามตารางที่ 4-83

ตารางที่ 4-83 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
จากการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่

ระดับคะแนนจากการประเมิน	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	23	12.8
- 5 คะแนน	25	13.9
- 6 คะแนน	7	3.9
- 7 คะแนน	18	10.0
- 8 คะแนน	31	17.2
- 9 คะแนน	11	6.1
- 10 คะแนน	13	7.2
- ไม่ระบุคะแนน	52	28.9
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.10		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.07		

สวนทางกับการประเมินของกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่ (ตารางที่ 4-23) อยู่ ณ ระดับคะแนน 5 มากที่สุด (ร้อยละ 19.3) และระดับ 7 คะแนน (ร้อยละ 16.5)

ส่วนการประเมินของกลุ่มผู้จำหน่าย (ตารางที่ 4-56) ค่อนข้างสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่ คือมี 8 คะแนน มากที่สุด (ร้อยละ 25.8) รองลงมาเป็น 7 คะแนน (ร้อยละ 21.9)

4) ทศนคคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสังคม จากการสอบถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มมีทัศนคติที่เหมือนกันว่าปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสังคม คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวบทกฎหมายที่ที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นฝั่งของพนักงานและเจ้าหน้าที่เห็นพ้องต้องกันว่าพฤติกรรมของกลุ่มเยาวชนที่ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ไม่ทำตามกฎหมายเป็นต้นตอสำคัญของการแก้ไขปัญหาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคและกลุ่มผู้จัดจำหน่าย ดังตารางที่ 4-84

ตารางที่ 4-84 แสดงลำดับต้นตอของการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม
จากทัศนคติของกลุ่มเจ้าหน้าที่

สาเหตุของปัญหา	ลำดับ
1. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 1
2. ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 2
3. ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง	อันดับ 3
4. ปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป	อันดับ 4

กลุ่มเยาวชนและผู้จำหน่ายมีทัศนคติที่ปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมเช่นเดียวกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ (ตารางที่ 4-27 และตารางที่ 4-57)

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

โครงการวิจัย การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กับสถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ได้ทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ได้แก่ เยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้จำหน่ายและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย รวมจำนวน 964 ตัวอย่าง ดังนี้

5.1.1 กลุ่มเยาวชน

กลุ่มเยาวชน คือ เยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อายุตั้งแต่ 11-24 ปี ที่อาศัยใน 18 อำเภอ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีประชากรจำนวน 221,762 คน¹ โดยผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่าง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้บริโภค มีสาระสำคัญประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพหลัก, รายได้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่ม และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเยาวชนเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 46) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 93.8) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 3.5) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 1.5) และศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 60.3) และเขต อบต. (ร้อยละ 32.7) มีสถานภาพโสดเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 98.9) สมรส (ร้อยละ 0.8) และศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 48.5) และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 45.0) กลุ่มตัวอย่างเยาวชนส่วนมากมีรายได้จากผู้ปกครองมากถึงร้อยละ 97 มีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่มรายได้จากการทำงาน โดยมีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ระหว่าง 7,501-10,000 บาท (ร้อยละ 28.3) รายได้ต่อเดือนระหว่าง 2,501-5,000 บาท (ร้อยละ 22.3) และรายได้ระหว่าง 5,001-7,500 บาท (ร้อยละ 20.7) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างเยาวชนมีอาชีพเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 96.5

ส่วนพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่ม และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน พบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเป็นประจำ เป็นที่นิยมมากที่สุดของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ เบียร์ (ร้อยละ 33.0) เหล้าผสมน้ำผลไม้ เหล้าปั่นเหล้า

¹ ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ประกาศ ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557

ป๊อ (ร้อยละ 22.50) และ เหล้าสี/สุราไทย (ร้อยละ 16.50) ความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉลี่ย ส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มเดือนละ 1 ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 36.50) รองลงมา คือ 2 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 19) ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ระหว่าง 101-200 บาท ต่อครั้ง (ร้อยละ 34) ช่วงเวลาที่ดื่มมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 21.00-24.00 น. (ร้อยละ 39.62) รองลงมาคือ ช่วงเวลา 00.01-03.00 น. (ร้อยละ 23.63) ซึ่งคาบเกี่ยวกับช่วงเวลาที่สถานบริการเปิดเกินเวลา กลุ่มบุคคลที่เยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกัน คือ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อน (ร้อยละ 32.57) สถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มเยาวชน มักซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบันเทิงมากที่สุด (ร้อยละ 22.64) รองลงมา คือ ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม. (ร้อยละ 18.20) มินิมาร์ท (ร้อยละ 12.17) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีพฤติกรรมซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่จำหน่ายที่ง่ายต่อการเข้าถึง ส่วนคนรอบข้างที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า มีคนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อน ที่มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากถึงร้อยละ 88.94

ส่วนที่ 2 ความรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเยาวชน รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 64.9 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 35.1 โดยช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 24.27) รองลงมา คือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 23.82) และครู/อาจารย์/ห้องเรียน (ร้อยละ 19.33) แสดงให้เห็นว่าช่องทางอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลกับกลุ่มเยาวชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถานบริการหรือร้านเหล้าในจังหวัดเชียงรายที่มักเปิดบัญชี (Account) ในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook เพื่อเข้าถึงกลุ่มเยาวชนผู้บริโภคโดยตรง นอกจากนี้ กลุ่มเยาวชนรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 58.48 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างเยาวชนรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่ายในประเด็นต่างๆ เป็นอย่างดี (เกินร้อยละ 80) ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเกินร้อยละ 50 ประเด็นสถานที่ห้ามดื่มและประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาเป็นอย่างดี

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในมาตรการทางกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ปัญหาด้านผู้จำหน่าย ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับเงินและผลประโยชน์ เป็นต้น

กลุ่มเยาวชนเคยพบเห็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 81.2) ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (ร้อยละ 77.8) ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (ร้อยละ 73.5) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ (ร้อยละ 56.8) และซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ (ร้อยละ 41) และเคยพบเห็นพฤติกรรมกระทำความผิดกฎหมายของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่เคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จำหน่ายที่กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่เพียง ร้อยละ 52.90

จากการประเมินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ ณ ระดับคะแนน 8 คะแนน (ร้อยละ 24) และระดับ 7 คะแนน (ร้อยละ 19) และมีทัศนคติว่าปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ

5.1.2 กลุ่มผู้จำหน่าย

กลุ่มผู้จำหน่าย คือ ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตชุมชน และบริเวณใกล้เคียงที่ผู้บริโภค ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยใน 18 อำเภอ จังหวัดเชียงราย จำนวน 384 ตัวอย่าง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีสาระสำคัญประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพหลัก, รายได้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่าย พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.2) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 44.5) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 92.4) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 4.4) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 1.1) อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.6) และเขต อบต. (ร้อยละ 23.7) มีสถานภาพโสดเป็นส่วนมากร้อยละ 51.8 ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดพบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 49.7) และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 20.3) และ ปวส./ปวท. (ร้อยละ 11.2)

ข้อมูลการประกอบการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่มีสถานะเป็นเป็นเจ้าของสถานประกอบการ (กรณีมีเจ้าของเพียงคนเดียว) 182 คน (ร้อยละ 47.40) เป็นหุ้นส่วนของสถานประกอบการ (มีเจ้าของหลายคน) 73 คน (ร้อยละ 19.01) และเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ เช่น เป็นผู้จัดการร้านหรือสถานบริการ 117 คน (ร้อยละ 30.47) สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นร้านอาหาร (ร้อยละ 25.52) ร้านขายของชำ (ร้อยละ 25.26) และสถานบันเทิง (ร้อยละ 23.18)

สถานประกอบการส่วนใหญ่เปิดทำการในช่วงเวลา 06.01 – 09.00 น. และ 15.01-18.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.4 และร้อยละ 21.4 ตามลำดับ และช่วงเวลาปิดทำการส่วนใหญ่ปิดทำการในช่วงเวลา 24.01-03.00 น. และ 21.01-24.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.9 และ 29.3 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่าช่วงเวลาปิดทำการของสถานประกอบการเป็นช่วงเวลาที่ดีมาก และคาบเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำหน่ายมากที่สุด คือ เบียร์ คิดเป็นร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ เหล้าสี/สุราไทย สุราต่างประเทศ และเหล้าผสมน้ำผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.7 ร้อยละ 15.9 และร้อยละ 11.5 ตามลำดับ สอดคล้องกับข้อมูลการบริโภคของกลุ่มเยาวชนที่นิยมดื่มเบียร์มากที่สุด กลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ พบว่า นิสิต/นักศึกษาเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการที่สำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมา คือ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 24.7 สถานที่สำคัญที่ใกล้สถานประกอบการในรัศมี 1 กิโลเมตร พบว่า เป็นย่านการค้าย่านธุรกิจ (ร้อยละ 20.3) หอพักคอนโด อพาร์ทเมนต์ (ร้อยละ 17.8) และวัดหรือศาสนสถาน (ร้อยละ 16.8) แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการทุกประเภทมักตั้งอยู่ใกล้ที่มีผู้คนจำนวนมากหรือที่พอกอาศัยซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง

ส่วนที่ 2 ความรับรู้ของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มผู้จำหน่ายที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการรับทราบและรู้จักกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่าย พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.2 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 19.8 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มเยาวชน ส่วนช่องทางการรับรู้มากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 28.4 ร้อยละ 18.7 ร้อยละ 17.0 และ ร้อยละ 16.2 ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มผู้จำหน่ายมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย ประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย สถานที่ห้ามดื่มเป็นอย่างดี ส่วนความรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาที่ค่อนข้างต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของกลุ่มผู้จำหน่ายต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในมาตรการทางกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ปัญหาด้านผู้จำหน่าย ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับเงินและผลประโยชน์ เป็นต้น

กลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของเยาวชนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสัดส่วนที่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนโดยเปรียบเทียบ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เคยถูกจับกุมจากการกระทำความผิดกฎหมายมี

เพียงร้อยละ 4.4 เท่านั้น ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มี 8 คะแนน มากที่สุด (ร้อยละ 25.8) รองลงมาเป็น 7 คะแนน (ร้อยละ 21.9) ส่วนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม พบว่า ปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ ซึ่งเหมือนกันที่ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เห็นสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน

5.1.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่

กลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าพนักงานสรรพสามิต และตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่ เป็นต้น โดยใช้วิธีการสุ่มตามจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) ตามอำเภอต่างๆ อำเภอละ 10 คน คณะสงฆ์ รวมกลุ่มตัวอย่างประมาณ 180 ตัวอย่าง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดเชียงราย มีสาระสำคัญประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ตำแหน่งหน้าที่, และรายได้ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.1) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 48.9) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (ร้อยละ 97.0) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 1.2) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 0.6) อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 51.7) และเขต อบต. (ร้อยละ 39.4) มีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 33.2) สมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 55.6) สมรสแยกกันอยู่ (ร้อยละ 5.6) และหม้าย (ร้อยละ 5.6) การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 61.7) และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 15.5)

กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สัมภาษณ์เป็นสายงานข้าราชการตำรวจเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาเป็นข้าราชการกรมสรรพสามิต ร้อยละ 31 และสายงานข้าราชการสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 14.1 ตามลำดับ และหากจำแนกตามระดับตำแหน่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่สัมภาษณ์เป็นระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ/ชั้นประทวนเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาเป็นผู้บริหารระดับต้น/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่ร้อยตรี คิดเป็นร้อยละ 18.3 รายได้ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 15,001-30,000 บาท ร้อยละ 42.2 ค่าเฉลี่ยของรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 20,229.5 บาท และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9,658.777 บาท

ส่วนที่ 2 ความรู้และความเข้าใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ของกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย

ในเรื่องความรู้และความเข้าใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.0 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่ากลุ่มเยาวชน ที่รู้จักหรือเคยได้ยิน เพียงร้อยละ 64.9 แต่กลับน้อยกว่ากลุ่มผู้จำหน่ายที่รู้จักหรือเคยได้ยินถึงร้อยละ 80.2 ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุดในกลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ และ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 27.1 ร้อยละ 22.3 และ 18.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ทราบว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเพียงร้อยละ 53.3 และไม่ทราบร้อยละ 41.7 ตามลำดับ ซึ่งอัตราการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ร้อยละ 89.4 ที่รับทราบว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อกวนสังคม

ส่วนประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย วันเวลาที่ห้ามจำหน่าย สถานที่ห้ามดื่ม และการนำวิธีการซื้อขายและการโฆษณา พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่รับรู้และมีความเข้าใจต่อกฎหมายในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาอยู่ในระดับดีพอสมควร และเมื่อถามถึงประสบการณ์ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เคยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีเพียงร้อยละ 10.6 เท่านั้น ซึ่งการอบรมส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเอง ส่วนอีกร้อยละ 89.4 ไม่เคยเข้ารับการอบรมในเรื่องดังกล่าว ส่วนประสบการณ์การพบเห็นการกระทำความผิดและการเข้าดำเนินการ กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีอัตราการพบเห็นการกระทำความผิดของเยาวชนและผู้จำหน่ายจากจำแนกตามความผิดตามกฎหมายประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพบการกระทำความผิดเหล่านั้น กลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนมากเลือกที่จะใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือนเป็นอันดับแรก รองมาคือ ไม่ดำเนินการใดๆ และเข้าจับกุมดำเนินคดี/ปรับน้อยที่สุดในทุกประเด็นความผิด กลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจที่เคยมีประสบการณ์เข้าตรวจสถานจำหน่ายปลีกสุรา เช่น ร้านข้าวต้มไต้รุ่ง ผับ บาร์ คาราโอเกะในเขตท้องที่รับผิดชอบและการแฝงตัวเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสืบถึงการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเพียงร้อยละ 18.3 และร้อยละ 10.0 เท่านั้น ส่วนประสบการณ์จากการตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะมีประมาณร้อยละ 22.8 ซึ่งนับว่าต่ำมาก สอดคล้องกับสถิติจำนวนความผิดฐานเมาสุราขณะขับรถในจังหวัดเชียงราย ตั้งแต่ปี 2553 – 2557 ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในมาตรการทางกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ปัญหาด้านผู้จำหน่าย ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับเงินและผลประโยชน์ เป็นต้น พบว่า

ทัศนคติของกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่มีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่ากับร้อยละ 62.8 ระดับดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่าย สะท้อนได้ว่าเจ้าหน้าที่เล็งเห็นว่าควรเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาบังคับใช้เพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ดี ทัศนคติดังกล่าวกลับสวนทางกับการบังคับใช้กฎหมายที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ใช้บังคับกฎหมายที่มีอยู่แล้วอย่างเคร่งครัด สำหรับระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากการประเมินของกลุ่มเจ้าหน้าที่ อยู่ระดับ 8 คะแนน มากที่สุด (ร้อยละ 17.2) รองลงมาเป็น 5 คะแนน (ร้อยละ 13.9) แต่มีเจ้าหน้าที่มีระดับคะแนนถึงร้อยละ 28.9

จากการสอบถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มมีทัศนคติที่เหมือนกันว่าปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ปัญหาดังกล่าวคือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวของกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 กลุ่มเยาวชน

ผลการศึกษาในกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักดื่ม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 19.23 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่น มีรายได้หลักมาจากผู้ปกครอง และส่วนหนึ่งได้รับค่าใช้จ่ายในการศึกษาจากการกู้ยืมจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล (กยศ.) เยาวชนขาดวิจารณญาณในการใช้จ่ายและมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เห็นได้จากร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนที่ใกล้กับสถานศึกษาหรือหอพักของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง เยาวชนจำนวนมากจึงใช้ร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันเป็นประจำ ทำให้มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน กระทั่งกับการศึกษาเรียน เช่น ทำให้เรียนไม่จบ หรือไม่จบการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น อาชญากรรม ทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ การตั้งครุฑที่ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า กลุ่มตัวอย่างเยาวชน

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ถึงร้อยละ 93.8 ซึ่งมีข้อห้ามในทางศีลธรรมของพระพุทธศาสนาหลายข้อที่เกี่ยวกับการห้ามดื่มสุราและกล่าวถึงโทษของการห้ามดื่มสุราไว้ แต่ปรากฏว่าเยาวชนในปัจจุบันไม่ได้ให้ความสนใจต่อข้อห้ามทางศีลธรรมดังกล่าวด้วย

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กลุ่มเยาวชนดื่มเป็นประจำ หรือนิยมมากที่สุด คือ เบียร์ สอดคล้องกับข้อมูลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิต คือ ภาษีเบียร์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 – 2558 (8 เดือนแรก) ที่มีรายได้จากการจัดเก็บเพิ่มขึ้นทุกปี จากปีงบประมาณ 2552 ที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีเบียร์ได้จำนวน 48,993.35 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 76,559 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2557 และในปีงบประมาณ 2558 (ช่วง 8 เดือนแรก) จัดเก็บได้แล้วจำนวน 56,223 ล้านบาท ซึ่งเห็นได้ว่าการเก็บรายได้จากภาษีเบียร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 ถึงปัจจุบัน อันเนื่องมาจากการเพิ่มอัตราภาษี ปริมาณการบริโภคและปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ช่วงเวลาที่เยาวชนมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มเยาวชนในจังหวัดเชียงราย มักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ ช่วงเวลา 21.00-24.00 น. (ร้อยละ 39.62) รองลงมาคือ ช่วงเวลา 00.01-03.00 น. (ร้อยละ 23.63) และ 18.01-21.00 น. (ร้อยละ 23.39) ข้อสังเกตของช่วงเวลาที่เยาวชนในจังหวัดเชียงรายมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระหว่างเวลา 00.01 – 03.00 น. เป็นเป็นช่วงที่คาบเกี่ยวระหว่างเวลาที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 384 คน ที่ส่วนใหญ่ปิดบริการเวลา 00.01-03.00 น. มากที่สุด (ร้อยละ 43.9) และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของสถานบริการในจังหวัดเชียงรายที่มักเปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด และเป็นที่น่าสังเกตว่าช่วงเวลา 18.01-21.00 น. มีเยาวชนในจังหวัดเชียงรายที่มักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 23.39 (มากเป็นอันดับ 3) ทั้งนี้ เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวสถานบริการต่างๆ มักจัดรายการส่งเสริมการขายหรือโปรโมชั่น ทั้งสุราและเบียร์ เพื่อดึงดูดเยาวชนให้เข้าสถานบริการเร็วขึ้น และใช้บริการในสถานบันเทิงนานขึ้นนั่นเอง

สถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย มักซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบันเทิงมากที่สุด (ร้อยละ 22.64) รองลงมา คือ ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม. (ร้อยละ 18.20) มินิมาร์ท (ร้อยละ 12.17) และซูเปอร์มาร์เก็ต (ร้อยละ 10.01) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีพฤติกรรมซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่จำหน่ายที่ง่ายต่อการเข้าถึง สอดคล้องกับจำนวนร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วในจังหวัดเชียงราย

ในประเด็นความรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 64.9 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 35.1 ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากที่สุดในกลุ่มเยาวชนที่ดื่ม คือ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 24.27 แสดงให้เห็นว่าช่องทางอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลกับกลุ่มเยาวชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ

ข้อมูลสถานบริการหรือร้านค้าในจังหวัดเชียงรายที่มักเปิดบัญชี (Account) ในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อโดยตรงกับเยาวชน

5.2.2 กลุ่มผู้จำหน่าย

ผลการศึกษาในกลุ่มผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงราย ใน 18 อำเภอ จำนวน 384 คน พบว่า กลุ่มผู้จำหน่ายเป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.2) มีสัดส่วนมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 44.5) มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 33.61 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-60 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 92.4) อยู่อาศัยในเขตเทศบาล (ร้อยละ 46.6) และเขต อบต. (ร้อยละ 23.7) ตามลำดับ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 49.7) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 20.3)

ข้อมูลการประกอบการของกลุ่มผู้จำหน่าย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะ เป็นเป็นเจ้าของสถานประกอบการ (เจ้าของเพียงคนเดียว ร้อยละ 47.40) เป็นหุ้นส่วนของสถานประกอบการ (มีเจ้าของหลายคน ร้อยละ 19.01) และเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ เช่น เป็นผู้จัดการร้านหรือสถานบริการ (ร้อยละ 30.47) สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นร้านอาหาร (ร้อยละ 25.52) ร้านขายของชำ (ร้อยละ 25.26) และสถานบันเทิง (ร้อยละ 23.18) สอดคล้องกับการเข้าถึง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน ที่มักซื้อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบันเทิงหรือร้านสุราที่มีที่นั่งดื่มมากที่สุด สถานประกอบการส่วนใหญ่เปิดทำการในช่วงเวลา 06.01 – 09.00 น. และ 15.01-18.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.4 และร้อยละ 21.4 ตามลำดับ และช่วงเวลาปิดทำการส่วนใหญ่ปิดทำการในช่วงเวลา 24.01-03.00 น. และ 21.01-24.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.9 และ 29.3 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่าช่วงเวลาปิดทำการของสถานประกอบการเป็นช่วงเวลาที่ดีมาก และคาบเกี่ยวกับเวลาที่เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนในจังหวัดเชียงรายมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ช่วงเวลา 00.01-03.00 น. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำหน่ายได้มากที่สุด คือ เบียร์ คิดเป็นร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ เหล้าสี/สุราไทยสุราต่างประเทศ ซึ่งหาง่ายและราคาถูกมากเนื่องจากมีชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน และเหล้าผสมน้ำผลไม้ เช่น เหล้าปั่น คิดเป็นร้อยละ 18.7 ร้อยละ 15.9 และร้อยละ 11.5 ตามลำดับ สอดคล้องกับข้อมูลที่สำรวจจากกลุ่มเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงรายที่พบว่า เครื่องดื่มที่เยาวชนนิยมดื่มมากที่สุด คือ เบียร์ ร้อยละ 33.7 เนื่องจากดื่มง่ายกว่าสุราที่ต้องมีส่วนผสมหลายอย่าง ประกอบการการจัดรายการส่งเสริมการขายของผู้จำหน่ายที่มีการแข่งขันสูง กลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการที่สำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมา คือ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 24.7 เป็นเรื่องที่น่าวิตกว่านิสิต/นักศึกษากลับเป็นกลุ่มลูกค้าที่สำคัญของสถานประกอบการประเภทนี้ หรือ อาจเป็นเพราะนิสิต/นักศึกษาเป็นกลุ่มที่ไม่ระมัดระวังค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับข้อมูลการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงรายที่ง่ายขึ้น อันเนื่องมาจากสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก

ประเด็นการรับทราบและรู้จักกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่าย พบว่า กลุ่มผู้จำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.2 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 19.8 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มเยาวชน

ปัจจุบันการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา หรือจัดตั้งสถานบันเทิงมีกระบวนการที่สะดวก รวดเร็ว อำนาจความสะดวกแก่ผู้ขอมากกว่าที่จะปกป้องผู้บริโภค หรือปกป้องสังคมโดยรวม จากผลกระทบที่จะเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น รัฐควรอย่างยิ่งที่จะทบทวนกระบวนการออกใบอนุญาตให้รัดกุมเข้มงวดมากขึ้น โดยให้ชุมชนอันเป็นที่ตั้งที่ขอออกใบอนุญาตเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจออกใบอนุญาต เพื่อควบคุมร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสถานบันเทิงที่เกิดขึ้นแล้วจำนวนมากและอย่างรวดเร็ว อันจะเป็นการลดปัญหาสังคมที่จะเกิดตามมาด้วย

5.2.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่

ผลการศึกษาในกลุ่มเจ้าหน้าที่ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.1) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 48.9) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (ร้อยละ 97.0) ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 51.7) และเขต อบต. (ร้อยละ 39.4) ตามลำดับ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 61.7) โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สัมภาษณ์เป็นสายงานข้าราชการตำรวจเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาเป็นสายงานอื่นๆ ซึ่งเป็นลูกจ้าง หรือพนักงานราชการ และสายงานข้าราชการสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 30.6 และร้อยละ 13.9 ตามลำดับ และหากจำแนกตามระดับตำแหน่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่สัมภาษณ์เป็นระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ/ชั้นประทวนเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาเป็นผู้บริหารระดับต้น/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่ร้อยตรี คิดเป็นร้อยละ 18.3

ในประเด็นการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ร้อยละ 80.0 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 20.0 กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ทราบว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีเพียงร้อยละ 53.3 และไม่ทราบร้อยละ 41.7 ตามลำดับ ซึ่งอัตราการรับทราบของกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมากสำหรับผู้ซึ่งต้องเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ในประเด็นการทราบถึงบทลงโทษตามข้อกำหนดของกฎหมายอย่างถูกต้องแค่ร้อยละ 41.1 และร้อยละ 37.2 ในคำถามว่า

ก) เจ้าหน้าที่ทราบหรือไม่ว่า การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดใดชนิดหนึ่งให้กับเด็ก หรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีโทษสถานใด ถ้าทราบโปรดระบุ

ข) เจ้าหน้าที่ทราบหรือไม่ว่า การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด มีโทษสถานใด ถ้าทราบโปรดระบุ

ผลการสำรวจความรับรู้ดังกล่าวมีความถูกต้องแม่นยำเพียงใดจะพบว่า มีเพียงร้อยละ 3.9 และร้อยละ 2.8 เท่านั้นของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในดับทกฎหมายอย่างถูกต้อง นับว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก จึงควรมีการอบรมหรือให้ความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำในการปฏิบัติหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก หาก

ออกไปปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยไม่มีอำนาจแล้ว อาจมีความรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญา ทางปกครอง และทางวินัยได้ นอกจากนี้ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ในประเด็นประสิทธิภาพ พบเห็นการกระทำผิดของผู้จำหน่ายและการเข้าดำเนินการของเจ้าหน้าที่ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มี อัตราการพบเห็นการกระทำผิดของผู้จำหน่ายจำแนกตามความผิดตามกฎหมาย ประมาธร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพบการกระทำผิดเหล่านั้น กลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนมากเลือกที่จะว่ากล่าว ตักเตือนเป็นอันดับแรก รองมาคือ ไม่ดำเนินการใดๆ และเข้าจับกุมดำเนินคดี/ปรับ น้อยที่สุดในทุก ประเด็นความผิด ซึ่งผลดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการกระทำผิดของเยาวชน สะท้อนให้เห็นได้ ชัดว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่เลือกที่จะใช้วิธีการแบบละมุนละม่อมมากกว่าวิธีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด เช่นเดียวกัน จึงควรเพิ่มมาตรการการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ให้มีความเข้มงวด กวดขัน และ สม่าเสมอ เช่น การจัดตั้งทีมออกตรวจตราร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสถานบันเทิงต่างๆ (โดยไม่มีการแจ้งเตือนล่วงหน้า) หากพบว่า มีการฝ่าฝืนกระทำผิดกฎหมาย ต้องดำเนินการขั้น เต็ดขาด หรือหากพบว่า เจ้าหน้าที่เองเป็นผู้ละเว้นไม่ดำเนินการตามกฎหมาย ก็จะต้องมีบทลงโทษที่ รุนแรงและเด็ดขาดเช่นเดียวกันด้วย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันปรากฏว่า มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook ในการแจ้งเตือนการตั้งด่านหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งในจังหวัดเชียงราย พบว่ามีการใช้ช่องทางดังกล่าวอย่างแพร่หลาย จึงสมควรที่จะต้องมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขอุปสรรคใน ส่วนนี้ด้วย

นอกจากนี้ เป็นที่ทราบกันว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บางราย มีประโยชน์ได้เสีย เกี่ยวพันกับผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสถานบันเทิง เช่น เป็นเจ้าของร้านจำหน่ายหรือสถาน บันเทิงเสียเอง เป็นต้น จึงควรมีมาตรการห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ไม่ว่าจะเป็นด้านใด ๆ แต่ควรมีการเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น การ กำหนดให้มีรางวัลจากการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการแบ่งเงินรางวัล จากค่าปรับกรณีการจับกุมผู้จำหน่ายหรือสถานบันเทิงที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งค่าปรับในกรณีการฝ่า ฝืนกฎหมายควรมีอัตราสูง เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย และเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องเข้าไปมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

5.2.4 สถานการณ์การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายแห่งทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยมีโรงเรียนทุกระดับกว่า 800 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาอีกกว่า 10 แห่ง ทำให้มีเยาวชนจากจังหวัด ไกลเคียงและจากจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศมาศึกษาและอาศัยในจังหวัดเชียงราย จากการขยายตัวในด้าน ต่างๆ ทำให้จังหวัดเชียงรายเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเติบโตในทางเศรษฐกิจ ทำให้มีสถาน บันเทิงและร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดขึ้นจำนวนมากในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย หรือลูกค้าส่วนใหญ่ของสถานบันเทิงหรือร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็คือ เยาวชน ซึ่งในจังหวัด

เสียงรายพบว่า เยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนเป็นนักดื่มหน้าใหม่เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ การเติบโตของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว มีสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผู้ประกอบการสถานบันเทิงและร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนก็ง่ายขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะสถานประกอบการที่เปิดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้กับสถานศึกษาที่มีจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมาก เช่น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ ปัญหาครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชน ปัญหาการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ ปัญหายาเสพติด และการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติและศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พบว่า เยาวชนรุ่นใหม่มีแนวโน้มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นและเริ่มดื่มที่อายุน้อยลง

ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงรายอย่างเคร่งครัดและความร่วมมือร่วมใจของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ความรู้ความเข้าใจและค่านิยมที่ถูกต้องแก่เยาวชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันและลดปัญหาจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดเชียงรายต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากการศึกษาประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเบื้องต้น จึงมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้มีการบัญญัติให้ผู้มีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เข้าไปควบคุมนโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงสมควรมีการแก้ไขในเรื่ององค์ประกอบที่มาของกรรมการในคณะกรรมการชุดต่างๆ

2) แม้วัตถุประสงค์ของกฎหมายบางข้อระบุว่าเพื่อช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย แต่โดยความเป็นจริงแล้ว ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มิได้ให้คำจำกัดความของเด็กและเยาวชนไว้เลย

3) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อนุญาตให้มีการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในรูปแบบที่กำหนดไว้ ดังที่ปรากฏในมาตรา 32 วรรคสอง ที่อนุญาตให้ผู้ผลิตโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใดๆ ได้ แม้กฎหมายจะกำหนดว่า เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ในเชิงสร้างสรรค์สังคม แต่ในความเป็นจริงผู้ผลิตซึ่งมีปกติในการค้าแสวงหาผลกำไร ย่อมโฆษณาเพื่อให้ผู้บริโภคจดจำในสินค้า เพื่อประโยชน์ในทางการค้านั่นเอง ดังที่จะเห็นได้จากการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิตในสื่อต่างๆ อย่างแพร่หลาย ซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคอย่างมาก สิ่งที่มาตรา 32 วรรคสองกำหนดไว้ จึงไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย สมควรที่จะต้องแก้ไข โดยกำหนดมาตรการห้ามการโฆษณาอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ การที่ผู้ผลิตเข้าไปมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมของภาครัฐ ซึ่งหลีกเลี่ยงการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกิจกรรมของรัฐ

ดังกล่าวไม่ได้ จึงเป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภาครัฐจึงควรมีนโยบายและมาตรการที่เด็ดขาดที่ไม่ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานรับภาระสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ จากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสถานบันเทิงโดยตรง

4) นอกจากการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องได้รับการแก้ไข หรือยกร่างใหม่ คือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

5) การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น มีคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต ต่อใบอนุญาต และเพิกถอนใบอนุญาต ร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการจัดตั้งสถานบริการในเขตชุมชนของตน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจ และกำหนดทิศทางความเป็นไปเกี่ยวกับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในชุมชนของตน

6) การที่กฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งซึ่งได้ตราขึ้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการร่างได้นั้น นอกจากตัวบทบัญญัติที่จะต้องมีความชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความหรือการใช้ดุลพินิจที่แตกต่างกันแล้ว ตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และตระหนักถึงพิษภัยที่จะเกิดแก่สังคมและประชาชนในการที่นิ่งเฉยเสียหรือย่อหย่อนต่อการบังคับใช้เจ้าหน้าที่จึงต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในขณะนี้ คือ การตั้งสถานบริการและการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณรอบสถานศึกษา การโฆษณา การจัดรายการส่งเสริมการขายทั้งจากผู้ผลิต และผู้จำหน่ายอย่างเปิดเผยโดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย อันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ท้ายที่สุดกลายเป็นปัญหาของสังคมโดยรวม จึงสมควรมีการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน

รายการอ้างอิง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 46 (พ.ศ.2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493
- กฎกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ พ.ศ. 2547
- กมลลา วัฒนพร และคณะ. รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2550.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน ทั่วประเทศ และรายจังหวัด ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2555. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://stat.bora.dopa.go.th/xstat/pop55_1.html [20 เมษายน 2557]
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. จำนวนประชากรแยกอายุ จังหวัดเชียงราย เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php [20 เมษายน 2557]
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ผลกระทบเนื่องมาจากการดื่มแอลกอฮอล์. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=966> [15 มีนาคม 2557]
- กรมสรรพสามิต. รายงานประจำปีงบประมาณ 2553.
- กรมสรรพสามิต. รายงานประจำปีงบประมาณ 2554.
- กรมสรรพสามิต. รายงานประจำปีงบประมาณ 2555.
- กรมสรรพสามิต. รายงานประจำปีงบประมาณ 2556.
- กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 48/2558 วันที่ 18 พฤษภาคม 2558.
- กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 54/2558 วันที่ 15 มิถุนายน 2558.
- กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย งานยุทธศาสตร์
- คำพิพากษาฎีกาที่ 79/2509
- คำพิพากษาฎีกาที่ 5364/2536
- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2-4/2555 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555
- คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 15/2555 ลงวันที่ 18 เมษายน 2555
- คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 31/2555 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2555
- คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 32/2555 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2555
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และนิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 47 พ.ศ. 2515

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ประกาศ ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558

ประกาศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2550

ประมวลกฎหมายอาญา

พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย. การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำของเยาวชน
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 2554; 41(3): 250.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2556

พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน่วยที่ 1 - 8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์. (2548). เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน่วยที่ 8 - 15. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

วรพชร จันทร์ชนดี. (2554). ประสิทธิผลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัด เชียงราย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รายงานการวิจัย. เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2556). **สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อในประเทศไทย ปี 2556**. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค. **รวบรวมคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, 2556.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2556). **สรุปผลการจัดเสวนาและศึกษาดูงาน เรื่อง “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ 6 จังหวัดภาคเหนือตอนบน” ของ คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ณ จังหวัดพะเยา ระหว่างวันศุกร์ที่ 28 ถึง วันเสาร์ที่ 29 สิงหาคม 2556**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. **หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Category&file=categoryview&categoryID=CAT0000066> [10 มิถุนายน 2558]
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. **สรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/smokeExec57.pdf> [10 เมษายน 2558]
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย. **สภาพทั่วไปจังหวัดเชียงราย**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.chiangrailocal.go.th/center/website/management/website_dragdrop/index_menu.php?site=558&page_id=11589&control= [20 มกราคม 2557]
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. **สาระสุขภาพ ปีที่ 8 ฉบับที่ 11 วันที่ 1-15 มีนาคม 2558**.
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **นวโกวาท หลักสูตรนักรรรมชั้นตรี**. พิมพ์ครั้งที่ 79. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2544.
- อัมพวัลย์ วิศวีรานนท์. (2541). **วิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่: ศึกษากรณีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร**. ภาคนิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติ
ควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์
 พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป¹

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๓ ก/หน้า ๓๔/๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องตีมแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการตีนั้นนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดตีจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขายการแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึง การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องตีมแอลกอฮอล์แห่งชาติ

“คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้อัลกอฮอลล์แห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้อัลกอฮอลล์แห่งชาติ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย

(๒) ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องตี้อัลกอฮอลล์ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านละหนึ่งคน

การเลือกและการแต่งตั้งที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่สอง

เป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (๑)

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(๔) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๑ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมีส่วนได้เสียในกิจการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- (๗) ไม่เป็นผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๒ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันและในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนออนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุกัญช์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๗) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๘) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้ว่าราชการสำนักอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์จังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการประชุมและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๓) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๕) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์” ขึ้นในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

(๒) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติด

เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๔) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

หมวด ๔

การควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๖ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

(๔) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(๕) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๖) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๗) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๘) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (๒) การเร่ขาย
- (๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย
- (๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ
- (๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม
- (๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา
- (๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล
- (๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี
- (๔) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๕) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๖) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (๗) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตี้มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้ เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

หมวด ๕

การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรา ๓๓ ผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือญาติ คณะบุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ยึดหรืออายัดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตีมแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๔ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๓) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา ๓๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้บริโภค (กลุ่มเยาวชนผู้บริโภค)
โครงการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
กับสถานการณ์กับการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนจังหวัดเชียงราย
(โดยได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.))

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 เพศ 1.ชาย 2.หญิง

1.1.2 อายุ _____ ปี (อายุตั้งแต่ 11-24 เท่านั้น)

1.1.3 ศาสนา 1.พุทธ 2.คริสต์ 3.อิสลาม 4.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)

1.1.4 บ้านท่านอยู่ในเขตเทศบาล หรือ อบต. 1.เทศบาล 2.อบต.

1.1.5 สถานภาพสมรส

1.โสด 2.สมรส (อยู่ด้วยกัน) 3.สมรส (แยกกันอยู่) 4.หม้าย 5.หย่า

1.1.6 ระดับการศึกษาสูงสุด

1.ประถมศึกษา 2.มัธยมศึกษาตอนต้น 3.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

4. อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)/ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หรือเทียบเท่า

5.ปริญญาตรี 6.ปริญญาโท 7.ปริญญาเอก 8.อื่นๆ.....

(โปรดระบุ)

1.1.7 แหล่งรายได้มาจาก

1.การทำงาน 2.จากผู้ปกครอง 3. อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.1.8 อาชีพหลัก

1.ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 2.เกษตรกร/ประมง 3.รับราชการ 4.พนักงานรัฐวิสาหกิจ

5.พนักงานบริษัทเอกชน 6.แม่บ้าน/พ่อบ้าน 7.รับจ้าง 8.ข้าราชการการเมือง

9.นักเรียน นิสิต นักศึกษา 10.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)

1.1.9 รายได้ต่อเดือน.....บาท

1.2 ข้อมูลพฤติกรรมการเกี่ยวกับการดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่ม และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านได้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

1.ดื่ม 2.ไม่ดื่ม (ข้ามไปตอบข้อ 1.2.9)

1.2.2 โดยปกติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ท่านดื่มเป็นประจำ คือ

1.เหล้าสี/สุราไทย 2.เหล้าขาว 3.เหล้าผสมน้ำผลไม้ 4.สุราต่างประเทศ

5.สาโท/กระแช่/อุ/สาเก (สุราพื้นบ้านไทย) 6.ไวน์ 7.บรันดี 8.เหล้าจีน/เซี่ยงซุน

9.เบียร์ 10.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)

1.2.3 ความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยกี่ครั้งต่อเดือน.....ครั้งต่อเดือน

1.2.4 ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้งเป็นจำนวนเท่าไร.....บาท

1.2.5 ช่วงเวลาที่ท่านมักจะชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์(เรียงลำดับ 1,2,3จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

1. 6.01-9.00 น. 2.9.01-12.00 น. 3.12.01-15.00 น. 4.15.01-18.00 น.

5.18.01-21.00 น. 6.21.01-24.00 น. 7.24.01-3.00 น. 8.3.01-6.00 น.

1.2.6 ปกติเวลาที่ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านมักจะ(เรียงลำดับ 1,2,3 จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

1. ดื่มคนเดียว 2.ดื่มกับเพื่อนสนิท/คนรู้ใจ/แฟน 3.ดื่มกับคนในครอบครัว 4.ดื่มกับกลุ่มเพื่อน

5. ดื่มกับรุ่นพี่. 6. ดื่มกับรุ่นน้อง 7.ดื่มกับคนแปลกหน้า 8.อื่นๆ.....โปรดระบุ

1.2.7 ปกติท่านซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานจำหน่ายใด (เรียงลำดับ 1,2,3 จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

1. มินิมาร์ท 2.ร้านค้าในบริเวณหอพัก 3.ร้านค้าในปั้มน้ำมัน/ปั้มน้ำดื่ม 4.ร้านค้าส่ง

5. ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ 6.ซูเปอร์มาร์เก็ต 7. ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม.

8.ร้านขายของชำ/โชห่วย 9.ร้านอาหาร 10.สถานบันเทิง 11.อื่นๆ.....โปรดระบุ

1.2.8 หากสมมุติว่าท่านมีเงินลาภลอยมาจำนวน 1,000 บาท ท่านจะไปสังสรรค์ด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร

1. ไม่ไป

2. ไป แล้วจะใช้จ่ายเงินไปจำนวน.....บาท

1.2.9 ท่านมีครอบครัวที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

1. ไม่มี

2. มี ได้แก่ (สามารถตอบได้ทุกข้อตามความเป็นจริง)

2.1 บุคคลในครอบครัว (พ่อ, แม่, พี่น้อง) 2.2ญาติ 2.3 เพื่อน 2.4 คนรัก/แฟน

ส่วนที่ 2 การรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

2.1.1 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หรือไม่

1. รู้จัก/เคยได้ยิน 2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน (กรุณาข้ามไปตอบข้อ 2.1.3)

2.1.2 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ดังกล่าวจากแหล่งใด

1. โทรทัศน์ 2.วิทยุ 3.สื่อสิ่งพิมพ์ 4.อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น

5. เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ หมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น 6.เพื่อน/คนรู้จัก

7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 8.ครู/อาจารย์/ห้องเรียน 9.อื่นๆ.....โปรดระบุ

2.1.3 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ หรือไม่

1. รู้จัก/เคยได้ยิน 2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน (กรุณาข้ามไปตอบหัวข้อ 2.2)

2.1.4 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ จากแหล่งใด

1. โทรทัศน์ 2.วิทยุ 3.สื่อสิ่งพิมพ์ 4.อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น

5. เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ หมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น 6.เพื่อน/คนรู้จัก

7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 8.ครู/อาจารย์/ห้องเรียน 9.อื่นๆ.....โปรดระบุ

2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ก) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย(มาตรา 27)

2.2.1 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายจากสถานที่ใดบ้าง

สถานที่จัดจำหน่าย	ซื้อได้ (ถูกกฎหมาย)	ซื้อไม่ได้ (ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.วัด โบสถ์ มัสยิด			☐
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล และร้านขายยา			☐
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น			☐
4.ร้านค้าได้หอพักในมหาวิทยาลัย			☐
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย			☐
6.สถานบริการเชื้อเพลิง			☐
7.สวนสาธารณะของทางราชการ			☐
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ			☐
9.ร้านสะดวกซื้อในปั๊มน้ำมัน			☐

10.ในโรงภาพยนตร์			☐
------------------	--	--	--------------------------

ข) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวัน/เวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)

2.2.2 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายในช่วงเวลาใดบ้าง

ช่วงเวลา	ซื้อได้(ถูกกฎหมาย)	ซื้อไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ			☐
2.เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ			☐
3.เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ			☐
4.เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ			☐
5.ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง			

ค) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)

2.2.3 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายในสถานที่ใดบ้าง

สถานที่	ดื่มได้(ถูกกฎหมาย)	ดื่มไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.วัด โบสถ์ มัสยิด			☐
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล และร้านขายยา			☐
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น			☐
4.หอพักในมหาวิทยาลัย			☐
5.ในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น			☐
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง			☐
7.สวนสาธารณะของทางราชการ			☐
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ			☐
9.ร้านสะดวกซื้อในปั๊มน้ำมัน			☐
10.ในโรงภาพยนตร์			☐

ง) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้า วิธีการขายและการโฆษณา (มาตรา 26,29,30,32)

2.2.4 ท่านคิดว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถโฆษณาหรือส่งเสริมการขายได้อย่างไม่ผิดกฎหมายด้วยวิธีใดบ้าง

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย	ทำได้(ถูกกฎหมาย)	ทำไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส(ถ/ผ)
1.ผู้นำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย			☐
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี			☐
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการเมึนเมาจนครองสติไม่ได้			☐
4.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ			☐
5.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย			☐
6.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
7.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
8.แจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง			☐
9.อวดอ้างสรรพคุณของเครื่องดื่ม เช่น ดื่มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น			☐
10.แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น			☐

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.

2551

3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค

ท่านเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ดังต่อไปนี้หรือไม่

ตัวอย่างพฤติกรรม	เคยพบเห็น	ไม่เคยพบเห็น	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ			☐
2.ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ			☐
3.สั่งให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
4.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 - 11.00 น. ในวันปกติ			☐
5.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 - 17.00 น. ในวันปกติ			☐

3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

ท่านเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่ายต่อไปนี้หรือไม่

ตัวอย่างพฤติกรรม	เคยพบเห็น	ไม่เคยพบเห็น	ลงรหัส(ถ/ผ)
1.ขายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ			☐
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ			☐
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ			☐
4.จำหน่ายเครื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มี อายุต่ำกว่า 20 ปี			☐
5.จำหน่ายเครื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่เมา จนครองสติไม่ได้			☐
6.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ			☐
7.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย			☐
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การ แสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
10.แจก แยม หรือให้สินค้าตัวอย่าง			☐

3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3.3.1 ท่านเคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จำหน่ายที่กระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หรือไม่ 1. เคยได้ยิน/เคยได้เห็น 2. ไม่เคยได้ยิน/ไม่เคยได้เห็น3.3.2 หากท่านจะให้คะแนนกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด (สมมุติให้คะแนนเต็ม 10)

3.4 ประเด็นทางด้านกฎหมาย

3.4.1 ท่านคิดว่าสังคมในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ 1. จำเป็น 2. ไม่จำเป็น3.4.2 ท่านคิดว่าจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกหรือไม่ 1. จำเป็น 2. ไม่จำเป็น

3.4.3 หากท่านจะให้คะแนนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด
(สมมุติให้คะแนนเต็ม 10)

3.4.4 ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน
สังคม กรุณาเรียงลำดับจากมากที่หาน้อย (1 เป็นปัญหามากที่สุด, ..., 4 เป็นปัญหาน้อยที่สุด)

- ก. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย
- ข. ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย
- ค. ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง
- ง. ปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป

***** ขอขอบคุณที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม *****

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
โครงการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
กับสถานการณ์กับการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนจังหวัดเชียงราย
(โดยได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.))

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1.1 เพศ 1.ชาย 2.หญิง
- 1.1.2 อายุ _____ ปี
- 1.1.3 ศาสนา 1.พุทธ 2.คริสต์ 3.อิสลาม 4.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)
- 1.1.4 บ้านท่านอยู่ในเขตเทศบาล หรือ อบต. 1.เทศบาล 2.อบต.
- 1.1.5 สถานภาพสมรส
- 1.โสด 2.สมรส (อยู่ด้วยกัน) 3.สมรส (แยกกันอยู่) 4.หม้าย 5.หย่า
- 1.1.6 ระดับการศึกษาสูงสุด
- 1.ประถมศึกษา 2.มัธยมศึกษาตอนต้น 3.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 4. อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)/ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หรือเทียบเท่า
 5.ปริญญาตรี 6.ปริญญาโท 7.ปริญญาเอก 8.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)

1.2 ข้อมูลด้านรายละเอียดผู้ประกอบการของกลุ่มตัวอย่าง

- 1.2.1 ท่านมีกรรมสิทธิ์ในสถานประกอบการนี้อย่างไร
- 1.เป็นเจ้าของสถานประกอบการ (กรณีมีเจ้าของเพียงคนเดียว)
 2.เป็นหุ้นส่วนของสถานประกอบการ (กรณีมีเจ้าของหลายคน)
 3.เป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ
- 1.2.2 สถานประกอบการนี้มีพนักงานทั้งหมดกี่คน (รวมเจ้าของร้าน).....คน
- 1.2.3 ประเภทของสถานประกอบการของท่าน
1. มินิมาร์ท 2.ร้านค้าในบริเวณหอพัก 3.ร้านค้าในปั้มน้ำมัน/ปั้มแก๊ส 4.ร้านค้าส่ง
 5. ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ 6.ซูเปอร์มาร์เก็ต 7. ร้านสะดวกซื้อที่เปิด 24 ชม.
 8.ร้านขายของชำ/โชห่วย 9.ร้านอาหาร 10.สถานบันเทิง 11.อื่นๆ.....โปรดระบุ
- 1.2.4 สถานประกอบการของท่านเปิดทำการเวลา (เปิดกี่โมง)น.
- 1.2.5 สถานประกอบการของท่านปิดทำการเวลา (ปิดกี่โมง)น.

1.2.6 ร้านของท่านจัดจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ประเภทใดบ้าง (สามารถตอบได้หลายข้อ)

- 1.เหล้าสี/สุราไทย 2.เหล้าขาว 3.เหล้าผสมน้ำผลไม้ 4.สุราต่างประเทศ
 5.สาโท/กระแช่/อุ/สาเก (สุราพื้นบ้านไทย) 6.ไวน์ 7.บรันดี 8.เหล้าจีน/เซียงซุน
 9.เบียร์ 10.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)

1.2.7 รายได้จากการจัดจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์คิดเป็นสัดส่วนเท่าใดของรายได้รวมของสถานประกอบการ

1. ร้อยละ 1-10 2. ร้อยละ 11-20 3. ร้อยละ 21-30 4. ร้อยละ 31-
 5. ร้อยละ 41-50 6. ร้อยละ 51-60 7. ร้อยละ 61-70 8. ร้อยละ 71-
 9. ร้อยละ 81-90 10. ร้อยละ 91-100

1.2.8 รายได้รวมเฉลี่ยของสถานประกอบการแต่ละวันประมาณ

1. น้อยกว่า 1,000 2. ระหว่าง 1,001-2,000 3. ระหว่าง 2,001-3,000
 4. ระหว่าง 3,001-4,000 5. ระหว่าง 4,001-5,000 6. ระหว่าง 5,001-6,000
 7. ระหว่าง 6,001-7,000 8. ระหว่าง 7,001-8,000 9. ระหว่าง 8,001-9,000
 10. ระหว่าง 9,001-10,000 11. มากกว่า 10,001

1.2.9 กำไรขั้นต้นของจากจัดจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ประมาณร้อยละเท่าใด.....

(ข้อนี้ หากผู้ประกอบการไม่สามารถคำนวณได้ พนักงานเก็บข้อมูลสามารถคำนวณอย่างคร่าวๆ จากสูตร
 ร้อยละกำไรขั้นต้น=[ราคาขาย-ต้นทุน]*100/ต้นทุน)

1.2.10 กลุ่มลูกค้าหลักของสถานประกอบการ

1. นักเรียน 2. นิสิต/นักศึกษา 3. พนักงานออฟฟิศ
 4. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน 5. นักท่องเที่ยวชาวไทย 6. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
 7. ผู้ค้ารายย่อย (ซื้อเพื่อไปจำหน่ายต่อ) 8. อื่นๆ.....โปรดระบุ

1.2.11 ในรัศมี 1 กิโลเมตร สถานประกอบการใกล้สถานที่สำคัญๆประเภทใดบ้าง

(กรุณาเรียงลำดับ 1,2,3 จากใกล้ที่สุดไปไกลที่สุด)

1. โรงเรียน 2. มหาวิทยาลัย 3. วัด/โบสถ์/มัสยิด
 4. โรงพยาบาล 5. สถานที่ราชการอื่นๆ (นอกเหนือจากข้อ 1,2,4) 6. แหล่งท่องเที่ยว
 7. หอพัก/คอนโด/อพาร์ทแมน 8. ย่านการค้า/ย่านธุรกิจ 9. อื่นๆ.....โปรดระบุ

1.2.12 ร้านของท่าน มีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

1. ไม่มี
 2. มี โปรดระบุประเภทใบอนุญาตประเภทของใบอนุญาต

ส่วนที่ 2 การรับรู้ของผู้จัดจำหน่ายต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

2.1.1 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หรือไม่

1. รู้จัก/เคยได้ยิน 2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน (กรุณาข้ามไปตอบข้อ 2.1.3)

- 2.1.2 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ดังกล่าวจากแหล่งใด
1. โทรทัศน์ 2.วิทยุ 3.สื่อสิ่งพิมพ์ 4.อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บบอร์ด เป็นต้น
5. เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ หมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น 6.เพื่อน/คนรู้จัก
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 8.ครู/อาจารย์/ห้องเรียน 9.อื่นๆ.....โปรดระบุ
- 2.1.3 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ หรือไม่
1. รู้จัก/เคยได้ยิน 2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน (กรุณาข้ามไปตอบหัวข้อ 2.2)
- 2.1.4 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ จากแหล่งใด
1. โทรทัศน์ 2.วิทยุ 3.สื่อสิ่งพิมพ์ 4.อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บบอร์ด เป็นต้น
5. เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ หมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น 6.เพื่อน/คนรู้จัก
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 8.ครู/อาจารย์/ห้องเรียน 9.อื่นๆ.....โปรดระบุ

2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ก) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย(มาตรา 27)

2.2.1 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายจากสถานที่ใดบ้าง

สถานที่จัดจำหน่าย	ซื้อได้(ถูกกฎหมาย)	ซื้อไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.วัด โบสถ์ มัสยิด			☐
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล และร้านขายยา			☐
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น			☐
4.ร้านค้าได้หอพักในมหาวิทยาลัย			☐
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย			☐
6.สถานบริการเชื้อเพลิง			☐
7.สวนสาธารณะของทางราชการ			☐
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ			☐
9.ร้านสะดวกซื้อในปั๊มน้ำมัน			☐
10.ในโรงภาพยนตร์			☐

ข) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวัน/เวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)

2.2.2 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องต้มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายในช่วงเวลาใดบ้าง

ช่วงเวลา	ซื้อได้(ถูกกฎหมาย)	ซื้อไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ			☐
2.เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ			☐
3.เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ			☐
4.เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ			☐
5.ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง			☐

ค) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามต้ม
(มาตรา 31)

2.2.3 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายในสถานที่ใดบ้าง

สถานที่	ต้มได้(ถูกกฎหมาย)	ต้มไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.วัด โบสถ์ มัสยิด			☐
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล และร้านขายยา			☐
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น			☐
4.หอพักในมหาวิทยาลัย			☐
5.ในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น			☐
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง			☐
7.สวนสาธารณะของทางราชการ			☐
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ			☐
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน			☐
10.ในโรงภาพยนตร์			☐

ง) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้า วิธีการขายและการโฆษณา (มาตรา 26,29,30,32)

2.2.4 ท่านคิดว่า เครื่องต้มแอลกอฮอล์สามารถโฆษณาหรือส่งเสริมการขายได้อย่างไม่ผิดกฎหมายด้วยวิธีใดบ้าง

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย	ทำได้(ถูกกฎหมาย)	ทำไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส(ถ/ผ)
1.ผู้นำเข้าเครื่องต้มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย			☐
2.ขายเครื่องต้มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี			☐
3.ขายเครื่องต้มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการ			☐

มีเงินมาจากรองสติไม่ได้			
4.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ			☐
5.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย			☐
6.ลดราคาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์			☐
7.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล แก่ผู้ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์			☐
8.แจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง			☐
9.อวดอ้างสรรพคุณของเครื่องตี้ม เช่น ตี้มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น			☐
10.แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น			☐

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค

ท่านเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้ตี้มแอลกอฮอล์ดังต่อไปนี้หรือไม่

ตัวอย่างพฤติกรรม	เคยพบเห็น	ไม่เคยพบเห็น	ลงรหัส(ถ/ผ)
1.ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ			☐
2.ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ			☐
3.สั่งให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไปซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์			☐
4.ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 - 11.00 น. ในวันปกติ			☐
5.ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 - 17.00 น. ในวันปกติ			☐

3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

ท่านเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จัดจำหน่ายต่อไปนี้หรือไม่

ตัวอย่างพฤติกรรม	เคยพบเห็น	ไม่เคยพบเห็น	ลงรหัส(ถ/ผ)
1.ขายซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ			☐
2.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 -			☐

11.00 น. ในวันปกติ			
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ			☐
4.จำหน่ายเครื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี			☐
5.จำหน่ายเครื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่เมาจนครองสติไม่ได้			☐
6.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ			☐
7.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย			☐
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			☐
10.แจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง			☐

3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3.3.1 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา สถานประกอบการของท่านเคยถูกจับหรือถูกปรับต่อกระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย (กรุณาข้ามไปตอบข้อ 3.3.3)

3.3.2 ท่านเคยถูกดำเนินคดีข้อใดบ้าง รายละเอียดจากคำถามข้อ 3.3.1

ความผิดในประเด็นใดบ้าง	จำนวนครั้งที่ถูกดำเนินคดี	ค่าปรับ/บทลงโทษอื่นๆ
1.ขายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย (ม.27)		
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (ม.28)		
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (ม.28)		
4.จำหน่ายเครื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี (ม.29)		
5.จำหน่ายเครื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่เมาจนครองสติไม่ได้ (ม.29)		
6.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ(ม.30)		
7.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย (ม.30)		
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.30)		
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.30)		

10. แจก แถม หรือให้สินค้าตัวอย่าง (ม.30)		
--	--	--

3.3.3 หากท่านจะให้คะแนนกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด (สมมติให้คะแนนเต็ม 10)

3.4 ประเด็นทางด้านกฎหมาย

3.4.1 ท่านคิดว่าสังคมในปัจจุบันมีจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์หรือไม่

1. จำเป็น 2. ไม่จำเป็น

3.4.2 ท่านคิดว่าจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์อีกหรือไม่

1. จำเป็น 2. ไม่จำเป็น

3.4.3 หากท่านจะให้คะแนนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด (สมมติให้คะแนนเต็ม 10)

3.4.4 ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในสังคม กรุณาเรียงลำดับจากมากที่สุดที่หาน้อย (1 เป็นปัญหามากที่สุด..., 4 เป็นปัญหาน้อยที่สุด)

- ก. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย
- ข. ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย
- ค. ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง
- ง. ปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป

***** ขอขอบคุณที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม *****

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่
โครงการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
กับสถานการณ์กับการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนจังหวัดเชียงราย
(โดยได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.))

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1.1 เพศ 1.ชาย 2.หญิง
- 1.1.2 อายุ _____ ปี
- 1.1.3 ศาสนา 1.พุทธ 2.คริสต์ 3.อิสลาม 4.อื่นๆ..... (โปรดระบุ)
- 1.1.4 บ้านท่านอยู่ในเขตเทศบาล หรือ อบต. 1.เทศบาล 2.อบต.
- 1.1.5 สถานภาพสมรส
- 1.โสด 2.สมรส (อยู่ด้วยกัน) 3.สมรส (แยกกันอยู่) 4.หม้าย 5.หย่า
- 1.1.6 ระดับการศึกษาสูงสุด
- 1.ประถมศึกษา 2.มัธยมศึกษาตอนต้น 3.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 4. อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)/ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หรือเทียบเท่า
 5.ปริญญาตรี 6.ปริญญาโท 7.ปริญญาเอก 8.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)
- 1.1.7 อาชีพจำแนกตามสายงาน
- 1.ข้าราชการตำรวจ 2.ข้าราชการฝ่ายปกครอง 3.ข้าราชการสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น
 4.ข้าราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 5.ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ/นักวิชาการ
 6.ข้าราชการการเมือง 7.ข้าราชการกรมสรรพสามิต 8.อื่นๆ..... (โปรดระบุ)
- 1.1.8 ระดับของตำแหน่ง
- 1.เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ/ชั้นประทวน 2.ผู้บริหารระดับต้น/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่ร้อยตรี
 3.ผู้บริหารระดับสูง/เทียบเท่าสัญญาบัตรตั้งแต่พันตรี 4.อื่นๆ.....(โปรดระบุ)
- 1.1.9 รายได้ต่อเดือน.....บาท

ส่วนที่ 2 การรับรู้ของเจ้าหน้าที่ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

- 2.1.1 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หรือไม่
1. รู้จัก/เคยได้ยิน 2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน (กรุณาข้ามไปตอบข้อ 2.1.3)

2.1.2 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ดังกล่าวจากแหล่งใด

1. โทรทัศน์ 2.วิทยุ 3.สื่อสิ่งพิมพ์ 4.อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บบอร์ด เป็นต้น
 5. เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ หมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น 6.เพื่อน/คนรู้จัก
 7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 8.ครู/อาจารย์/ห้องเรียน 9.อื่นๆ.....โปรดระบุ

2.1.3 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ หรือไม่

1. รู้จัก/เคยได้ยิน 2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน (กรุณาข้ามไปตอบหัวข้อ 2.1.5)

2.1.4 ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ จากแหล่งใด

1. โทรทัศน์ 2.วิทยุ 3.สื่อสิ่งพิมพ์ 4.อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บบอร์ด เป็นต้น
 5. เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ หมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น 6.เพื่อน/คนรู้จัก
 7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 8.ครู/อาจารย์/ห้องเรียน 9.อื่นๆ.....โปรดระบุ

2.1.5 ท่านทราบหรือไม่ว่า ท่านเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1. ทราบ 2. ไม่ทราบ

2.1.6 ท่านเคยได้เข้ารับการแจ้งจากผู้ใดหรือไม่ ว่าท่านเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1. เคย 2. ไม่เคย

2.1.7 ท่านทราบหรือไม่ว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 นั้น ท่านถือเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

1. ทราบ 2. ไม่ทราบ

2.1.8 ท่านทราบหรือไม่ว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นำมาซึ่ง ปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ รวมถึงการตั้งครุฑก่อดวัยสมควร

1. ทราบ 2. ไม่ทราบ

2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

จุดประสงค์เพื่อวัดการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย พ.ร.บ. พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในมาตราต่างๆ โดยแยกเป็นประเด็นย่อยๆ ดังนี้

ก) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย(มาตรา 27)

2.2.1 ท่านคิดว่า สามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายจากสถานที่ใดบ้าง

สถานที่จัดจำหน่าย	ซื้อได้(ถูกต้องกฎหมาย)	ซื้อไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.วัด โบสถ์ มัสยิด			☐
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล และร้านขายยา			☐
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น			☐
4.ร้านค้าใต้หอพักในมหาวิทยาลัย			☐

5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย			☐
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง			☐
7.สวนสาธารณะของทางราชการ			☐
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ			☐
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน			☐
10.ในโรงภาพยนตร์			☐

ข) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวัน/เวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)

2.2.2 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายในช่วงเวลาใดบ้าง

ช่วงเวลา	ซื้อได้(ถูกต้องกฎหมาย)	ซื้อไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ			☐
2.เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ			☐
3.เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ			☐
4.เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ			☐
5.ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง			☐

ค) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)

2.2.3 ท่านคิดว่า ท่านสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างไม่ผิดกฎหมายในสถานที่ใดบ้าง

สถานที่	ดื่มได้(ถูกต้องกฎหมาย)	ดื่มไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.วัด โบสถ์ มัสยิด			☐
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล และร้านขายยา			☐
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น			☐
4.หอพักในมหาวิทยาลัย			☐
5.ในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น			☐
6.สถานีบริการเชื้อเพลิง			☐
7.สวนสาธารณะของทางราชการ			☐
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ			☐
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน			☐
10.ในโรงภาพยนตร์			☐

ง) ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้า วิธีการขายและการโฆษณา (มาตรา 26,29,30,32)

2.2.4 ท่านคิดว่า เครื่องตี้มแอลกอฮอล์สามารถโฆษณาหรือส่งเสริมการขายได้อย่างไม่ผิดกฎหมายด้วยวิธีใดบ้าง

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย	ทำได้(ถูกต้องกฎหมาย)	ทำไม่ได้(ผิดกฎหมาย)	ลงรหัส (ถ/ผ)
1.ผู้นำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย			☐
2.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี			☐
3.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้			☐
4.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ			☐
5.ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย			☐
6.ลดราคาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์			☐
7.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล แก่ผู้ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์			☐
8.แจก แกรม หรือให้สินค้าตัวอย่าง			☐
9.อวดอ้างสรรพคุณของเครื่องตี้ม เช่น ตี้มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น			☐
10.แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น			☐

2.3 คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย

2.3.1 ท่านเคยได้เข้ารับการอบรมอย่างใด ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

1. เคย หากโปรดระบุหน่วยงาน..... 2. ไม่เคย

2.3.2 ท่านเคยได้ข้อมูล การติดต่อใดๆจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

2.3.3 ท่านเคยได้รับการมอบหมายหน้าที่ใดๆให้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายที่ท่านเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

2.3.4 ท่านพบเห็นการกระทำดังกล่าวหรือไม่ และท่านได้เข้าดำเนินการต่อการกระทำดังกล่าวอย่างไร

ก) พฤติการณ์ของผู้บริโภค

ตัวอย่างของพฤติกรรมของผู้บริโภค	ไม่เคยพบเห็น (ระบุจำนวนครั้ง)	พบเห็น (ระบุจำนวนครั้งแยกตามการดำเนินการ)			
		จับกุม/ปรับ	ตักเตือน	ไม่ได้ดำเนินการ	อื่นๆ
1.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.27)					
2.ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.31)					
3.สั่งให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.29)					
4.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (ม.28)					
5.ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (ม.28)					

ข) พฤติการณ์ของผู้จัดจำหน่าย

ตัวอย่างของพฤติกรรมของผู้จัดจำหน่าย	ไม่เคยพบเห็น (ระบุจำนวนครั้ง)	พบเห็น (ระบุจำนวนครั้งแยกตามการดำเนินการ)			
		จับกุม/ปรับ	ตักเตือน	ไม่ได้ดำเนินการ	อื่นๆ
1.ขายซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย (ม.27)					
2.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ (ม.28)					
3.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ (ม.28)					
4.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี (ม.29)					
5.จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่ไม่อาจทรงสติไม่ได้ (ม.29)					
6.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ(ม.30)					
7.ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย (ม.30)					
8.ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.30)					
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.30)					
10.แจก แถม หรือให้สินค้าตัวอย่าง (ม.30)					

2.3.5 ท่านทราบหรือไม่ว่า การจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ชนิดใดชนิดหนึ่งให้กับเด็ก หรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีโทษสถานใด ถ้าทราบโปรดระบุ (...)

1. ทราบ(ถูก/ผิด) 2. ไม่ทราบ

2.3.6 ท่านทราบหรือไม่ว่า การจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด มีโทษสถานใด ถ้าทราบโปรดระบุ (...)

1. ทราบ(ถูก/ผิด) 2. ไม่ทราบ

คำถามตั้งแต่ข้อ 2.3.7-2.3.11 เป็นคำถามสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่เป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรขึ้นไปและ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

2.3.7 ท่านเคยเข้าตรวจสถานจำหน่ายปลีกสุรา เช่น ร้านข้าวต้มไต้รุ่ง ผับ บาร์ คาราโอเกะในเขตท้องที่รับผิดชอบหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

2.3.8 ท่านหรือบุคคลตามคำสั่งของท่านเคยแฝงตัวเข้าไปในสถานประกอบการตามข้อ 2.3.7 เพื่อสืบถึงการกระทำผิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย (กรุณาข้ามไปตอบหัวข้อ 2.3.10)

2.3.9 หากเคยกระทำการตามข้อ 2.3.8 ท่านกระทำเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว และพบการกระทำผิด บ้างหรือไม่อย่างน้อยเพียงใด /

1. เป็นประจำ 2. เป็นครั้งคราว

A. พบการกระทำผิด ประมาณ.....ครั้งต่อเดือน B. ไม่พบการกระทำผิด

2.3.10 ท่านและเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยคำสั่งของท่านเคยตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะหรือไม่บ่อยครั้งเพียงใด (...)

1. เคย ประมาณ.....ครั้งต่อเดือน 2. ไม่เคย

2.3.11 การตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะท่าเคยพบเห็นเด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปีมีปริมาณแอลกอฮอล์โดยการตรวจวัดจากลมหายใจ (แม้จะไม่เกินกฎหมายกำหนด) บ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด (...)

1. เคย ประมาณ.....คนต่อการตั้งด่านหนึ่งครั้ง 2. ไม่เคย

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค (คำถามปลายเปิด)

3.1.1 ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ ท่านคิดว่าพฤติกรรมใดของผู้บริโภคที่เป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

3.1.2 จากปัญหาในข้อ 3.1.1 ท่านจะมีวิธีในการแก้ไขปัญหานี้ได้หรือไม่ อย่างไร

3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย (คำถามปลายเปิด)

3.2.1 ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าของหน้าที ท่านคิดว่าพฤติกรรมใดของผู้จัดจำหน่ายที่เป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

3.2.2 จากปัญหาในข้อ 3.2.1 ท่านจะมีวิธีในการแก้ไขปัญหานี้ได้หรือไม่ อย่างไร

3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3.3.1 ท่านคิดว่า อุปสรรคใดเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน (คำถามปลายเปิด)

3.3.2 หากท่านจะให้คะแนนกับการปฏิบัติหน้าที่ของตัวท่านเองที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด (สมมุติให้คะแนนเต็ม 10)

3.3.3 หากท่านจะให้คะแนนกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่โดยรวมที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด (สมมุติให้คะแนนเต็ม 10)

3.4 ประเด็นทางด้านกฎหมาย

3.4.1 ท่านคิดว่าสังคมในปัจจุบันมีจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

1. จำเป็น 2. ไม่จำเป็น

3.4.2 ท่านคิดว่าจำเป็นต้องมีการเพิ่ม/แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกหรือไม่

1. จำเป็น 2. ไม่จำเป็น

3.4.3 หากจำเป็นต้องมีการเพิ่ม/แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านคิดว่าควรเพิ่ม/แก้ไขในประเด็นใดบ้าง (คำถามปลายเปิด)

3.4.4 หากท่านจะให้คะแนนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ท่านจะให้กี่คะแนนเท่าใด (สมมุติให้คะแนนเต็ม 10)

3.4.5 ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม กรุณาเรียงลำดับจากมากที่สุดที่หาน้อย (1 เป็นปัญหามากที่สุด, ..., 4 เป็นปัญหาน้อยที่สุด)

ก. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย

ข. ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย

ค. ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง

ง. ปัญหาในตัวบทกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป

***** ขอขอบคุณที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม *****

ภาคผนวก ค.

ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเยาวชนในจังหวัดเชียงราย
ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่าง

ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่าง

ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเยาวชนในจังหวัดเชียงราย ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 400 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลทางด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทางพฤติกรรมเครื่องดื่ม ลักษณะการดื่ม ปริมาณการดื่ม และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย การรับทราบและรู้จักกฎหมาย และการรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทางด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนนี้เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชน	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	101	25.25
- หญิง	299	74.75
อายุ		
- 12 ปี	1	0.25
- 13 ปี	3	0.75
- 14 ปี	1	0.25
- 15 ปี	10	2.50
- 16 ปี	35	8.75
- 17 ปี	44	11.00

- 18 ปี	128	32.00
- 19 ปี	88	22.00
- 20 ปี	35	8.75
- 21 ปี	31	7.75
- 22 ปี	16	4.00
- 23 ปี	1	0.25
- 24 ปี	1	0.25
- ไม่ระบุข้อมูล	6	1.50
อายุเฉลี่ยเท่ากับ 18.40 ปี		
การนับถือศาสนา		
- พุทธ	366	91.50
- คริสต์	15	3.75
- อิสลาม	11	2.75
- ศาสนาอื่นๆ	6	1.50
- ไม่ระบุข้อมูล	2	0.50
เขตการปกครอง		
- เทศบาล	215	53.75
- อบต.	160	40.00
- ไม่ระบุข้อมูล	25	6.25
สถานะภาพสมรส		
- โสด	395	98.75
- สมรส (อยู่ด้วยกัน)	2	0.50
- สมรส (แยกกันอยู่)	1	0.25
- หม้าย	2	0.50
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ประถมศึกษา	-	-
- มัธยมศึกษาตอนต้น	21	5.25
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	197	49.25
- ปวส./ปวท.	7	1.75
- ปริญญาตรี	172	43.00
- ปริญญาโท	-	-
- ปริญญาเอก	-	-
- อื่นๆ	-	-
- ไม่ระบุข้อมูล	3	0.75
แหล่งที่มาของรายได้		
- การทำงาน	2	0.50
- จากผู้ปกครอง	398	99.50
- แหล่งรายได้อื่นๆ	-	-
อาชีพหลัก		
- นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	388	97.00
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2	0.50

-	เกษตรกรรม/ประมง	1	0.25
-	รับราชการ	3	0.75
-	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.25
-	พนักงานบริษัทเอกชน	-	-
-	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	1	0.25
-	รับจ้าง	1	0.25
-	อาชีพอื่นๆ	2	0.50
-	ไม่ระบุข้อมูล	1	0.25
รายได้ต่อเดือน			
-	น้อยกว่า 2,500 บาท	32	8.00
-	2,501-5,000 บาท	118	29.50
-	5,001-7,500 บาท	61	15.25
-	7,501-10,000 บาท	44	11.00
-	10,001-12,500 บาท	1	0.25
-	12,501-15,000 บาท	6	1.50
-	มากกว่า 15,000 บาท	5	1.25
-	ไม่ระบุข้อมูล	133	33.25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา เขตการปกครอง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด แหล่งที่มาของรายได้ อาชีพหลัก และรายได้ต่อเดือน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 74.75) มีสัดส่วนมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 25.25) มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 18.40 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี (ร้อยละ 32) 19 ปี (ร้อยละ 22) และ 17 ปี (ร้อยละ 11) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 91.50) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 3.75) ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 2.75) และศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 1.50) ตามลำดับ

ที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 53.75) และเขต อบต. (ร้อยละ 40) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพโสดเป็นส่วนมากร้อยละ 98.75 ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดพบว่า มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 49.25 และปริญญาตรีร้อยละ 43.00 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีรายได้มาจากผู้ปกครองมากถึงร้อยละ 99.50 มีเพียงร้อยละ 0.50 เท่านั้นที่มีรายได้จากการทำงาน โดยมีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ระหว่าง 2,501-5,000 บาท (ร้อยละ 29.50) รายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-7,500 บาท (ร้อยละ 15.25) และรายได้ระหว่าง 7,501-10,000 บาท (ร้อยละ 11.00) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 97.00

1.2 ข้อมูลทางพฤติกรรมการณ์ที่ม ลักษณะการที่ม ปริมาณการที่มและการเข้าถึงเครื่องที่ม แอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนนี้จะแสดงถึงเฉพาะข้อมูลกลุ่มคนรอบตัวที่มีพฤติกรรมที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ พบว่า คนรอบตัวที่มีพฤติกรรมที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์มีมากถึงร้อยละ 77.83 สามารถแบ่งเป็นโดยละเอียด คือ เป็นบุคคลในครอบครัวร้อยละ 31.89 เป็นญาติร้อยละ 23.03 เป็นเพื่อนร้อยละ 21.70 และเป็นคนรัก/แฟน ร้อยละ 2.21 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าคนรอบตัวของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่กลับมีพฤติกรรมที่มเครื่องแอลกอฮอล์ มีเพียงร้อยละ 21.17 เท่านั้น ที่ไม่ที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงกลุ่มคนรอบตัวที่ที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มคน	ความถี่
1.บุคคลในครอบครัว (พ่อ แม่ พี่ น้อง)	ร้อยละ 31.89
2.ญาติ	ร้อยละ 23.03
3.เพื่อน	ร้อยละ 21.70
4.คนรัก/แฟน	ร้อยละ 2.21
5.ไม่มี	ร้อยละ 21.17

ส่วนที่ 2 ความรับรู้ของเยาวชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องที่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ในส่วนนี้เป็นารวิเคราะห์เกี่ยวกับความรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ที่มเครื่องที่มแอลกอฮอล์ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องที่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 การรับทราบและรู้จักกฎหมาย

2.1.1 การรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องที่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ไม่ที่มเครื่องแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องที่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551ร้อยละ 56.9 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 43.1 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับทราบและรู้จัก	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1. รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 56.9
2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 43.1

2.1.2 ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากที่สุดในกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต และ สื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 30.77 ร้อยละ 21.28 และ 15.90 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1. โทรทัศน์	ร้อยละ 30.77
2. วิทยุ	ร้อยละ 3.08
3. สื่อสิ่งพิมพ์	ร้อยละ 15.90
4. อินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 21.28
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	ร้อยละ 7.69
6. เพื่อน/คนรู้จัก	ร้อยละ 3.33
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละ 3.59
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	ร้อยละ 3.59
9. อื่นๆ	ร้อยละ 0.77
10. ไม่ระบุ	ร้อยละ 10.00

2.1.3 การรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 66.25 และไม่รู้หรือไม่เคยได้ยิน ร้อยละ 33.75 ตามลำดับ ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับทราบและรู้จัก	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1. รู้จัก/เคยได้ยิน	ร้อยละ 66.25
2. ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	ร้อยละ 33.75

2.1.4 ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดในกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต และ สื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 31.04 ร้อยละ 21.61 และ 15.32 ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยินกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ช่องทางการรู้จักหรือเคยได้ยิน	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1. โทรทัศน์	ร้อยละ 31.04
2. วิทยุ	ร้อยละ 3.34
3. สื่อสิ่งพิมพ์	ร้อยละ 15.32
4. อินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 21.61
5. เจ้าหน้าที่รัฐ	ร้อยละ 9.82
6. เพื่อน/คนรู้จัก	ร้อยละ 3.93
7. เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละ 4.13
8. ครู/อาจารย์/ห้องเรียน	ร้อยละ 10.22
9. อื่นๆ	ร้อยละ 0.59

2.2 การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจต่อกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างในกฎหมาย 4 ประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27)

2. ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)

3. ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)

4. ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)

โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ตามลำดับต่อไปนี้

2.2.1 ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27) พบว่า สิ่งที่น่าสังเกต คือ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่ายที่คาดเคลื่อนว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 37.5 เท่านั้น ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 27)
ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สถานที่จำหน่าย (มาตรา27)	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 94.0
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 94.0
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 95.0
4.ร้านค้าได้หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 91.2
5.ร้านสะดวกซื้อตามมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 86.0
6.สถานบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 83.0
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 87.5
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 83.8
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 37.5
10.ไนโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 83.0

2.2.2 ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28) พบว่า สิ่งที่น่าสังเกต คือ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายคาดเคลื่อนว่า ช่วงเวลา 11.00-14.00 น. และช่วงเวลา 14.00-17.00 น. ในวันปกติสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 45.8 และร้อยละ 44.8 เท่านั้น ดังตารางที่ 8

**ตารางที่ 8 แสดงการความรู้ในประเด็นวันและเวลาที่ห้ามจำหน่าย (มาตรา 28)
ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**

วันและเวลาที่จำหน่าย (มาตรา28)	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1.เวลา 11.00 – 14.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 45.8
2.เวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 44.8
3.เวลา 17.00 – 24.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 65.8
4.เวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	ตอบถูกร้อยละ 68.0
5.ช่วงเวลากลางคืนก่อนวันเลือกตั้ง	ตอบถูกร้อยละ 83.5

2.2.3 ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นสถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31) พบว่า สิ่งที่น่าสังเกต คือ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นสถานที่ห้ามดื่มคาดเคลื่อนว่า ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 44.8 เท่านั้น ดังตารางที่ 9

**ตารางที่ 9 แสดงการความรู้ในประเด็นสถานที่สถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา 31)
ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**

สถานที่ห้ามดื่ม (มาตรา31)	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1.วัด โบสถ์ มัสยิด	ตอบถูกร้อยละ 88.8
2.สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา	ตอบถูกร้อยละ 90.8
3.สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 92.5
4.หอพักในมหาวิทยาลัย	ตอบถูกร้อยละ 86.2
5.ในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 92.2
6.สถานบริการเชื้อเพลิง	ตอบถูกร้อยละ 81.8
7.สวนสาธารณะของทางราชการ	ตอบถูกร้อยละ 82.8
8.ร้านค้าหรือสโมสรในส่วนราชการ	ตอบถูกร้อยละ 81.2
9.ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมัน	ตอบถูกร้อยละ 44.8
10.ในโรงภาพยนตร์	ตอบถูกร้อยละ 82.5

2.2.4 ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการนำเข้าวิธีการซื้อขายและการโฆษณา (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) พบว่า สิ่งที่น่าสังเกต ในประเด็นนี้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบถูกได้น้อยลงกว่าประเด็นอื่นๆอย่างเห็นได้ชัด และกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณาที่คาดเคลื่อนว่าสามารถลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบถูกเพียงร้อยละ 48.5 เท่านั้น ดังตารางที่ 10

**ตารางที่ 10 แสดงการความรู้ในประเด็นการนำเข้า วิธีการซื้อขายและการโฆษณา
(มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32) ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**

วิธีการโฆษณาและส่งเสริมการขาย (มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 32)	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1. ผู้นำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่จำเป็นต้องติดฉลากภาษาไทย	ตอบถูกร้อยละ 75.8
2. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่มีอายุ 19 ปี	ตอบถูกร้อยละ 63.2
3. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนเมาที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้	ตอบถูกร้อยละ 76.8
4. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	ตอบถูกร้อยละ 67.8
5. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่งขาย	ตอบถูกร้อยละ 73.0
6. ลดราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 48.5
7. ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล แก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ตอบถูกร้อยละ 64.2
8. แจก แยม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	ตอบถูกร้อยละ 55.2
9. อดอ้างสรรพคุณของเครื่องดื่ม เช่น ดื่มแล้วสุขภาพดี เป็นต้น	ตอบถูกร้อยละ 82.2
10. แสดงภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น	ตอบถูกร้อยละ 59.0

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านพฤติกรรมของผู้บริโภคจากการพบเห็นของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของผู้บริโภคเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้บริโภคดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังกล่าวทุกกรณี และเป็นที่น่าตกใจว่ากลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายดังกล่าวเป็นร้อยละที่สูงมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีพฤติกรรมกระทำผิดตามกฎหมายในอัตราที่สูง ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้ขี่เครื่องขี่แอลกอฮอล์

ตัวอย่างพฤติกรรม	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ขี่
1.ซื้อเครื่องขี่แอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	เคยพบเห็นร้อยละ 35.8
2.ขี่เครื่องขี่แอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	เคยพบเห็นร้อยละ 56.5
3.สั่งให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไปซื้อเครื่องขี่แอลกอฮอล์	เคยพบเห็นร้อยละ 79.0
4.ซื้อเครื่องขี่แอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 69.2
5.ซื้อเครื่องขี่แอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 76.5

3.2 ประเด็นด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านพฤติกรรมของผู้จำหน่ายจากการพบเห็นของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ขี่เครื่องขี่แอลกอฮอล์ว่าเคยพบเห็นพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายของผู้จำหน่ายเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่ายเครื่องขี่แอลกอฮอล์ดังกล่าวทุกกรณี และเป็นที่น่าตกใจว่ากลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของผู้จำหน่ายเครื่องขี่แอลกอฮอล์ดังกล่าวเป็นร้อยละที่สูงมาก โดยเฉพาะการจำหน่ายเครื่องขี่แอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และการขายเครื่องขี่แอลกอฮอล์นอกเวลาที่กำหนด สะท้อนให้เห็นว่าผู้จำหน่ายเครื่องขี่แอลกอฮอล์มักจะกระทำผิดตามกฎหมายในอัตราที่สูงเช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าการเคยพบเห็นพฤติกรรมของผู้จำหน่าย

ตัวอย่างพฤติกรรม	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ขี่
1.ขายซื้อเครื่องขี่แอลกอฮอล์ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ	เคยพบเห็นร้อยละ 33.8
2.ขายเครื่องขี่แอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 24.00 – 11.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 69.8
3.ขายเครื่องขี่แอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 14.00 – 17.00 น. ในวันปกติ	เคยพบเห็นร้อยละ 77.0
4.จำหน่ายเครื่องขี่แอลกอฮอล์แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี	เคยพบเห็นร้อยละ 81.0
5.จำหน่ายเครื่องขี่แอลกอฮอล์แก่คนที่เมาจนครองสติไม่ได้	เคยพบเห็นร้อยละ 60.2
6.ขายเครื่องขี่แอลกอฮอล์ด้วยเครื่องขายอัตโนมัติ	เคยพบเห็นร้อยละ 28.2
7.ขายเครื่องขี่แอลกอฮอล์ด้วยวิธีเร่ขาย	เคยพบเห็นร้อยละ 38.5
8.ลดราคาเครื่องขี่แอลกอฮอล์	เคยพบเห็นร้อยละ 48.5
9.ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค	เคยพบเห็นร้อยละ 41.5
การชิงรางวัลแก่ผู้ซื้อเครื่องขี่แอลกอฮอล์	
10.แจก แยม หรือให้สินค้าตัวอย่าง	เคยพบเห็นร้อยละ 44.2

3.3 ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการศึกษาด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการพบเห็นของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ว่าเคยพบเห็นพฤติกรรมเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

3.3.1 ประเด็นการเคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จัดจำหน่ายที่กระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยได้ยินหรือเคยได้เห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จัดจำหน่ายที่กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 50.50 ตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าการเคยพบเห็นการจับกุมผู้บริโภคหรือผู้จัดจำหน่ายที่กระทำความผิด

การพบเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ตี๋ม
1.เคยได้ยิน/เคยได้เห็น	ร้อยละ 50.50
2.ไม่เคยพบเห็น/ไม่เคยได้เห็น	ร้อยละ 49.50

3.3.2 ระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ระดับคะแนนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จากการประเมินของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ ณ ระดับคะแนน 5 และระดับ 8 คะแนนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.00 และร้อยละ 19.25 ตามลำดับ และสามารถคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.90 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.33 ตามลำดับ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงระดับคะแนนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากการประเมินของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

ระดับคะแนนของเจ้าหน้าที่จากการประเมิน	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	76	19.00
- 5 คะแนน	80	20.00
- 6 คะแนน	54	13.50
- 7 คะแนน	68	17.00
- 8 คะแนน	77	19.25
- 9 คะแนน	14	3.50
- 10 คะแนน	16	4.00
- ไม่ระบุข้อมูล	15	3.75
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 5.90		

- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.33

3.4 ประเด็นด้านกฎหมาย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ด้านกฎหมายจากมุมมองของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่ามีทัศนคติต่อกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันอย่างไร

3.4.1 ทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง คือ ร้อยละ 94.00 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นถึงทัศนคติความจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่
1.จำเป็น	ร้อยละ 94.00
2.ไม่จำเป็น	ร้อยละ 6.00

3.4.2 ทัศนคติความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีทัศนคติถึงความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 52.50 สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความต้องการเพิ่มกฎหมายเหล่านี้เพื่อบังคับใช้เพิ่มเติม ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นทัศนคติความจำเป็นต้องมีการเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่
1.จำเป็น	ร้อยละ 52.50
2.ไม่จำเป็น	ร้อยละ 47.50

3.4.3 ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จากการประเมินของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ ณ ระดับคะแนน 8 และ ระดับ 7 คะแนน

มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.00 และร้อยละ 19.75 ตามลำดับ และสามารถคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.80 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.17 ตามลำดับ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงระดับคะแนนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ระดับคะแนนจากการประเมิน	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 5 คะแนน	46	11.50
- 5 คะแนน	55	13.75
- 6 คะแนน	40	10.00
- 7 คะแนน	79	19.75
- 8 คะแนน	96	24.00
- 9 คะแนน	45	11.25
- 10 คะแนน	30	7.50
- ไม่ระบุข้อมูล	9	2.25
- ระดับคะแนนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 6.80		
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.17		

3.4.4 ทักษะคิดว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม หลังจากสอบถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ว่าปัญหาใดเป็นต้นตอสำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติว่าปัญหาที่เป็นต้นตอสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย รองลงมา คือ ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง และปัญหาในตัวของกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป ตามลำดับ สะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นต้นตอสำคัญของการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงลำดับต้นตอของการแก้ปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมจากทัศนคติของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สาเหตุของปัญหา	กลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่ม
1.ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 1
2.ปัญหาพฤติกรรมผู้จำหน่ายที่ไม่ทำตามกฎหมาย	อันดับ 2
3.ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง	อันดับ 3
4.ปัญหาในตัวของกฎหมายที่มีช่องโหว่หรือมีน้อยเกินไป	อันดับ 4

ภาคผนวก ง.
สรุปผลการจัดประชุม

สรุปผลการประชุม เกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการบังคับใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีประชุมระดมความคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเยาวชน ทั้งที่ตี้มและไม่ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กลุ่มเจ้าหน้าที่ และผู้สนใจทั่วไป รวม 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2557

ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2557

สรุปผลการประชุมเป็น 3 ด้าน คือ 1.ลักษณะการควบคุม 2.ผู้มีอำนาจและหน้าที่รักษาการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย และโทษตามกฎหมาย ดังนี้

1. ลักษณะการควบคุม

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีการควบคุมบุคคล 3 ฝ่าย คือ 1. ผู้ขาย 2.ผู้โฆษณา 3.ผู้บริโภค ดังนี้

1.1 การควบคุมผู้ขาย

มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กำหนด อันได้แก่

- วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้าน

ขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

- สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

- หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

- สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

- สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าใน

บริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

- สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

- สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

- ห้ามผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณซึ่งอยู่ในระยะ 300 เมตร จากรั้ว

หรือแนวเขตของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา พ.ศ.2558 ประกาศ ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2558)

โทษที่จะได้รับหากฝ่าฝืนมาตรานี้ คือ ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 39) โดยที่บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้

คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้ และ เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 45)

มาตรา 29 ห้ามขายให้กับบุคคลที่กำหนด อันได้แก่

- บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

โทษที่จะได้รับหากฝ่าฝืนมาตรานี้ คือ ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 40) โดยที่บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้ และ เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 45)

มาตรา 30 ห้ามขายโดยวิธีการหรือในลักษณะที่กำหนด อันได้แก่

- ไข่เครื่องขายอัตโนมัติ

โทษที่จะได้รับหากฝ่าฝืนมาตรานี้ คือ ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 40)

- การเร่ขาย
- การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย
- ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

- โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม

- โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

โทษที่จะได้รับหากฝ่าฝืนมาตราใน 5 ลักษณะข้างต้น คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 41) และหากเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 45)

1.2 การควบคุมผู้โฆษณา

- ห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม (มาตรา 32) กล่าวคือ

- ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

โทษที่จะได้รับหากฝ่าฝืนมาตรานี้ คือ ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และนอกจากต้องระวังโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวังโทษปรับอีกวันละไม่เกิน 50,000 บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ซึ่งหากเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 45)

1.3 การควบคุมผู้บริโภค

มาตรา 31 ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กำหนด อันได้แก่

- วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

- สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

- สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

- สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

- สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

- สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

- สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

- ห้ามผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทางในขณะขับขี่หรือในขณะโดยสารอยู่ในรถ หรือ

บนรถ

คำว่า “ทาง” และ “รถ” ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า “ทาง” และ “รถ” ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทาง พ.ศ.2555)

โทษที่จะได้รับหากฝ่าฝืนมาตรานี้ คือ ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 42) ซึ่งหากเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 45)

2.ผู้มีอำนาจและหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- ผู้มีอำนาจและหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย อันได้แก่ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ซึ่งตามมาตรา 3 พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งตาม ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2555 นั้น เพื่อให้การใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551

ข้อ 2 ให้ข้าราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในสังกัดราชการบริหารส่วนกลางซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

- (1) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- (2) รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- (3) อธิบดีกรมการแพทย์
- (4) อธิบดีกรมควบคุมโรค
- (5) อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- (6) อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (7) อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- (8) อธิบดีกรมสุขภาพจิต
- (9) อธิบดีกรมอนามัย
- (10) เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
- (11) ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข
- (12) รองอธิบดีกรมการแพทย์

- (13) รองอธิบดีกรมควบคุมโรค
- (14) รองอธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- (15) รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (16) รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- (17) รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
- (18) รองอธิบดีกรมอนามัย
- (19) รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
- (20) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการสถาบัน
ผู้อำนวยการศูนย์ สังกัดกรมการแพทย์
- (21) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักงาน และ
ผู้อำนวยการสำนัก สังกัดกรมควบคุมโรค
- (22) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถาบัน สังกัดกรมพัฒนาการแพทย์ แผน
ไทยและการแพทย์ทางเลือก
- (23) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก สังกัด
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (24) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ ผู้อำนวยการกองสนับสนุน
สุขภาพภาคประชาชน สังกัดกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- (25) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิต ผู้อำนวยการ
สถาบัน ผู้อำนวยการ สังกัดกรมสุขภาพจิต
- (26) เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ ผู้อำนวยการสำนักอนามัย
สิ่งแวดล้อม สังกัดกรมอนามัย
- (27) เกษีขกรและนักวิชาการอาหารและยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (28) นิติกร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรม
พัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมสนับสนุนบริการ
สุขภาพ กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ตั้งแต่ระดับ
ปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
- (29) นักวิชาการสาธารณสุข กลุ่มงานคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
สังกัดกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงาน
มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (30) นักวิชาการสาธารณสุข และพยาบาล สังกัดกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ตั้งแต่ระดับ
ปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (31) นักวิชาการสาธารณสุข และพยาบาล สำนักส่งเสริมสุขภาพ และสำนักอนามัย
สิ่งแวดล้อม สังกัดกรมอนามัย ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (32) ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์ สังกัดกรมควบคุมโรค

ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือระดับปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี

(33) ข้าราชการสำนักโรคไม่ติดต่อ สังกัดกรมควบคุมโรค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(34) ข้าราชการด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สำนักโรคติดต่อทั่วไป สังกัดกรมควบคุมโรค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(35) นิติกร (พนักงานราชการ) สังกัดกรมควบคุมโรค ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข้อ 3 ให้ข้าราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือ สังกัดราชการบริหารส่วนกลาง ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในส่วนภูมิภาคซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

(1) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

(2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(3) ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 กรมควบคุมโรค

(4) ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

(5) ผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

(6) ผู้อำนวยการศูนย์อนามัย กรมอนามัย

(7) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน และผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

(8) ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง สถาบันมะเร็งแห่งชาติ สังกัดกรมการแพทย์

(9) ผู้อำนวยการศูนย์มหาวชิราลงกรณ์ ธีญบุรี สถาบันมะเร็งแห่งชาติ สังกัดกรมการแพทย์

(10) นิติกร สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี

(11) ข้าราชการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 สังกัดกรมควบคุมโรค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(12) ข้าราชการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

(13) นักวิชาการสาธารณสุข ศูนย์อนามัย สำนักส่งเสริมสุขภาพ และสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม สังกัดกรมอนามัย ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(14) สาธารณสุขอำเภอ

(15) นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ และเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ประจำสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(16) นิติกร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 สังกัดกรมควบคุมโรค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

(17) นิติกร (พนักงานราชการ) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 สังกัดกรมควบคุมโรค ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข้อ 4 ให้บุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

- (1) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- (2) รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- (3) ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
- (4) เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- (5) รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- (6) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (7) รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (8) เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- (9) รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- (10) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- (11) อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนทุกแห่ง
- (12) รองอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนทุกแห่ง
- (13) ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (14) ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน
- (15) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (16) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (17) ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ
- (18) ผู้อำนวยการสถาบัน โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- (19) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
- (20) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต
- (21) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
- (22) ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายปกครอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารงานบุคคล และครูฝ่ายปกครอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (23) ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ในกำกับดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- (24) ข้าราชการ กลุ่มส่งเสริมความประพฤตินักเรียน สังกัดสำนักลูกเสือกาชาดและกิจการนักเรียน ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี

(25) เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(26) อาจารย์หรือครูซึ่งมีประสบการณ์เป็นครูทำการสอนไม่น้อยกว่า 2 ปีและเป็นผู้รับผิดชอบด้านการควบคุมความประพฤตินักเรียนหรือนักศึกษาในสถานศึกษาของเอกชน

ข้อ 5 ให้ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) รองผู้ว่าราชการจังหวัด
- (3) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (4) รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (6) ผู้อำนวยการสำนักบูรณาการสาธารณสุข อุบัติภัย และความปลอดภัยทางถนน
- (7) ปลัดจังหวัด
- (8) นายอำเภอ

(6) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

(10) ปลัดอำเภอ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(11) เจ้าพนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่ปกครอง ประจำศาลากลางจังหวัด ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(12) นิติกร ประจำศาลากลางจังหวัด ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

(13) เจ้าหน้าที่ปกครอง ประจำที่ทำการอำเภอ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

ข้อ 6 ให้กรรมการในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการ

ข้อ 7 ให้ข้าราชการสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

- (1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (3) ปลัดกรุงเทพมหานคร
- (4) รองปลัดกรุงเทพมหานคร
- (5) ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์
- (6) รองผู้อำนวยการสำนักการแพทย์

- (7) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- (8) ผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- (9) รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- (10) ผู้อำนวยการกองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย
- (11) ผู้อำนวยการกองสุขภาพสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย
- (12) ผู้อำนวยการกองสุขภาพอาหาร สำนักอนามัย
- (13) ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย
- (14) ผู้อำนวยการกองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักอนามัย
- (15) ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
- (16) รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
- (17) ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- (18) ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- (19) รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- (20) ผู้อำนวยการเขต
- (21) นักปกครองเขต
- (22) ผู้อำนวยการกองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ 1-3
- (23) เจ้าพนักงานเทศกิจ สังกัดสำนักงานเขต และสำนักงานเทศกิจ
- (24) นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าพนักงานสาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี
- (25) หัวหน้าฝ่าย นักวิชาการสุขภาพ เจ้าหน้าที่อนามัย ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขต ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (26) หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ สังกัดสำนักงานเขต และสำนักเทศกิจ
- (27) นักวิชาการสุขภาพ เจ้าหน้าที่อนามัย สังกัดกองสุขภาพสิ่งแวดล้อม
- (28) นักวิชาการสุขภาพ เจ้าหน้าที่อนามัย สังกัดกองสุขภาพอาหาร ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (29) เจ้าหน้าที่เทศกิจ สังกัดสำนักงานเขต และสำนักงานเทศกิจ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี
- (30) นักพัฒนาสังคม สังกัดสำนักงานเขต ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (31) นายแพทย์ หัวหน้ากลุ่มงานบริการสุขภาพ หัวหน้าพยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักกายภาพบำบัด เภสัชกร สังกัดศูนย์บริการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- (32) นิติกร สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข้อ 8 ให้ข้าราชการสังกัดเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปแล้วแต่กรณีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

- (1) นายกเทศมนตรี
- (2) รองนายกเทศมนตรีที่ได้รับการมอบหมายให้ดูแลฝ่ายสาธารณสุข
- (3) ปลัดเทศบาล
- (4) รองปลัดเทศบาล
- (5) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (6) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักการศึกษา
- (7) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักสวัสดิการสังคม
- (8) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักวิชาการและแผนงาน
- (9) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักการแพทย์
- (10) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (11) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักการศึกษา
- (12) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักสวัสดิการสังคม
- (13) ผู้อำนวยการกองหรือสำนักวิชาการและแผนงาน
- (14) ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล
- (15) นายแพทย์ พยาบาล และนักวิชาการสุขภาพพล ตั้งแต่มาระดับ 4 ขึ้นไป
- (16) นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ และเจ้าพนักงานเทศกิจ ตั้งแต่มาระดับ 4 ขึ้นไป
- (17) นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (18) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (19) รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (20) นายกององค์การบริหารส่วนตำบล
- (21) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่มาระดับ 4 ขึ้นไป
- (22) นักวิชาการสุขภาพพล นักบริหารงานสาธารณสุข และพยาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่มาระดับ 4 ขึ้นไป
- (23) นายกเมืองพัทยา
- (24) รองนายกเมืองพัทยา
- (25) ปลัดเมืองพัทยา
- (26) รองปลัดเมืองพัทยา
- (27) ผู้อำนวยการกองอนามัยและสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา
- (28) นักบริหารงานสาธารณสุข สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา
- (29) นักวิชาการสุขภาพพล สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา ตั้งแต่มาระดับ 4 ขึ้นไป

(30) เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป

(31) เจ้าพนักงานสุขาภิบาล สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป

(32) เทศกิจ สังกัดเทศบาล ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป

(33) นิติกร สังกัดเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไปที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข้อ 9 ให้ข้าราชการสังกัดกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

(1) ผู้อำนวยการสำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1

(2) ผู้อำนวยการส่วนใบอนุญาต สำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1

(3) ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์รายการภาษี สำหรับบริหารการจัดเก็บภาษี 1

(4) ผู้อำนวยการส่วนควบคุมการผลิตและจำหน่าย สำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1

(5) เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต สังกัดสำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1

(6) เจ้าหน้าที่สรรพสามิต และเจ้าพนักงานสรรพสามิต สังกัดสำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1 ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(7) นักวิชาการสรรพสามิต สังกัดสำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1 ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(8) ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม

(9) เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสรรพสามิต สังกัดสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(10) เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต และนายตรวจสอบสรรพสามิต สังกัดสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(11) นักวิชาการสรรพสามิต สังกัดสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(12) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี สังกัดสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(13) ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค

(14) ผู้อำนวยการส่วนตรวจสอบป้องกันและปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตภาค

(15) เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสรรพสามิต สังกัดสำนักงานสรรพสามิตภาค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(16) นักวิชาการสรรพสามิต เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต นายตรวจสอบสรรพสามิต และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี สังกัดสำนักงานสรรพสามิตภาค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(17) สรรพสามิตพื้นที่

(18) นักวิชาการสรรพสามิต เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต นายตรวจสรรพสามิต และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี สังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(19) สรรพสามิตพื้นที่สาขา

(20) นักวิชาการสรรพสามิต เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต นายตรวจสรรพสามิต และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี สังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ข้อ 10 ให้ข้าราชการสังกัดกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

(1) ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนและปราบปราม

(2) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจสอบของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

(3) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

(4) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ

(5) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรกรุงเทพ

(6) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ

(7) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง

(8) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรภาค

(9) นายด่านศุลกากร

(10) สารวัตรศุลกากร สังกัดสำนักสืบสวนและปราบปราม สำนักงานศุลกากรตรวจสอบ ของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง และสำนักงานศุลกากรภาค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(11) นายตรวจศุลกากร สังกัดสำนักสืบสวนและปราบปราม สำนักงานศุลกากรตรวจสอบของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง และสำนักงานศุลกากรภาค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(12) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบศุลกากร สังกัดสำนักสืบสวนและปราบปราม สำนักงานศุลกากรตรวจสอบของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง และสำนักงานศุลกากรภาค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(13) ศุลกากรักษ์ สังกัดสำนักสืบสวนและปราบปราม สำนักงานศุลกากรตรวจสอบ ของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงาน

ศุลกากรกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง และสำนักงานศุลกากรภาค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ข้อ 11 ให้ข้าราชการสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

- (1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- (2) รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- (3) ผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจการสัมพันธ์
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์
- (5) ประชาสัมพันธ์จังหวัด

ข้อ 12 ให้ข้าราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรขึ้นไป เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

ข้อ 13 ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2555

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

จากที่ได้ยกบทบัญญัติของกฎหมาย ในส่วนของข้อห้าม พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย และบทลงโทษแล้วจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ไม่มีความรัดกุม มีช่องว่างและหละหลวม มีความหมายไม่แน่ชัด บทลงโทษต่ำ พนักงานเจ้าหน้าที่ถูกกำหนดไว้โดยตำแหน่งแบบกว้างและเป็นจำนวนมากอาจไม่ตระหนักต่อบทบาทหน้าที่ กล่าวคือ

เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายเอง เช่น

- ข้อห้ามตามมาตรา 27 ที่ว่า ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือ**บริเวณ**ดังต่อไปนี้ (รายละเอียดปรากฏในตอนต้นแล้ว) คำว่าห้ามขาย **ใน** สถานที่ที่กำหนดนั้นย่อมมีความชัดเจนว่าต้องเป็นภายในเท่านั้น ซึ่งหากสถานที่ดังกล่าวนั้นมีรั้วรอบขอบชิดการขายภายในรั้วย่อมเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นการขายภายใน หรือหากไม่มีรั้วรอบขอบชิดแต่ยังเป็นพื้นที่กรรมสิทธิ์ของสถานที่นั้นๆ และเป็นพื้นที่ที่ไม่กว้างใหญ่ก็ยิ่งทำให้พอเห็นได้ว่าเป็นภายใน แต่หากสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่กรรมสิทธิ์ของสถานที่นั้นๆ มีขนาดกว้างใหญ่ และมีการขายบริเวณในพื้นที่ขายขอบเขตนี้นั้นจะถือว่าเป็นการขายภายในหรือไม่ นอกจากนี้ การห้ามขายตามมาตรา 27 นั้นยังกำหนดต่อไปว่า ห้ามขาย **บริเวณ** ของสถานที่ที่กำหนด ซึ่งการกำหนดดังกล่าวนี้เป็นกาหนดที่ปราศจากความชัดเจนว่า คำว่า “บริเวณ” หมายถึงอะไร โดยที่ตัวพระราชบัญญัติเองก็ไม่ได้ให้คำจำกัดความไว้ เมื่อดูความหมายจากพจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน แล้ว คำว่า บริเวณ นั้นหมายถึง พื้นที่ภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ เช่น บริเวณบ้าน บริเวณโบสถ์ บริเวณวัด บริเวณสนามหลวง แสดงว่าต้องมีการกำหนดขอบเขตชัดเจนแน่นอน โดยผู้มีอำนาจกำหนดในพื้นที่ที่อยู่ใต้อำนาจ ดังนั้นการกำหนด ว่าห้ามขายในบริเวณ เช่น บริเวณสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา 27(5)) นั้น จึงเป็นการกำหนดที่ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีการขายนอกรั้วมหาวิทยาลัยและไม่มีกาหนดว่าคำว่าบริเวณมีความหมายแค่นั้น (ซึ่งเรื่องนี้เคยได้วิเคราะห์ไปแล้วในงานวิจัยก่อนหน้า) และต่อมาเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558 ก็ได้มีการประกาศโดยกาหนดชัดเจนโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 27 (8) ห้ามผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณซึ่งอยู่ในระยะ 300 เมตร จากรั้วหรือแนวเขตของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา พ.ศ.2558 ประกาศ ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2558) การที่ต้องออกประกาศภายหลังในขณะที่มี มาตรา 27 (5) อยู่แล้ว ย่อมเป็นการชี้ให้เห็นชัดเจนว่าตัวบทกฎหมายมีความหละหลวม อาจจะโดยความตั้งใจ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ก็ทำให้เห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวทำให้ผลประโยชน์ตกอยู่กับผู้จำหน่าย ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และก็จะเป็นที่ต่อไปถ้าไม่มีการเกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องทางใดทางหนึ่งกับนักศึกษาผู้ได้รับการจำหน่ายสุราจากพื้นที่ที่กำหนดไว้ไม่ชัดเจนเช่นนั้นแล้ว ฯลฯ

ข้อห้ามตามมาตรา 29 ที่ว่าห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

1. บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ การกำหนดเช่นนี้อาจให้บังคับได้กับกรณีที่ผู้ขายนั้นเป็นผู้ขายตามระบบที่เป็นร้านสะดวกซื้อ ไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดใดๆกับผู้ซื้อในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันแบบทุติยภูมิแต่หาก เป็นสังคมแบบปฐมภูมิ แบบปิด ใกล้ชิดในชุมชนเล็ก ข้อกาหนดห้ามดังกล่าวจะขาดผลการบังคับใช้ทันที

ตามมาตรา มาตรา 45 ของกฎหมายฉบับนี้กำหนดว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้น แสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อดูจากลักษณะและปริมาณของโทษแล้วก็ได้มีความรุนแรง หรือเด็ดขาดแต่อย่างใด ไม่มีการกวดขันตรวจสอบเป็นกิจจะลักษณะ ไม่ทำให้ผู้ฝ่าฝืนเกิดความเกรงกลัว หรือยำเกรงกฎหมายแต่อย่างใด เพราะสุดท้ายแล้วสามารถจบคดีได้โดยการจ่ายเงินเท่านั้น ซึ่งหากนำมาเปรียบเทียบกับ การเมาแล้วขับรถ โทษแม้จะมีจำนวนไม่มาก แต่มีความเด็ดขาด ประกอบกับการให้ความสำคัญในการ กวดขันตั้งด่านตรวจสอบตลอดเวลาเป็นกิจจะลักษณะ ทำให้ผู้ที่คิดจะฝ่าฝืนเกิดความเกรงกลัว

จึงกล่าวได้ว่า ความไม่เด็ดขาดของโทษ การไม่กวดขันเอาใจใส่ ของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็น ส่วนหนึ่งที่สำคัญทำให้การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขาดประสิทธิภาพ

ความไม่ชัดเจนหย่อนประสิทธิภาพ ของกฎหมาย ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และบทลงโทษ ตามที่กล่าวมาข้างต้นข้างต้นได้ถูกต่อยำโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ที่ 22/2558 สั่ง ณ วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 แล้ว ก็สมควรที่จะมีการแก้ไข ประกาศเพิ่มเติม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย

อาจารย์ วรพชร จันทรชันตี

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
การศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)
- รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 80

2. ผู้ร่วมวิจัย

2.1 นายรัฐวิษณุ ไพรวิน

ตำแหน่ง นักวิชาการอิสระ

การศึกษา

- เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 10

2.2 นายสำราญ นุ่นพันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการอิสระ

การศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 10